

bb.61. súlyos közlekedési baleset Zuglóban

ms/mné/ok la

1972. december 12.

kedden este Zuglóban a Lumumba utca és az Egressy ut sarkán összeütközött egy személyautó és egy zil tehergépkocsi. a személyautó utasa, Veres Istvánné 21 éves aszisztensnő a helyszínen meghalt, vezetője Veres István 23 éves technikus közepsúlyos sérülésekkel került kórházba.

a tehergépkocsi vezetőjét, a 24 éves Tóth Bélát, aki ittasan vezette járművét, könnyebb sérüléssel a mentők kórházba vitték.
/mti/

bb.62. forgalmi akadályok a fővárosi villamosközlekedésben

1 ms/mné/ok la

1972. december 12.

kedden délután a fővárosi villamosközlekedés két csomópontjában is forgalmi akadály keletkezett, mind a kettőben a villamos felső vezetékének leszakadása miatt. a Kálvin téren háromnegyed négytől csaknem fél ötig szünetelt a villamosforgalom. a Döbrentei téren háromnegyedhatkor szakadt le a felső vezeték és két órára bénult meg a forgalom. ez alatt az idő alatt a közlekedési vállalat a felszabadulás tértől visszafordította a Rákóczi uti villamosokat, a Kelenföld felé közlekedő 68-as és 19-es járatot pedig a szabadság hidra terelte át./mti/

bb.63. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig:

ok la

1972. december 12.

- 55. Kodály hangverseny
- 56. bár képek
- 57. bolgár kulturális központ
- 58. közlekedési tervpályázat
- 59. időjárásjelentés
- 60. gagarin hőerőmű
- 61. közlekedési baleset
- 62. forgalmi akadályok
- 63. hírjegyzék

/mti/

21.00/ok

- 38 -

NA 2/05

VEGE

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 13.

bb.1. intézkedések a paneles lakások gázrobbanási veszélyének elhárításáról - 67,000 lakás gáztűzhelyéhez kell felszerelni égésbiztosítót

1 sb/gg/1e/ok la

1972. december 13.

néhány évvel ezelőtt Európában több nagy paneles lakóház omlott össze gázrobbanás következtében, s ezek a katasztrófák felhívták a figyelmet arra, hogy a paneles házakban a gázrobbanás jóval nagyobb kárt okoz, mint a hagyományos épületekben. a téglalapú paneles lakóházaknál a legfeljebb kidönti a válaszfalakat és „lyukat”, üt a teherhordó falon, homlokzaton, de a paneles lakóházakban a gázrobbanásnak, erős betonelemek nem engednek olyan könnyen teret a robbanásnak, tehát hatásosabb a fojtás. ennek következtében a detonáció is jóval erősebb, így nagyobb az épületkárosítás.

hazánkban alig egy hónappal a londoni katasztrófális gázrobbanás után az építésügyi és városfejlesztési miniszter elrendelte a paneles lakóházak szerkezetének felülvizsgálását és a gázrobbanási veszély elhárítását célzó intézkedések kidolgozását. megvizsgálták azt is, hogy a távfűtéssel és melegvízellátott paneles lakótelepeken gazdaságosabb-e a gázbiztonsági intézkedések helyett a konyhai elektromos energiaellátás. az elemzések szerint a gáz- és a villamosenergia felhasználásának gazdaságosságában nincs lényeges különbség. a konyhai áramhasználat az országos villamosenergia-termelési igényt évente alig 2 ezrelékkal növelné. de a következő néhány évben az elektromos energiafejlesztés gondjai még ilyen kis többletterhelést sem tesznek lehetővé. ezért a paneles konyhákban a villanytüzhelyek csak a következő öt éves tervekben válhatnak általánossá. a vizsgálatok és elemzések tehát egyértelműen kimutatták, hogy a paneles szerkezetű többszintes lakóházak lakásaiban általában fenn kell tartani a konyhai gáz-ellátást, de gondoskodni kell megfelelő óvintézkedésekről a robbanásveszély elhárítására.
/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb.1./intézkedések ...folyt./ok

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium gondos vizsgálat és elemző munka alapján kidolgozta a gázrobbanási veszély elhárítását célzó intézkedések végrehajtásának műszaki-anyagi feltételeiről összeállított előterjesztését, amelyet a kormány is megvizsgált és megfelelő határozatokat hozott. a biztonságtechnikai feltételek javítása érdekében ugyanis több tárca összehangolt intézkedéseinek megvalósítása szükséges. így a gázrobbanási veszély elhárítása érdekében gondoskodni kell arról, hogy égésbiztosítóval szereljék fel a paneles lakások konyhájának gáztűzhelyeit. a gáznyomás kimaradásakor ha a láng kialudt az égésbiztosító hőérzékelője ugyanis automatikusan elzárja a gázt, s ezért a hálózati nyomás megjavulásakor már nem kerülhet sor gázömlésre és robbanásra.

a kormány intézkedésre az 1972. december 31-ig átadott paneles házak gáztűzhelyeit mind az égőfejnél, mind a sültőnél égésbiztosítóval kell ellátni. összesen 66,760 lakás konyhai gáztűzhelyében kell tuólgosan felszerelni ilyen biztonsági szerkezetet. ebből 41,560-at az állami bérlakásokban és 25 200-at a szövetkezeti és magánlakásokban. az állami tulajdonban álló többszintes paneles épületeken a negyedik ötéves terv végéig folyamatosan, évenkénti ütemezésben, a tanácsok lakóházjavítási előirányzatának terhére kell gondoskodni az égésbiztosító felszereléséről. a személyi tulajdonban álló lakásoknál a gázrobbanási veszély elhárításával kapcsolatos költségek a tulajdonosokat terhelik, s szükség esetén az ötp kölcsönnel segít e biztonsági intézkedések megvalósításában. budapesten a fővárosi gázkészülékgyártó vállalat szereli fel az égésbiztosítókat. az előírások szerint országosan minden paneles épület eredeti kivitelezőjének és beruházójának kell gondoskodni e biztonságtechnikai munka elvégzéséről.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium a korábbi vizsgálatok alapján még 1970 márciusában megtiltotta, hogy a paneles lakások belső terü konyháiba - ablak nélküli helyiségben - gáztűzhelyet tervezzenek. ezeken a helyeken csak elektromos tűzhelyet szabad fejállítani. intézkedni kell arról is, hogy a paneles épületekben tiltott propán-bután palackos gázzal működő tűzhelyek helyett is elektromos tűzhelyeket szereljenek fel, a propán-bután gáz ugyanis fokozott robbanásveszélyt jelent, s egyetlen műszaki előírás sem engedélyezi, hogy paneles épületben ilyen gázt használjanak. a számítások szerint mintegy huszezer belső konyhában és egyéb helyiségben kell gondoskodni elektromos tűzhely felszereléséről. ennek megfelelően adott utasítást a kormány az ehhez szükséges elektromos energia-ellátás biztosítására is.

/folyt.köv./

- 2 -

NA

bb.1./intézkedések ...2.folyt./ok

az új rendelkezések szerint 1973 január elsejétől a paneles lakóházakba már csak égésbiztosítóval ellátott gázkészülékeket szabad beszerezni. ugyancsak január elsején lép hatályba a paneles épületek tervezéséről és kivitelezéséről szóló új műszaki előírás kötet, amely egyebek között a gázrobbanással összefüggésben már fokozott biztonsági feltételek érvényesítését írja elő. így a panelek illesztési csomópontjait 500 kilogrammnyi vízszintés irányú erőhatásra kell kell méretezni. a műszaki előírások alapján gondoskodni kell a korábbinál jóval hatásosabb légcseréről, amely megkétszerezi a robbanás elhárításának, megakadályozásának esélyeit. a lakóktól függetlenül működő szellőztetés ugyanis lehetőtlenné teszi, hogy robbanásra alkalmas gázlevegő keverék alakuljon ki a helyiségekben. az új műszaki előírásokat a házigyárak rekonstrukciójával összehangolt ütemben kell majd fokozatosan megvalósítani.

a kormány határozata nyomatékosan felszólítja az évm a ním és a kgm vezetőit, hogy hatósági intézkedésekkel gondokodjanak a gázrobbanási veszély elhárításával kapcsolatos biztonságtechnikai feladatok végrehajtásáról. törekedni kell arra is, hogy e munkával a lehető legkisebb mértékben zavarják a lakókat./mti/

bb.2 petőfi dráma ősbemutatójára készül a kecskeméti színház

vid/ká/ok -cz

1972. december 13.

fekete sándor a kiváló „petőfi kutató irodalomtörténész és drámaíró színművet írt petőfi sándorról a kecskeméti katonai józsef színház számára „borostyán, a vándorszínész,, címmel. a költő kecskeméti vándorszínészkedésének napjait megelevenítő színmű próbái megkezdődtek. főszerepét - a „borostyán,, álnévű petőfi sándort - uri istván alakítja. a rendező turián györgy, a kecskeméti színház főrendezője.

az új színmű ősbemutatóját a költő szülőhelyén, kiskőrösön tartják majd az évvégi petőfi-émlékünnepségek és a nagyközség várossá avatása alkalmából. a most felépült új városi művelődési központban./mti/

NA

- 3 -

g

bb . 3. napoleon plakátja a zirci könyvtárban

vid kz/1l cz

1972 . december 13.

az ugynevezett könnyező gombáktól megmentett és felújított zirci reguly Antal tudományos könyvtárban tervszerűen folytatják a nagytömegű könyvtári és dokumentum anyag feldolgozását. a rendszeresítés közben újabb értékes kötetek és dokumentumok kerülnek elő. megtalálták thuroczy János: „magyar krónika”, című latin nyelvű munkájának 1488-as augsburgi kiadását. előkerült továbbá napoleon -nak az az 1809-ben bécsben nyomtatott plakátja is, amelyen a magyarországot felszólította az osztrák császártól való elszakadásra./mti/

..-

bb. 4. növényevő halakat szállítottak magyarországról nepálba

i ká/1l cz

1972. december 13.

ensz akció keretében magyarország - honosítási célból - növényevő halakat küldött nepálba. összesen 1500 egy-nyaras amurt fehér és pettyesbusát szállítottak a több mint nyolcezer kilométerre fekvő országba.

a rendkívül kényes halakat nagy gondossággal készítették elő a dinnyési ivadéknevelő tógazdaság, a száhalombattai temperált vizű tógazdaság és az állatkert akváriumának dolgozói. a 10-11 centiméter nagyságú halakat klórmentes kristálytisztá vízbe helyezték, majd 5-6 fokra hűtötték le a szállító vizet. így az állatok anyagcseréje lassult, oxigén fogyasztásuk jelentősen csökkent. a szállítmány ezután hármasszálú pvc zsákokba került, ahonnan a levegőt kiszorították és azt tiszta oxigénnel helyettesítették. a feszesre felfuvott zsákokat hermetikusan lezárták, majd karton dobozokba rakták.

a kényes szállítmány 25 óra alatt érkezett meg kathmandu-ba, nepál fővárosába. a halak közül egyetlen egy sem pusztult el, valamennyi kitűnő állatban jutott el a szubtrópusi országba, ahol a fao megbízásából a magyar dr. woynarovich Elek professzor irányításával nagyszabású haltenyésztési programot valósítanak meg./mti/

..-

- 4 -

NA

Ki

bkk

nj

a m
szá

tis

kép

ame

az

nek

vet

jez

meg

tel

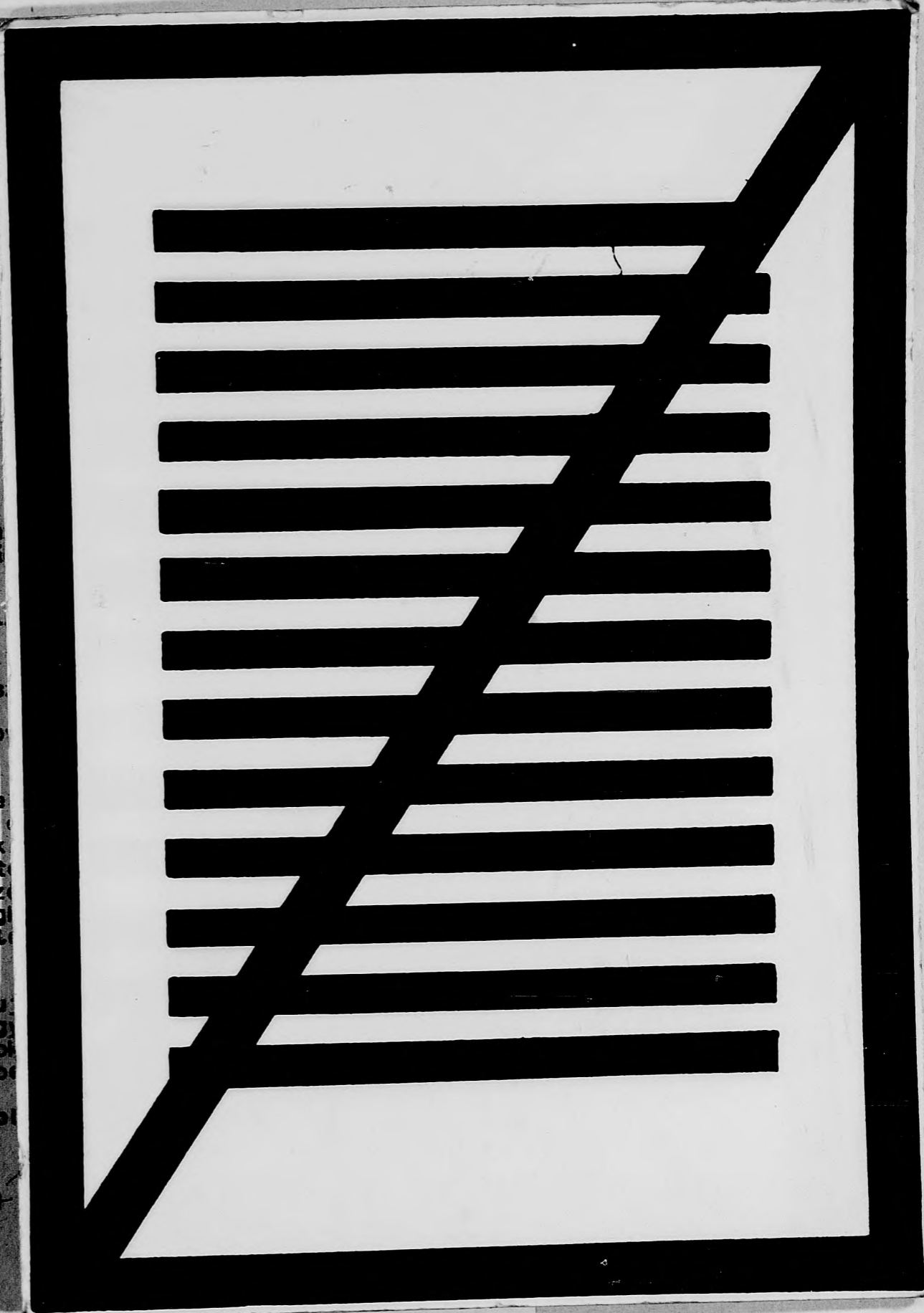
nyu

nag

az ok

évbe

/tot

bb. 3. napoleon plakátja a zirci könyvtárban

vid kz/11 cz

1972. december 13.

az ugynevezett könnyező gombáktól megmentett és felújított zirci reguly Antal tudományos könyvtárban tervszerűen folytatják a nagytömegű könyvtári és dokumentum anyag feldolgozását. a rendszeresítés közben újabb értékes kötetek és dokumentumok kerülnek elő. megtalálták thuroczy jános: „magyar krónika”, című latin nyelvű munkájának 1488-as augsburgi kiadását. előkerült továbbá napoleon -nak az az 1809-ben bécsben nyomtatott plakátja is, amelyen a magyarországot felszólította az osztrák császártól való elszakadásra./mti/

--

bb. 4. növényevő halakat szállítottak magyarországról nepálba

i ká/11 cz

1972. december 13.

ensz akció keretében magyarország - honosítási célból - növényevő halakat küldött nepálba. összesen 1500 egy-nyaras amurt fehér és pettyesbusát szállítottak a több mint nyolcezer kilométerre fekvő országba.

a rendkívül kényes halakat nagy gondossággal készítették elő a dinnyési ivadéknevelő tógazdaság, a száhalombattai temperált vizű tógazdaság és az állatkert akváriumának dolgozói. a 10-11 centiméter nagyságú halakat klórmentes kristálytiszta vízbe helyezték, majd 5-6 fokra hűtötték le a szállító vizet. így az állatok anyagcseréje lassult, oxigén fogyasztásuk jelentősen csökkent. a szállítmány ezután hármasszálú pvc zsákokba került, ahonnan a levegőt kiszorították és azt tiszta oxigénnel helyettesítették. a feszesre felfuvott zsákokat hermetikusan lezárták, majd karton dobozokba rakták.

a kényes szállítmány 25 óra alatt érkezett meg kathmandu-ba, nepál fővárosába. a halak közül egyetlen egy sem pusztult el, valamennyi kitűnő állapotban jutott el a szubtrópusi országba, ahol a fao megbízásából a magyar dr. woynarovich elek professzor irányításával nagyszabású haltenyésztési programot valósítanak meg./mti/

--

- 4 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l p o l i t i k a i k ü l ö n
k i a d á s

1972. december 13.

bkk. 1. vályi péter beszéde

rj bs

1972. december 13.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk vályi péternek, a minisztertanács elnökhelyettesének beszédét, amely az országgyűlés szerdai ülésén hangzik el.

a beszéd f e l o l d á s i g e m b a r g ó s i

tisztelt országgyűlés!

képviselő elvtársak!

a költségvetés parlamenti vitája olyan kiemelkedő alkalom, amely módot ad az ország gazdasági helyzetének áttekintésére, az eredmények és problémák értékelésére, mind a képviselőknek, mind az érdeklődő közéleti embereknek. az állami költségvetés ezuttal is a párt és a kormány gazdaságpolitikáját kifejező népgazdasági terv pénzügyi összefoglalása. előirányzatai meghatározzák a gazdaság egész évi működésének pénzügyi feltételeit.

az állami költségvetés természetesen nem csupán tájékoztatást nyújt az ország gazdasági helyzetéről, a gazdálkodás céljairól. nagy hatása lesz a következő tizenkét hónapban. tartalmazza azokat a kereteket, feltételeket is, amelyek az előttünk álló évben az ország lakosságának életkörülményeit formálják.

/folyt.köv./

- 1 -

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 1. folyt./rj

az országgyűlés mostani e napirendjének jelentőségét fokozza az a tény, hogy az 1973. évi költségvetési törvény megalkotására nem sokkal a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának állásfoglalását követően kerül sor. a központi bizottság legutóbbi ülésén mélyreható elemzés alapján kijelölte a gazdasági építőmunka legfontosabb feladatait.

a beterjesztett 1973. évi költségvetésnek ezért az a feladata, hogy az államháztartás bevételeit és kiadásait oly módon szabja meg, úgy ossza el, hogy a központi bizottság határozatában megjelölt politikai, gazdaságpolitikai elvek a pénzügyi intézkedések révén érvényesüljenek.

az 1973. évi előirányzatok megfelelnek a központi bizottság állásfoglalásában megfogalmazott követelményeknek. a költségvetés arra az intézkedési tervre támaszkodik, amelyet a kormány a központi bizottság határozatainak érvényesítésére a közelmúltban kidolgozott és jóváhagyott.

a kormány intézkedési terve gondosan és részletekbe menően sorolja fel a teendőket a népgazdasági tervezésben, a gazdasági szabályozás terén, a termelés szférájában, a nemzetközi gazdasági munkában, a beruházásoknál, az életszínvonalat érintő bér- és árpolitikai, valamint szociálpolitikai intézkedéseknél, a lakásprogram végrehajtásánál és egyéb területeken. ez lesz a következő hónapok minisztertanácsi munkaprogramjának gerince, fő tartalma. a munka tulnyomó részét a jövő év első hat hónapjában kell elvégezni, ezen belül is igen sokat az első negyedévben.

a központi bizottság határozatainak helyes értelmezésétől és az elveknek a gyakorlatban való érvényesítésétől, egyéb fontos politikai momentumok mellett, a gazdasági helyzet további erősödését várjuk.

/folyt.köv./

MF

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 2. folyt./rj

a gazdasági helyzet értékelésénél az egyik legfontosabb mérce az, hogy milyen mértékben teljesülnek a negyedik ötéves népgazdasági terv előirányzatai. a jövő évi terv és költségvetés kidolgozása után - két eltelt és egy tervezett év adatai ismeretében - az ötéves terv várható teljesítéséről már véleményyt lehet mondani. az eddigi tapasztalatok igazolják, hogy a iv. ötéves terv teljesítése jó úton halad, a legfontosabb területek fejlődése eléri, vagy meghaladja a tervről szóló törvényben előírt színvonalat.

a népgazdasági arányok egy részével vannak problémáink, de ezeket megoldjuk, az arányosság szempontjából fejlődés mutatkozik a korábbi ötéves tervidőszakokhoz képest. a fejlődés a korábbi ötéves tervek során soha nem egyezett az előirányzatokkal ennyire, mint most. eddigi eredményeink alapján joggal feltételezhetjük, hogy a hátralevő három évben megvalósítjuk mindazt, amit a iv. ötéves tervben célul tűztünk magunk elé.

a gazdasági fejlődés tervszerűségének növelése továbbra is fontos feladatunk. a tudományos előrelátás és a különböző gazdasági szervek tevékenységének összehangolása azt igényli, hogy a tervek készítésében, végrehajtásában és a gazdasági folyamatok ellenőrzésében az állami szervek között a mainál jobb munkamegosztás legyen. ebben fontos szerepet szánunk a néhány hónap múlva létesülő állami tervbizottságnak. ez a kormány bizottsága lesz. úgy képzeljük, hogy létesítésével együtt bizonyos mértékben módosítanunk kell a kormányzati testületi munka rendjét, hogy a bizottsági munka terjedelme ne nőjön, a hatékonysága viszont javuljon. az állami tervbizottság feladata lesz a tervben biztosítani az ágazati szempontok és a népgazdasági érdekek egységét, továbbá a népgazdaság fejlődési üteméből, az életkörülmények javításából, a műszaki fejlődésből és a gazdasági egyensúlyból származó követelmények összehangolását. operatív hatásköre is széles lesz a tervben foglalt gazdasági célok ellenőrzésében és a végrehajtást szolgáló intézkedések hozatalában.

/folyt.köv./

MF

parlament

bkk. 1. / vályi péter... 3. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

a mostani időszak legfontosabb gazdasági céljai közé tartozik a népgazdaság termelési és forgalmi hatékonyságának fokozása, az egyensúly további szilárdítása. ez két külön feladat, de egymással összefüggésben oldható meg. hogyan keletkeztek az egyensúlyi problémák? ismert, hogy még 1970-ben az elmúlt ötéves terv utolsó évében, miközben az egyensúlyi helyzet sok területen kielégítő volt és maradt, a népgazdaság felhalmozási és külkereskedelmi egyensúlyának problémái megnövekedtek. igaz, hogy e zavaroknak sok évre visszanyúló gyökerei is voltak, lényegében azonban a túlzott felhalmozási, főként beruházási tevékenységtől eredtek. az egyensúlyi feszültség nem volt csupán egy éves jelenség: 1971 év során tovább fokozódott. a tervek és az anyagi fedezet összhangjának hiánya éreztette a hatását a beruházási cikkeknel, mindenek előtt az építkezéseknél, a külkereskedelmi mérlegben és a költségvetés egyenlegében. a párt központi bizottsága egy évvel ezelőtt - felismerve a probléma lényegét - határozatot hozott a gazdaságpolitikai teendőkre. ennek nyomán a kormány az 1972. évi tervben intézkedett a felhalmozási és külkereskedelmi egyensúly javítására. ezért az 1972. évi terv és a költségvetés olyan célokat tartalmazott, hogy a belföldi felhasználás ne haladja meg a nemzeti jövedelmet, a felhalmozás pedig ne legyen magasabb, mint a megelőző évben. előirányoztuk, hogy a kivétel gyorsabb ütemben növekedjék, mint a behozatal, és számottevően javuljon a külkereskedelmi áruforgalom egyenlege. fontos feladatként jelöltük meg a termelés gazdaságosságának javítását, részint a termelékenység növelésével, részint a termelési szerkezet további javításával.

mi a helyzet most? a népgazdaság 1972. évi fejlődésének eredményei azt mutatják, hogy azok az intézkedések, amelyeket a kormány a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítására hozott, kedvező változást eredményeztek. ez mindenekelőtt a külkereskedelmi áruforgalom egyenlegének számottevő javulásában jut kifejezésre, ezenkívül abban, hogy a felhalmozás- a beruházások és a készletképződés- korábbi, tervszerűtlenül felgyorsult növekedése megállt.

/folyt.köv./

- 4 -

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 4. folyt./rj

a népgazdaság egyensúlya- tehát mind a külkereskedelem, mind a beruházások terén - számottevően javult. faluvégi elvtárs expozéjára hivatkozom és én is megállapítom, hogy nem lehetünk ugyanilyen elégedettek a költségvetési helyzet alakulásával. bár a javulás jeleként a költségvetés egyenlege 1973-ban valamivel kisebb hiányt mutat, mint 1972-ben, kedvező fordulatról még nem beszélhetünk. egyrészt a gazdasági hatékonyság nem kielégítő javulása, és a költségvetésből ezzel összefüggésben adott jelentős termelési támogatások, másrészt a viszonylagos árstabilitást szolgáló támogatási többletek miatt a költségvetés javításában eddig nem lehetett gyorsabban előre lépni. vigyáznunk kell ugyanis arra, hogy a társadalmi szolgáltatások folyamatosságát semmiképpen se veszélyeztessük. mindebből következik, hogy 1973-ban a fő feladat- a külkereskedelemben és a beruházások helyzetében kialakult kedvező tendenciák erősítése mellett - továbbra is a termelési folyamat hatékonyságának fokozása. csak így érhetjük el az államháztartás bevételeinek növelését, egyensúlyának gyorsabb javulását. e céljaink megvalósításáért további erőfeszítésekre, következetes munkára van szükség. ezen a nagy és minden vállalatra, költségvetési szervre kötelező általános szemponton kívül ne becsüljük le azt az arpró munkát, amely egy-egy terület gazdálkodásának szigorubb és feszezebb pénzügyi szabályozása útján javíthatja helyzetünket.

vályi péter ezután a hatékonyság követelményével foglalkozott:

a központi bizottság egy éve nagy hangsúllyal szólt a vállalati és üzemszervezési munka megjavításáról. születtek jó határozatok, voltak széleskörű tanácskozások és a gyakorlatban is megkezdődött valami. persze senki sem várhatta, hogy egyik évről a másikra gyökeresen megváltozik a helyzet. ami azonban történt, az még bizony széles területeken a szerény várakozásnak sem felel meg. a helyzet nagyon egyenlőtlen a vállalatinknál, de azt általánosságban megállapíthatjuk, hogy sokhelyütt még mindig csak a nekigyürkőzés állapotában vannak.

/folyt.köv./

- 5 -

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 5. folyt./rj

pedig mindenki beláthatja, hogy elavult szervezéssel párosulva a legmodernebb technika sem hozhatja meg a várt eredményt. ez így csak állásidőkhöz, az állóalapok kihasználatlanságához, ütemtelen termeléshez vezethet. a korszerű szervezés is elengedhetetlen befektetés, amelyért talán kevesebb beruházási eszközt, de amál több ötletet, tudást, munkát, vezetői energiát kell bevetni. legyen ez tehát 1973-ban vállalati, és hozzáteszem minisztériumi vezetők egyik fő gondja. rossz vezetőknek tartjuk azokat, akik a technikát konzerválják, azonban azt se nézzük el, hogy egyes vállalatoknál nem ismerik vagy nem tudják végrehajtani a korszerű irányítási, szervezési módszereket. nem arról van szó, hogy a minisztériumok vállalják át a vállalatok felelősségét és munkáját, hiszen a korszerűsítés folyamatában minden vállalatnál egyedi kérdések megoldásáról van szó, a globális irányítás nem képes ezeket megoldani. de segítsenek többet a minisztériumok, semmiképpen se üljenek karbatett kézzel ott, ahol hibát látnak.

a vállalati irányítási és szervezési munka korszerűsítésével szorosan összefügg a költséggazdálkodás javítása. a vállalatok és szövetkezetek költséggazdálkodásával a kormány nincs megelégedve és az országgyűlés sem lehet megelégedve.

annak ellenére, hogy a termelés költségshívnóalának 1 százalékos csökkentése többszörösen, az iparban pl. 7 százalékkal növeli a rentabilitást, a gazdálkodó szervek jelentős része nem fordít kellő figyelmet az önköltség csökkentés egyébként nehéz és bonyolult feladatának jobb megoldására, pedig ez a kiegyensúlyozott áralakulás legfontosabb feltétele. a jobb szervezést, több gondolkozást igénylő ésszerű költséggazdálkodás helyett sok esetben az eredménynövelés könnyebbnek ígérkező, de tartósan nem nevezhető utjait követik.

bár a múlt években sok szó esett már a beruházással és az egyéb költségtényezőkkel való laza gazdálkodásról, a költségek indokolatlan magas szintjéről, az ipar termelésének költségshívnóala 1971-ben csak szerény mértékkel, mindössze 0,3-0,4 százalékkal csökkent, 1972 első három negyedévében pedig egyáltalán nem javult az ipari költségshívnóal.

/folyt.köv./

M

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 6. folyt./rj

a belkereskedelemben a ráfordítások növekedése meghaladta a forgalom emelkedését. 1971-ben 1 százalék forgalomemelkedés a ráfordítás 1,46 százalékos növekedés mellett valósult meg, és ez a romlás az idén is tovább folytatódott.

mindebben bizonyos objektív a vállalatoktól független nehézségek hatása is tükröződik, de egyik oka és forrása kétségtelesen az élő- és holtmunka felhasználás hasznosításának alacsony színvónala. ily módon függ össze a vállalati szervezési munka a költségalakulással.

az állóeszközök alacsony hatékonysága több területen főleg a kapacitások kihasználatlanságának és a géppark elöregedésének következménye. gyakori jelenség, hogy a vállalatok kislejtés helyett ma is tovább üzemeltetik elavult gépeket és járműveket, mint az ésszerű lenne. korábban a brutto termelési érték kötelező előírása szorította őket erre. most pedig néha csak azt látják, hogy ezeket az eszközöket sem eszközlekötési járulékok, sem amortizáció nem terheli, viszont figyelmen kívül hagyják, hogy az ilyen gépek további üzemeltetése nemcsak növeli a fenntartási költségeket, hanem hozzájárul az elavult technikai színvónal konzerválásához is. további intézkedéseket kell kidolgoznunk, hogy biztosítsuk az ésszerű gépcserék feltételeit.

kevés szervezési, fejlesztési döntés irányul a fajlagos anyagfelhasználás csökkentésére. ezzel szemben számos példa akad az anyagigényes termékek gyártási részarányának nálunk általában indokolatlan növelésére.

a vállalatközi kooperáció megfontolt bővítése rendszerint a résztvevő vállalatok gyorsabb fejlődésével jár. ám sok olyan eset is találkozhatunk, amikor a korábban saját üzemben gyártott alkatrész, félkésztermék kooperációban történő gyártása növelte az anyagköltségeket. ugyanis a rosszul felkészült együttműködő partnerek gyenge termelékenység mellett, drágábban állítják elő ugyanazt az alkatrészt vagy éppen képtelenek az ütemes szállításra. ugyanakkor hiány van olyan kis- és középüzemekben, amelyek bedolgozásra szakosodva olcsóbban gyártanák a részegységeket, mint a nagyüzem.

/folyt.köv./

M

parlament

bkk. 1. / vályi péter,.... 7. folyt./rj

sokszor laza, nem eléggé módszeres és szigorú költség-gazdálkodásra utal a rezszi költségek növekvő aránya. ez összefügg az adminisztratív létszám növekedésével is, melynek indokai is vannak, de bizony sokszor a vállalati ügyvitel gyenge szervezettsége, túlzott biztonságra törekvése és rossz gépellátottsága magyarázza.

nemcsak az ipari termelés értékének nagyrésze, műszaki színvonala, hanem az ipari munka hatékonysága is nagy mértékben mulik a legnagyobb vállalatainkon. ezért kell külön is foglalkoznunk velük. rájuk százszorosán áll az ipar és a népgazdaság egészével szemben jogosan támasztott gazdaságossági követelmény.

a legnagyobb 40-50 ipari vállalat tevékenységével a kormány ezért külön is nagy figyelemmel kíván foglalkozni. azt akarja, hogy e vállalatok helyzete, eredményei és gondjai ne tűnjenek el az összevont statisztikai sorokon belül, hanem egyedileg is tudjunk mindegyikről bizonyos fő jellemzőket. mindez nem jelenti azt, hogy a nagyvállalatokat akár előnyben, akár hátrányban kívánnánk részesíteni a többiekkel szemben, hogy más pénzügyi szabályokat érvényesítsenél nálunk, mint egyebütt.

a kormány megkülönböztetett figyelme mindenképpen fokozott követelményt jelent, nagyobb felelősséget ró az érintett vállalatokra. ezek sorában más a helyzet és bonyolultabb a központi bizottság határozatában említett 8-10 olyan nagyvállalattal, amelynél régóta meg nem oldott termelésszerkezeti, gazdasági és értékesítési nehézségek vannak. sajnos ebbe a kategóriába nagylétszámú üzemek tartoznak. olyanok, mint a vörös csillag, a magyar hajó- és darugyár, csepel autógyár, a ganz mávag és hasonlók. itt azt a feladatot kell megoldani a vállalat dolgozóival és az illetékes pártszervezetekkel egyetértésben, hogy a termelési profil gyors átalakítását, ha kell ésszerű szűkítését állami pénzügyi támogatással is biztosítsuk és hosszabb időre kormányzintű határozattal és segítséggel tegyük számukra lehetővé szilárd és reális szerkezet kialakítását. vitathatatlan, hogy ez az akció bonyolult és nehéz lesz.

/folyt.köv./

MA

parlament

bkk. 1. / vályi péter.... 8. folyt./rj

átcsoportosításokra kerül majd sor, részben a vállalaton belül, részben vállalatok között is, átképzésre, új szakma el-sajátítására lesz szükség, régi gyártmányokról le kell mondani, újakat kell bevezetni. ehhez tudatos, határozott cselekvés szükséges minden résztvevő részéről. ilyenfajta kormányzati és minisztériumi munka eddig is folyt egyes nagyvállalatok esetében, de meggyőződésem, hogy a feladatnak sokkal határozottabban és bátrabban kell nekifogni. senkinek sem érdeke, nem érdeke az országnak és legkevésbé az érintett vállalatoknak a hosszú ideig tartó bizonytalanság és átszervezési állapot.

mindez a rendcsinálási munka jól összefér gazdaságirányítási koncepciókkal és a gazdasági minisztériumok helyesen értelmezett feladatkörével, sőt egyenesen abból következik, hiszen éppen a gazdasági reform segített konkrétan felismerni a termelési struktúra problémáit.

a nagy vállalatok részére - különösen ott, ahol nagy értékű termelőberendezések vannak - feltétlenül biztosítani kell ésszerű átcsoportosítással is a szükséges munkaerőt. ennek egyik módja az, hogy megszűnő tevékenységek esetén tervszerűen átirányítjuk a dolgozókat és az új helyen megfelelő kereseti viszonyokat és munkafeltételeket teremtünk.

meg kell vizsgálni a kis vidéki telephelyeket is, amelyeket annak idején ott létesítettünk, ahol még volt felesleges munkás-kéz. azért célszerű foglalkozni velük, mert most már ezeknek a viszonylag kis telephelyeknek a számát nem célszerű nagyon szaporítani, hanem arra kell törekedni, hogy távlatilag is stabil, gazdaságos termelési és szolgáltatási feladatot lássanak el.

/folyt.köv./

MA

parlament

bkk. 1. / vályi péter.... 9. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

a párt és a kormány nagy gondot fordít a lakosság életkörülményeinek folyamatos javítására. e törekvés eredményeit - ha nem is lehetünk mindennel elégedettek - a lakosság az életben tapasztalja és többnyire el is ismeri. a fejlődést tükrözik a statisztikai adatok. az utolsó öt évben az életszínvonal javulása gyorsult a megelőző öt éves időszakhoz képest.

a lakosság ellátása jelentősen javult. javult a háztartás, bővült a ruházati és más iparcikkek választéka, tovább szűkült a hiánycikkek köre. a mai választék annyival gazdagabb, hogy egyszerűen nem hasonlítható össze az 5-6 évvel ezelőttivel.

a reáljövedelmek emelkedése az elmúlt két évben a nominális keresetek növekedésének gyorsulása és a fogyasztási cikkek egy részének nagyobb ütemű árnövekedése mellett valósult meg. vályi péter ezután arról beszélt, hogy az ipari és az építőipari munkások jelentős kategóriáinak nominálbére nem tartott lépést a bérek átlagos növekedésével. elsősorban ez tette szükségessé az életszínvonalat érintő, a párt központi bizottságának határozatában bejelentett központi intézkedéseket. ezek eredményeként 1973-ban az országos átlagnál lényegesen gyorsabb lesz az ipari és az építőipari munkások reálbérének növekedése - átlagosan eléri az 5,5-6 százalékot - amit elsősorban a 8, illetve 6 százalékos ipari- építőipari központi munkásbér-emelés alapoz meg.

a központi béremelésnél nem cél a nagymértékű differenciálás, csak a feltétlenül szükséges mértékű. figyelembe vesszük a szakmunkások és a művezetők magasabb képzettségét, bizonyos nehéz fizikai munkát, előnyben részesítjük a több műszakban dolgozó üzemeket és azokat, ahol főként nők dolgoznak. a differenciálást olyan mértékűnek képzeljük, hogy az állami iparban dolgozó munkások és művezetők mindegyike részesüljön a béremelésből, mégpedig úgy, hogy a központi és vállalati forrásokból legalább 5-6 százalékos többletbért az is kapjon, akinél az emelés kisebb mértékben indokolt.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / vályi péter... 10. folyt./rj

a kereskedelemben is sok teendő vár ránk. a legfőbb feladat az, hogy az ipar és a kereskedelem között még jobb együttműködés alakuljon ki. ez biztosíthatja az ellátás további állandó javítását és az ésszerű készletgazdálkodást.

az ellátás kulturájára nagy figyelmet fordítunk a jövőben is. ez azért is fontos, mert néhány rosszul vezetett üzlet, néhány közömbös eladó elég ahhoz, hogy elvegye a vásárló kedvét a további keresgéléstől, vagy kissé megkeserítse a vásárlás aktusát. viszont az is igaz és ezt nem szabad elfelejtenünk, hogy az általában kielégítő ellátásban nagy szerepük volt a kereskedelmi dolgozók nagy többségének, akik most is helytállnak az évvégi csúcsideszakban.

a minisztertanács elnökhelyettese ezután a belkereskedelem egyes területeiről beszélt.

- a mezőgazdaság hustermelő tevékenysége a baromfiprogram befejezése után, a sertésprogram kibontakozásával jelentősen fokozódott - mondotta, majd így folytatta:

elsősorban a húsfeldolgozásban jelentkeznek most a problémák. ezt a számok is világosan tükrözik. a sertésfelvásárlás 1969-ben és 1970-ben évente mintegy 3-3 millió darab volt, 1972-ben viszont már körülbelül öt és fél millió. a tervidőszak végéig ahizottsertés termelés ciklusmentesen előreláthatólag 6 millió darab felett fog stabilizálódni.

e nagy és rohamosan felfutó mennyiség fogadására a feldolgozó kapacitás nem állhatott azonnal készen és megnyugtató módon még ma sem áll rendelkezésre. a feladatot csak a munkaintenzitás növelésével és a dolgozók túlterhelésével lehetett biztosítani. ezen túlmenően az ipar - ahol erre egyáltalán lehetőség volt - gyors intézkedéseket tett a második műszakokban történő vágás technikai előfeltételeinek biztosítására és növelte dolgozóinak számát is.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /vályi péter.... 11. folyt./rj

jövőre a vágási kapacitás tovább nő, de egyideig a hús-feldolgozó üzemek még továbbra is nagy nehézségekkel küzdenek majd, ezért elengedhetetlenül szükség lesz a húsipar rekonstrukciójára, a meglévő üzemek említett szűk keresztmetszeteinek megszüntetésére. folyamatban van új, nagy létesítmények beruházása is.

az igaz, hogy külföldön megveszik a félsertést, az élõmarhát is, bizonyos mennyiségben ésszerű számukra a szállítás. csak-hogy ilyen exporttal, ha túl nagyarányu, időnként kényszerhelyzetbe kerülünk. ha viszont feldolgozzuk, akár konzervek formájában, akár más tartósítási eljárással, azért nagyobb értéket kapunk, kevesebb a gond a tárolásával, több a lehetőségünk a legkedvezőbb piaci helyzet felkutatására és kiaknázására. ugyanez a helyzet a tej feldolgozásával, a tejtermékek választékának növelésével is. a szarvasmarhaprogram minden bizonnyal beváltja a hozzáfűzött reményeket. a szarvasmarhaállomány növekedésével egyidejűleg számolnunk kell a tejhozam növekedésével is. ezért már most hozzá kell látnunk azoknak az üzemeknek a kifejlesztéséhez és újak létesítéséhez, amelyek biztosítani fogják a tej jobb, feldolgozását, tartósítását.

1972-ben az iparcikkekben is javult az ellátás, ennek fenntartását tervezzük 1973-ban, némely árucsoportban további javulásra is számíthatunk.

v a ruházati cikkek minőségének és választékának további javítása mellett minden érintett termelési és kereskedelmi szervezetnek a figyelmébe ajánlom a gyermekruházat minőségének, választékának további javítását. bizonyos standard minőségek esetében az áruellátás folyamatosságát és az árak szolid, elviselehető mértékét jobban biztosítani kell.

/folyt.köv./

NA

parlament

gkk.1. /vályi péter... 12. folyt./rj

kiemelkedően javult a választék a mosószerekből és kozmetikai cikkekben, továbbá a butorokból. a tüzelőanyagok és több építőanyag terén is jobb a helyzet az egy évvel ezelőttnél.

a tartós fogyasztási cikkek kínálatát a belföldi és a külföldről benozott termékeknel egyaránt javítani kell. a lakosság évről-évre korszerűbb és jobb teljesítményű cikkeket szeretne vásárolni, mint amilyeneket jelenleg a kirakatokban lát. e fogyasztói igények kielégítése céljából a gépiparban új termékek gyártására is fel kell készülni és fokozni kell az együttműködést szocialista partnereinkkel.

tisztelt országgyűlés!

különös jelentőségű számunkra az a sokirányu tevékenység, amely a kgst országainak együttműködésében mindinkább kibontakozik a szocialista gazdasági integráció komplex programjában foglalt célkitűzések megvalósításáért.

tárgyilagosan megállapíthatjuk, hogy a múlt év nyarán, a kgst xxv. ülészakán elfogadott komplex programban foglaltak valóra váltása már az eltelt rövid idő alatt is eredményeket hozott. a nemzetközi gazdasági együttműködés gyakorlatát számos intézkedés gazdagította.

mindez méltán keltette és kelti fel a nemzetközi közvélemény figyelmét, ami kifejezésre jut abban, hogy egyre több ország érdeklődik a kgst-vel való együttműködés lehetőségei iránt. nagyon örülünk, hogy a kgst legutóbbi ülészakán új szocialista tagot üdvözölhetett a tagállamok közössége: a kubai köztársaságot. a kgst-vel való kapcsolatok igénye még fennáll, első sorban egyes fejlődő országok részéről.

a gazdasági integrációs folyamatban különösen fontosnak tartjuk a kgst tagállamok népgazdaságfejlesztési terveinek egyeztetését és a fejlesztés fő területeinek fokozódó összehangolását.

/folyt.köv./

NA

parlament

bkk. 1. /vályi péter.... 13. folyt./rj

a népgazdasági tervek egyeztetése lehetővé teszi a kgst tagállamok új nagy termelőkapacitásainak összehangolását, a kölcsönös szükségleteknek megfelelő fejlesztését. ez egyúttal jó alapot biztosít az integráció által megkívánt széleskörű nemzetközi termelés-szakosításhoz és kooperációhoz.

az így előkészített programnak megfelelően a jövő évben megkezdjük az 1976-1980-as évekre szóló ötéves tervünk összehangolását a kgst országokéval. kidolgozzuk és összehangoljuk a hosszútávú - 1990-ig- terjedő időszakra szóló terveinket is.

a kgst perspektíváját jól mutatja és számunkra is nagyon fontos minden előnyös termelési kooperáció, amelyben a közelmúltban megegyeztünk integrációs partnereinkkel. hadd említsem meg ezuttal azt a szerkezetátalakítást, alkatrészek és részegységek kölcsönös szállításán alapuló együttműködést, amely mind szilárdabb formát ölt az autópárhuzamban. a nagy járművekre, autóbuszokra és személygépkocsikra egyaránt gondolok itt. a közös erővel épülő hatalmas szibériai cellulózzágyár szintén jól példázza az együttes munkánkban rejlő nagy erőt. a kgst szervezi a szocialista országokkal folyó kétoldalú együttműködést is, ahol szintén bőven találhatunk példákat a magyar népgazdaságnak előnyös és a másik fél részére is rendkívül hasznos együttműködési módszerekre és területekre.

a komplex program elengedhetetlenné teszi egy olyan nemzetközi értékrendszer kialakítását, amely biztosítja mind az egyes országokat, mind az egyes szocialista országok gazdálkodó szervezeteit az együttműködés hatékonyságáról, a nemzetközi munkamegosztás révén elérhető előnyökről. a nemzetközi értékrendszer: a kgst tagállamok kollektív valutája- melyet funkciójában tovább kell erősíteni.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 14. folyt./rj

a kgst korszerűsített monetáris és hitelrendszerének kialakítása természetesen hosszabb időt igényel, de végül is hatékony eszköze lesz a szocialista gazdasági integrációnak, kapcsolataink tudatos, tervszerű szélesítésének.

magyarország nemzetközi árucseréjében, amelyről külön is kívánok beszélni, meghatározó a kgst keretében folyó külkereskedelem. a népgazdasági feladatok meghatározásánál feltétlenül meg kell róla emlékezni, mert országunk gazdasági életében a külkereskedelem szerepe rendkívül nagy. a termelés növekedése és hatékonysága a minőség, a jó vállalatok és a rossz vállalatok gazdálkodása ez mind, mind tükröződik a nemzetközi árucserénk alakulásában. másrészt viszont a külkereskedelemben elért teljesítmény szerint ítéljük meg kívülről legközvetlenebbül hazánk teljesítőképeségét, gazdasági stabilitását, vállalatunk, szervezetünk megbízhatóságát.

a külkereskedelmi forgalom ebben az évben a belső növekedés és a kedvező külső piaci hatások hatására az előirányozottnál kedvezőbb alakult. rubelforgalmunk jelentős aktívummal zárul, a dollár-forgalom passzívuma a tervezettnél lényegesen kisebb lesz. együttesen nézve, a külkereskedelmi mérleg egyensúlyba jött.

a nemzetközi áruforgalomban a szocialista országok részaránya 70 százalék, a fejlett tőkés országoké 25 százalék, a fejlődő országoké 5 százalék körül mozog. nagyjából ez az arány várható a következő években is. ezen belül erőfeszítéseket kell tennünk a fejlődő országokkal való kereskedelem hányadának bizonyos növelésére.

a szovjetunióval egészségesen fejlődik a forgalom mennyisége és összetétele. a szovjetunió első számú partnerünk a termelési együttműködésben, ugyanakkor gépexportunk legfontosabb piaca. a behozott nyersanyag 40 százaléka, az energiahordozók 72 százaléka onnan származik. együttműködésünket kormányközi szerződések foglalják keretbe olyan fontos területeken, mint a timföld-alumínium gyártás, a járműprogram, a petrolkémia.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 15. folyt./rj

a gazdasági együttműködés tervét tárgyalta a magyar és a szovjet kormányfők a múlt év tavaszán. tekintettel a magyar-szovjet gazdasági kooperáció kiemelkedő fontosságára és a még elvégzendő szerteágazó munkára, a jövő év tavaszán valószínűleg ismét sor kerül hasonló kormányelnöki megbeszélésre.

azon dolgozunk, hogy kooperációs egyezményeinket a szovjet-unióval és a többi kgst országgal meghosszabbítsuk és újabbakkal egészítsük ki. a szovjet viszonylat részaránya össz-forgalmunkban az elmúlt években 35 százalék körül volt és azt szeretnénk, ha a következő években tovább nőne. a többi szocialista országgal forgalmunk arányosan fejlődik. a kormány nagy figyelmet fordít az együttműködés új területeinek és formáinak feltárására a népi demokratikus országok mindegyikével.

jugoszláviával 1973 elejétől konvertibilis elszámolásra térünk át. azt reméljük, hogy ez az áttérés a két fél szoros együttműködése eredményeképp zökkenőmentesen sikerül.

külkereskedelmünk eredményes évet zár a fejlett tőkés országokkal lebonyolított forgalomban is. 1972-ben az ezekbe az országokba irányuló kivitelünk több mint 30 százalékkal nőtt, behozatalunk az előző évi szint körül alakul. ebben a javuló piaci munka mellett szerepet játszik a nyugateurópai országok részéről a mennyiségi korlátozások fokozatos csökkentése.

mi a kereskedelem mindenfajta korlátozásáról azt valljuk, hogy a kgst országokkal szemben, köztük velünk szemben alkalmazott mennyiségi és egyéb burkolt megkülönböztetések károsak és megszüntetendők. a nemzetközi helyzet javulásának ez kikerülhetetlen követelménye. ezt tartjuk alapvetőnek és meghatározónak az európai kereskedelemben, különösen az európai gazdasági közösség országaival való viszonyunkban, ahol továbbra is lényegesnek és kölcsönös érdekűnek tartjuk a mai bilaterális kapcsolatok fenntartását. a jövőt illetően a megkülönböztetések felszámolásának elvét véljük megvalósítandónak, ehhez hozzásegíthet az európai gazdasági közösség és a kgst közötti kapcsolat megteremtése, megfelelő időben és megfelelő formában. az egyesült államokkal a közelmúltban parafáltuk a vagyoni jogi kérdéseket rendező megállapodást és bizunk abban, hogy a kölcsönös érdekeken alapuló, az elavult diszkriminációs feltételektől mentes kereskedelemben is előre fogunk lépni.

/folyt.köv./

MF

parlament

bkk. 1. /vályi péter... 16. folyt./rj

ez évben jelentős növekedést ér el forgalmunk a fejlődő országokkal. vállalatunk piaci kilátásai a jövő évre kedvezőek. a kivitel növekedése 14 százalék, a behozatalé 24 százalék körül alakulhat. továbbra is kiemelkedő helyet foglal el fejlődő gazdaságu partnereink sorában india, az egyesült arab köztársaság, irán, irak, sziria, brazilia és algeria.

kapcsolataink erőteljes élénkülése várható a latin-amerikai országokkal. peruba és brazilia közel kétszerannyi műszert szállítunk, mint korábban. a behozatalban is gyors növekedés várható.

1972-ben kedvező változás vette kezdetét iraki kapcsolatainkban: megindultak kőolajvásárlásaink. e célból új egyezményeket kötöttünk irakkal.

a különböző vállalatoknál, intézményeknél, minisztériumokban mindenütt ott vannak azok a szakemberek, akik közvetlenül részt vesznek külgazdasági kapcsolataink alakításában. érdekünk, hogy jól és méltón képviseljék bennünket. ezért szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy különösen az orosz, emellett az angol, de más nyelvek ismerete is nemcsak a külkereskedelmi vállalatoknál, hanem az egész gazdaságban megfelelő megbecsülést kapjon.

s ha már a nyelvtudás fontossága szóba került, hadd említsek meg egy ezzel összefüggő és szintén jelentős gazdasági kérdést, a szellemi exportot. sokhelyütt és szívesen beszélnek ma nálunk arról, hogy ilyen vagy olyan külföldi licenct vásároltak és hasznosításuk mennyire gazdaságos. ez tulajdonképpen helyes dolog, viszont sokkal kevesebb szó esik arról, hogy egy-egy területen a hazai kutatók és tervezők nagyszerű terveket tudnak létrehozni. márpedig ahol ez így van, ott és akkor nyilvánvaló, hogy a hazai szellemi termék külföldi megismertetéséért és ha lehet, értékesítéséért minden követ meg kell mozgatnunk. óriási lehetőség ez mind a szocialista integráció erősítéséhez, mind a békés verseny adta lehetőségek kiaknázásához. szellemi exportunkat ezért minden eszközzel bátorítani, támogatni kell.

/folyt.köv./

MF

parlament

bkk. 1. / vályi péter.... 17. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

képviselő elvtársak!

összességében tehát gazdasági építőmunkánk eredményeivel elégedettek lehetünk. a pártunk x. kongresszusán jóváhagyott gazdaságpolitikai irányelvek érvényesülnek, sikerrel oldjuk meg a gazdasági feladatokat. amint a központi bizottság novemberi ülésén elfogadott állásfoglalás megállapítja, gazdaságirányítási rendszerünk jó eszközként szolgálja a szocialista tervgazdálkodást, a szocialista építés céljait. a fejlődés során felmerülő, általunk jól ismert gondok megoldása mindannyiunk számára felelősségteljes, körültekintő munkát jelent. ezt a munkát minden szinten vállalni kell és vállalni is fogjuk.

az országgyűlés elé terjesztett költségvetési javaslatot és a benne érvényesülő gazdasági programot elfogadásra ajánlom.

/mt1/

--

- 18 -

parlament

bkk 2. péter jános felszólalása

um zs bs

1972. december 13.

rendelkezésre bocsátjuk péter jános felszólalását, amely a parlament szerdai ülésén hangzik el. e m b a r g ó f e l - o l d á s i g !

tisztelt országgyűlés!

új, nagy változások vannak folyamatban a nemzetközi élet terén. ezekkel a változásokkal népgazdaságunk alakulása is összefügg.

éppen ezért külpolitikai beszámolómat a nemzetközi élet új, nagy változásaival kezdem.

a ma folyamatban lévő nemzetközi változások széleskörűek és mélyrehatóak. érintik a nemzetközi kapcsolatok minden lényeges területét és a szó szoros értelmében kiterjednek a földkerekség minden kontinensére.

ezeknek az új, nagy változásoknak a lényege a következőkben foglalható össze:

megkezdődött a legégetőbb nemzetközi kérdések tartósnak ígérkező rendezése tárgyalások útján, s az eddig elért eredmények azzal biztatnak, hogy a tárgyalások megoldáshoz vezetnek azokon a területeken is, amelyeken ma még nyílt fegyveres harcok folynak, és áttekintendők a tárgyalások azokra a területekre is, amelyeken egyébként bármely pillanatban újabb háború kitörése lenne várható.

a mai nemzetközi élet ilyen új és nagy változásainak a minősítésével helytelenül járnánk el, ha jelentőségüket túlértékelnénk vagy lebecsülnénk. miben foglalható össze a lényegük?

ezek a most folyó és a még várható tárgyalások tartós békehez, a harmadik világháború veszélyének végleges kiküszöböléséhez vezethetnek.
/folyt.köv./

- 19

bkk 2. / péter jános ... 1.folyt./um

a második világháború óta a feszültségek és enyhülések hullámzásai között élünk. voltak eddig is olyan időszakok, amelyekre inkább jellemző volt a tárgyalások intenzitása, mint az összezsapások fokozódása. de a tárgyalások viszonylag enyhültebb időszakát eddig mindig felváltotta az új összezsapások sorozata. a mai tárgyalásokon a múlt tanulságait figyelembe véve arra törekszünk, hogy tartós megállapodásokat érjünk el.

ezeknek a megállapodásoknak nagy része olyan felek egyezsége, amelyeket feloldhatatlan, alapvető ellentétek állítanak szembe egymással. megvan tehát annak állandó veszélye, hogy az enyhülés ellenzói új feszültségeket szítsanak.

mi abban a meggyőződésben veszünk részt a mai nemzetközi viszonyok új, nagy változásaiban, hogy a most folyó és várható tárgyalások valóban tartós békéhez, a nemzetközi biztonság megerősítéséhez, a termonukleáris háború veszélyének az elhárításához vezessenek.

központi bizottságunk novemberi ülése - a párt tizedik kongresszusa határozatának végrehajtását vizsgálva - megállapította, hogy a szocialista országok külpolitikai tevékenysége a haladó erők támogatásával nagy eredményeket ért el a nemzetközi viszonyok javítása terén.

a mai kedvező nemzetközi viszonyok kialakulásában a maga módján és erőihez mérten a magyar népköztársaság is részt vesz. egyfelől úgy vettünk részt a mai helyzet előkészítésében, mint a szocialista országok közösségének szerves része - mint a varsói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának tagállama -, másfelől pedig saját problémáink rendezésével, nemzetközi és nemzeti ügyeink összehangolt érvényesítésével, mint a különböző rendszerű országok széles körének egyik alkotó tagja.

az új, nagy változások előkészítésének és irányításának legalapvetőbb magyarázata abban van, hogy a szocialistavilágrendszer s minden egyes szocialista ország együtt is és külön-külön is megnőtt jelentőségében. fokozódott nemzetközi hatékonyságuk. a szocialista országok a nemzetközi eseményekre gyakorolt és egyre növekvő hatékonyságukkal a békés egymás mellett élés követelményeit a nemzetközi élet egyre inkább érvényesülő szabályaivá teszik.

/folyt.köv./

NA

bkk 2. / péter jános 2.folyt./um

ebben a folyamatban a legdöntőbb szerepe természetesen a szovjetuniónak van.

a mai világnézetet nem lehet sem megérteni, sem magyarázni a nagy októberi szocialista forradalom és annak legközvetlenebb eredménye, a szovjetuniónak nemzetközi hatásainak megértése nélkül.

ebben a hónapban emlékeznek meg az egész világon a szovjetuniónak megalakulásának ötvenedik évfordulójáról. a magyar népköztársaság is - egyrészt itthon, másrészt képviselői révén moszkvában - a szovjetuniónak történelmi szerepéhez illő módon vesz részt az ünnepi megemlékezésben s az egész világot átalakító fél évszázad történelmi tanulságainak felmérésében.

a szovjetuniónak világpolitikai szerepe a nemzetközi viszonyok változásai során, az elmúlt fél évszázad egyes szakaszaiban más és más volt. a mai nemzetközi viszonyok között a szovjetuniónak legfőbb biztosíték a termonukleáris háború veszélye ellen, s legfőbb védelmezője a szocializmus, a haladás, a nemzeti függetlenség és a béke ügyének. még azok a szocialista országok is a szovjetuniónak köszönhetik fennmaradásukat a szorongató imperialista támadásokkal szemben, amelyek esetleg kétségbe vonják vagy lebecsülik a szovjetuniónak nemzetközi szerepének jelentőségét.

a magyar népköztársaság mind belpolitikájában, mind külpolitikájában legelső és legfontosabb elvnek tekinti szövetségi és testvéri kapcsolatát a szovjetuniónal, pártjával, kormányával és népeivel.

csak néhány napja annak, hogy befejeződött a szovjetuniónak párt-és kormányküldöttségének magyarországi látogatása. brezsnyev elvtárs, a szovjetuniónak kommunista pártjának főtitkára és a küldöttség minden tagja kifejezően közvetítette felénk a szovjetuniónak népeinek testvéri érzéseit a magyar népköztársaság népe iránt. a látogatást rendkívül nagy nemzetközi érdeklődés kísérte. a szovjetuniónak és magyarországgal iránt érzett barátság volt a forrása ennek az érdeklődésnek a szocialista országok vezetőiben és népeiben és a nemzetközi munkásmozgalom soraiban.

/folyt.köv./

NA

parlament

bkk 2. /péter jános 3.folyt./um

a jelentős eseménynek kijáró figyelem volt az érdeklődés forrása egyéb körök részéről. a fejlett kapitalista országok és a fejlődő országok polgári sajtója és minden más hírközlő szerve is helyenként ingadozások között ugyan, de végül is úgy foglalkozott a látogatással és annak tanulságaival, mint a nemzetközi viszonyokra kedvezően ható eseménnyel. a csepeli barátsági gyűlés beszédeit sok magyarújságíró és kommentáló cikk követte. a cikkek írói és a többi kommentátorok következtetéseket vontak le a szovjetunió és Magyarország várható törekvéseire vonatkozóan, főként az európai tárgyalásokkal kapcsolatban. visszhangok még mindig hallatszanak.

ez a látogatás a magyar-szovjet baráti kapcsolatok történetében valóban jelentős esemény volt és hatása tovább gyűrűzik majd kétoldalu együttműködésünk és közös nemzetközi tevékenységünk minden területén. a látogatás regyrészt a meleg baráti ünnepi alkalmak, másrészt a legkonkrétabb kérdéseket vizsgáló tárgyalások sorozata volt.

központi bizottságunknak és kormányunknak a tárgyalásokon résztvevő képviselői beszámoltak már mind az illetékes pártforumoknak, mind a kormánynak a kétoldalu kapcsolatokat és a nemzetközi életet érintő kérdésekről egyaránt. a következő hónapok során mind politikai, mind gazdasági, mind kulturális téren kölcsönösen előrelépünk együttműködésünk hatékonyabbá tételében.

a közös közlemény híven fejezte ki szovjet vendégeink őszinte örömét a magyar nép alkotó munkájának eredményei felett.

ez a látogatás nemcsak a kétoldalu kapcsolatok ápolását, hanem közös ügyünk, a szocialista országok együttműködésének az erősítését s ezzel együtt közös nemzetközi feladataink előbbre vitelét is szolgálta. felmértük együttes külpolitikai kezdeményezéseink eredményeit és - főként - az európai biztonsági konferencia előkészítésével kapcsolatos további terveinket.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /péter jános4.folyt./um

péter jános ezután a folyamatban lévő nemzetközi tárgyalások közül elsőként az európai biztonsági konferencia előkészítésével foglalkozott. rámutatott, hogy az európai biztonsági konferencia előkészítésére irányuló eddigi tárgyalások kedvező hatása érezhető más nemzetközi problémák esetében is.

- sok munkába és erőfeszítésbe került, hogy eljutottunk a most helsinki-ben folyó előkészítő tárgyalásokhoz. további sok munkára és erőfeszítésre lesz szükség ahhoz, hogy az előkészítő tárgyalások valóban elvezessenek a tényleges biztonsági konferenciához.

- a konferenciára irányuló kezdeményezésnek és az utkereső tárgyalások sorozatának már eddig is jótékony hatása volt a nemzetközi életre. elég összehasonlítani a mai nemzetközi légkört a budapesti felhívást - 1969 tavaszát - megelőző nemzetközi légkörrel, és élesen kiviláglik a különbség. ebben a kétoldalu konzultációk megszámlálhatatlan sorozata nagy szerepet játszott és játszik még ma is.

- mindenki előtt világos, hogy a konferenciára irányuló kezdeményezés az európai szocialista országoktól indult ki és kezdetben majdnem kizárólag ezek tevékenykedtek a terv megvalósulásáért. a magyar népköztársaság képviselői is minden igyekezetükkel részt vettek ebben a munkában.

- az előkészítő értekezlet azonban csak akkor kezdődhetett meg, amikor az összes érdekelt országok kormányai eljutottak annak a felismeréséig, hogy a szocialista országok kezdeményezése összeurópai érdeket szolgál.

- különleges megbecsüléssel kell megemlékeznünk a finn köztársaság - nevezetesen kekkonen elnök és karjalainen külügyminiszter - megfontolt állásfoglalásairól és javaslatairól, amelyekkel elősegítették az érdekelt kormányok egyetértésre jutását az előkészítő értekezlet összehívása tekintetében.

/folyt.köv./

2140

parlament

bkk 2. / péter jános5.folyt./um

- európa történetében példátlan a diplomáciai tárgyalásoknak az a sorozata, amelynek a budapesti felhívás kibocsátása óta a helsinki értekezlet megkezdéséig tanui lehettünk. a mi képviselőink is tárgyaltak kivétel nélkül minden egyes európai országgal, az egyesült államokkal és kanadával is. a tárgyalásoknak ez az özöne kellett ahhoz, hogy az európai biztonság megszilárdításában érdekelt országok eljussanak az általunk javasolt biztonsági és együttműködési konferencia tervének elfogadásához. az európai kormányoknak ez a sorozatos közvetlen tárgyalása elősegítette olyan légkör kialakítását, amelyben lehetőségessé vált a szovjet-nyugat-német, a lengyel-nyugat-német, a nyugat-berlinre vonatkozó négyhatalmi, a berlin-bonni, a szovjet-amerikai salt-vonatkozású tárgyalás.

a konferencia előkészítésére irányuló magyar külpolitikai tevékenységből két témakört indokolt kiemelni.

az egyik : a konferencia szükségességéről és lehetőségéről való meggyőzés. mi már régóta készen lennénk a konferencia egybehívására. de várnunk kellett az előkészítő értekezlettel is addig, amíg minden nyugati partner meg nem győződik a terv helyességéről.

a másik kérdéskör, amellyel sokat foglalkoztunk: a két német állam tényének elismertetése s ebben nyugat-németország és szövetségesei érdekeltségének kimutatása. mi évek óta nem folytattunk ugy tárgyalást nyugat-európai kormányok képviselőivel, hogy ne foglalkoztunk volna a német demokratikus köztársaság nemzetközi elismerésének a szükségességével az európai politikai viszonyok javítása érdekében.

most, amikor a két német állam egymáshoz való viszonya rendezésére irányuló szerződés elkészülte után, nemzetközi szervezetekben és kétoldalu kapcsolatokban lavina-szerűen indult meg a német demokratikus köztársaság elismerése, indokolt nagy megbecsüléssel emlékezni meg a német demokratikus köztársaság kormányának, népének csodálatra méltó eredményeiről. a német demokratikus köztársaság nagy sikerei nélkül sem az európai biztonsági konferencia ügyével nem tudtunk volna előre törni, sem a szovjet-nyugat-német, a lengyel-nyugat-német tárgyalások nem érhettek volna el kielégítő eredményeket.
/folyt.köv./

parlament

bkk 2. / péter jános 6.folyt./um

további sok diplomáciai munkára lesz szükség a biztonsági konferenciát előkészítő értekezlet sikere és a konferencia egybehívása érdekében. ennek a munkának a jellegét az előkészítő konferencia eddigi tapasztalatai alapján lehet meghatározni.

minél több ország foglalkozik kellően át nem gondolt javaslatokkal a konferencia jellegét, ügyrendjét, napirendjét, célját illetően, annál lassabban jutunk el a konferencia tényleges egybehívásához.

mi az, ami segített eddig az előkészítésben? a konferencia ügyében érdekelt országok magatartásának hármas tulajdonsága: a partnerek figyelmes meghallgatása, a javaslatok rugalmas kezelése és a fő célkitűzés következetes érvényesítése.

mi tekinthető a konferencia fő feladatának? az összes eddigi megnyilatkozásból ez világos: a mai viszonylagos európai biztonságot az érdekelt országok együttműködésére építve megszilárdítani és közös megállapodással - megfelelő szervezettséggel - intézményesíteni.

mint eddig, ezután is az eddigi tapasztalatok figyelembe vételével még körültekintőbben, minden érdekelt véleményére gondosan figyelve, a javaslatokat rugalmasan kezelve, a fő célkitűzést következetesen szem előtt tartva veszünk részt minden érdekelt országgal együttműködve az előkészítés további munkáiban s majd magának a konferenciának a tárgyalásaiban is.

ismeretes: voltak olyan javaslatok, hogy a konferencia napirendjére kellene tűzni az európai fegyverzet kiegyensúlyozott, kölcsönös csökkentésének a kérdését is. főleg egyes kisebb nato-országok kormányai képviselték ezt a nézetet. mi ezt helytelenítettük. ebből egyes nyugati körök azt vélték kiolvasni, mintha mi ellene lennénk a haderők kiegyensúlyozott kölcsönös csökkentése tervének.

a szocialista országok - a varsói szerződés tagállamai - együtt, testületi határozatok formájában és külön-külön is, egyéni kezdeményezéssel évek óta tesznek javaslatokat az általános és részleges fegyverzet-korlátozás és leszerelés különböző megoldásaira. mi az együttműködési és biztonsági konferenciát nem tartjuk megfelelő fórumnak az ilyen kérdés tárgyalására.

/folyt.köv./

bkk 2. / péter jános 7. folyt./um

a haderők csökkentésének kérdése ugyanis nagyon gondos tanulmányozást igényel. Európában ma viszonylagos biztonság van. Ha az európai fegyverzeti viszonyokhoz kellő vizsgálat és gondosan előkészített javaslat nélkül nyúl bármilyen konferencia, abból a biztonsági helyzet felborulása következhet. Mi eredeti elveinknek és sok korábbi javaslatunknak megfelelően, készek vagyunk a közép-európai haderők csökkentéséről tárgyalni azzal a célkitűzéssel, hogy a tárgyalás és annak eredménye ne csökkentse, hanem erősítse a biztonsági viszonyokat Európában.

az európai nemzetközi légkör javulása együtt haladt a tárgyalásos rendezés esélyeinek növekedésével a délkelet-ázsiai háború, a vietnami demokratikus köztársaság ellen intézett agresszió és a dél-vietnami intervenció vonatkozásában.

itt, az országgyűlés keretében is, mély tisztelettel és egyben hálával gondolunk a vietnami népre, vezetőire és széles tömegeire azért a szinte példátlan hősiességért, amellyel sok-sok évi harc után az új agresszor ellen ki tudta bontakoztatni hősiességét a politikai, katonai, stratégiai és taktikai vállalkozások, harcok és ellentámadások sorozatával meg tudta akadályozni a támadót katonai és politikai céljainak elérésében. Harcával nemcsak saját ügyét védte, hanem a népek egyetemes ügyének is nagy szolgálatokat tett.

a szocialista országok, a világ haladó népi minden kontinensen és minden országban tisztelettel tekintenek vietnami hős népére s igyekeznek minden rendelkezésükre álló eszközzel ma is segítségére lenni.

ez év októberében nagy reménység született. a világ népei azt remélték a vietnami-amerikai megállapodás alapelveinek nyilvánosságra kerülése idején, hogy hamarosan véget ért a világtörténelem legértelmetlenebb háborúja. ismeretes, hogy ehelyett mi történt. a megegyezés alapelveinek összegezése után az agresszió folytatása és a saigoni rezsim háborús akcióinak támogatása minden korábbi agresszív akciónál és eszkalációnál súlyosabban minősül.

/folyt.köv./

bkk 2. / péter jános 8. folyt./um

ha nemzetközi törvényekbe ütközött az agresszió minden mozzanata, mint ahogyan valóban abba ütközött, akkor most a megegyezés alapelveinek a kölcsönös tisztázása után - a nemzetközi törvényekbe ütköző cselekményen túlmenően, minden korábbi minősítésen felül - a lehető leglelkiesmeretlenebb és a lehető legcinikusabb eljárás mind a vietnami nép tagjait, mind az egyesült államok katonáit és pilótáit az esztelen háborús cselekmények sötét tragédiába lökni.

már minden érdekelt előtt világos, hogy mi lesz ennek a vietnami háborúnak a vége. az egyesült államok és a saigoni rezsim mostani fegyveres akciói ezen semmit sem változtathatnak. könyörtelenül és embertelenül hurcolnak mészárszékre még újabb százakat és ezreket valamiféle homályos diplomáciai manőverezés véres támogatásaként.

annak jelzésére, hogy a hős vietnami nép és minden igazi vezetője milyen felelősséggel viseli a szörnyű háború sebeit és a tárgyalás gyötrelmeit, idézem pham van dong elvtársnak, a vietnami demokratikus köztársaság miniszterelnökének a nyilatkozatát, amelyet a newsweek című amerikai politikai hetilapnak adott interjú formájában október végén, a harcok és tárgyalások kritikus időpontjában.

így szólt az amerikai szerkesztő kérdése pham van dong elvtársnak: gondolja-e, hogy közel van a tárgyalásos rendezés és a háború vége?

a válasz ez volt: „ezt remélem. és nagyon keményen dolgozunk is ezért jóakarattal és őszintén. ennek kölcsönösnek kell lennie. optimista hangütéssel fejezem be mondanivalóimat. megegyezésünk után új kapcsolatokat teremtünk országaink és népeink között - új alapokon. akik rólunk torzképet alkotva irtak, azt mondták és irták, hogy mi meg akarjuk alázni a világ legerősebb hatalmát és rögeszménk lett ez a háború. kedves barátom, ez sohasem volt a mi törekvésünk. ezt csak ránk erőszakolták. harcoltunk értelmesen és hősiessen, de nem azért, hogy önöket megalázzuk, hanem azért, hogy véget vessünk az amerikai beavatkozásnak ügyeinkbe és hogy barátságot teremtsünk népeink között. együttműködve új korszakot kell nyitnunk,„

/folyt.köv./

bkk 2. / péter jános9. folyt./um

abban kell biznunk, hogy amint a háboru eszkalációját nem lehetett végtelenül fokozni és az uton vissza kellett fordulni, ugy a mostani, a tárgyalásokkal párhuzamosan folyó cionikus mészárlás sem tarthat sokáig s a kialakított alapelveken a fegyverszüneti megegyezés befejeződik.

a magyar népköztársaság, együttműködve mindazokkal, akik eddig is támogatták a hős vietnami népet, minden rendelkezésre álló eszközzel továbbra is támogatja és teljes szolidaritásáról biztosítja - háboruban és békében egyaránt.

a közel-keleti problémákban is érezteti hatását - legalábbis bizonyos fokig - az európai légkör enyhülésén ennek keretében a szovjet-amerikai viszony javulása. a probléma rendeződése nem kezdődött ugyan még meg az 1967 novemberi biztonsgági tanácsi ensz-határozat által kijelölt uton, de az egyesült nemzetek közgyűlésében folyt vita és a határozat mutatja, hogy erősödött a nemzetközi életben a világháborus kockázattal járó új közel-keleti konfliktus veszélyei ellen a világ népeinek és kormányainak állásfoglalása.

nőtt a követelmény, hogy izrael mai kormányának eddigi bátorítói szüntessék meg az agresszor bátorítására irányuló tevékenységüket. addig azonban a tényleges békés rendezés nem indul meg a közel-keleten, amíg izrael kormánya fel nem ismeri, hogy biztonságát csak a szomszédos arab országokkal való megegyezés útján érheti el. az ilyen megegyezéssel kapcsolatos garancia vállalásában az ensz biztonsgági tanácsa bizonyára készséggel együttműködne.

folyamatban van ma egy olyan tárgyalás is két ország között, amelyre a világ népei különösen nagy reménységgel, biztatással és jókívánatokkal tekintenek. ez a szovjetunió és az egyesült államok tárgyalása a stratégiai atomfegyverek korlátozásáról, az ugynevezett salt-tárgyalás. nem kizárt dolog, sőt valószínű, hogy az emberiség egészének jövője szempontjából ennek a tárgyalásnak különösen nagy a jelentősége. a termonukleáris háboru lehetőségének korszakában a két termonukleáris hatalom megegyezése az emberiség jövőjének sorsát döntheti el.

/folyt.köv./

bkk 2. /péter jános10. folyt./um

ismert dolog, hogy mi ellenezzük a „szuperhatalom”, és „szuperhatalmak”, minősítés alkalmazását, mert a kifejezést egyesek arra találták ki, hogy azt a hiedelmet keltsék, mintha a szovjetunió az egyesült államokkal a világ érdekszférákra és hatalmi körökre való felesztéséről egyezkedne. ilyen értelemben tehát ellenzünk minden olyan politikai megnyilatkozást, amely szuperhatalmakról beszél. azt azonban kétségtelen ténynek kell tekintenünk, hogy a szovjetunió és az egyesült államok olyan két nagyhatalom ma, amilyenhez mérhető nincsen még egy a mai hatalmak között. az emberiség története során sohasem is volt hozzájuk mérhető nagyhatalom.

ez a történelemben páratlan erejű két nagyhatalom természetesen a mi politikai mérlegünkön nem egyenértékű. mi a két hatalmat osztálytartalmuk, világpolitikai törekvésük szerint különböztetjük meg egymástól. azt pedig az emberiség jövője alapvető érdekének tekintjük, hogy a szovjetunió és az egyesült államok közös megegyezéssel korlátozza a fegyverkezési versenyt, keressék meg a fegyverzet csökkentése felé vezető utat és működjenek együtt társadalmi és ideológiai ellentéteik ellenére is a népek mai élete alapvető problémáinak megoldásában. mi diplomáciai munkánkban az ilyen irányu törekvéseket támogatjuk.

az új, nagy változások, amelyeknek jelei között élünk, a szocialista országok közös erőfeszítései és kezdeményezései nyomán jöttek létre. éppen ez is igazolja kormányunk arra irányuló törekvését, hogy a szovjetunióval való alapvető közösség és szövetség alapján, a szocialista országok együttműködéséért dolgozzék és törekedjék minden szocialista ország együttműködésének, egymáshoz fűződő kapcsolatainak javítására.

péter jános a továbbiakban rámutatott:

- most, amikor a biztonsgági és együttműködési európai konferencia előkészítésével foglalkozunk, a nato-országok tanácsülésein egyesek feltűnő érvelésekkel sürgetik hadierőjünk fokozását. lehet olyan vélemény itt-ott, mintha ugyanilyen következtetés lenne az új biztonsgági rendszerre való törekvésünkkel szemben, hogy mi is a varsói szerződés erősítésére törekszünk. ebben az összehasonlításban figyelembe kell venni a két katonai tömörülés eredetét.

/folyt.köv./

bkk 2. / péter jános 11. folyt./um

- a nato hamarosan a második világháború után, 1949-ben szerveződött meg. a szocialista országok utána több mint öt évet vártak és csak 1955-ben hozták létre védelmi katonai szervezetüket. ez az időbeli különbség szembetűnő. mi a mostani helyzetben mindaddig, amíg a nato-hatalmak nem készek arra, hogy katonai szervezetüket az új együttműködési biztonsági rendszerért feloldják, éppen a biztonság megőrzése érdekében, a mindenkorai nemzetközi viszonyoknak megfelelően erősítjük saját hadseregünket és a nemzetközi béke s biztonság megszilárdítására a varsói szerződés tagállamainak együttműködését mind politikai, mind katonai téren.

a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataink összefüggésében szükséges olyan szocialista relációkról szólni, amely nem varsói szerződéshez tartozó tagállamot, de a kölcsönös gazdasági segítség tanácsával sok téren együttműködő szocialista országot, a baráti és szomszédos jugoszláviát érinti. éppen ebben az időben különösen indokolt ez. természetesen mi nem foglalkozhatunk jugoszlávia belügyével. nem is akarunk. azt szeretném nyomatékosan hangsúlyozni, hogy jól fejlődnek baráti kapcsolataink. ezt sok jel jól mutatja a politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi élet minden terén. remélem, az új év ennek erőteljes további fejlesztésére új alkalmakat is ad.

a szocialista országok együttműködésében van két különösen fájdalmas kérdés. a kettő tulajdonképpen egy. ez pedig: a kínai népköztársaság és albánia viszonya a többi szocialista országhoz. sajnáljuk, hogy albánia nem vesz részt az európai biztonsági konferencia előkészítésében és azt is, hogy a kínai népköztársasággal nem tudunk úgy együttműködni, ahogyan szeretnénk, sem a kétoldalú kapcsolatok, sem általában a nemzetközi élet terén. ismertek azok az elméleti és gyakorlati problémák, ellentétek, amelyek zavarják kapcsolatainkat. mi ezektől függetlenül, de ezeket természetesen le nem becsülve, államközi kapcsolataink javítására törekszünk. ezt követeli tőlünk a szocializmus ügyének legalapvetőbb és legszentebb érdeke. ennek a törekvésnek ha vannak is szerény eredményei, azok messze elmaradnak azoktól az új, nagy változásoktól, amelyek általában jellemzik a mai nemzetközi életet.

/folyt.öv./

bkk 2. /péter jános12.folyt./um

az új, nagy változások jelei az úgynevezett „harmadik világ”, országai területén: ázsia, afrika, latin-amerika országai életében, nemzetközi kapcsolataiban is megmutatkoznak. a szocialista országokhoz fűződő szövetségünk és közösségünk ápolása mellett külpolitikai tevékenységünk fő feladata kapcsolataink fejlesztése a „harmadik világ”, országaival.

a szovjetunió kezdeményezése nyomán növekszik az érdeklődés valamilyen ázsiai biztonsági rendszer iránt. az európai biztonsági rendszer előkészítésére irányuló tárgyalások ébresztik más kontinensek politikai életében is a saját regionális biztonsági rendszerük megteremtésére irányuló igényt.

ázsiaiban az ilyen lehetőség feltárása minden bizonnyal a szovjetunió, kína, japán, india és az egyesült államok erre irányuló közös hajlandóságától függ. amint Európában sok apró részlet-tárgyalásból tevődött össze, hosszú út után, a helsinki folyó előkészítő értekezlet, ázsiaiban is sok vizsgálódás és konzultáció lesz szükséges a lehetőségek feltárásához.

a koreai népi demokratikus köztársaság kezdeményezése a dél-koreai vezetőkkel való tárgyalásra a békés egyesítésre vonatkozóan máris megváltoztatta a politikai légkört az úgynevezett koreai kérdés körül nemcsak ázsiaiban, hanem az egyesült nemzetek keretében is. mi üdvözljük a koreai elvtársak törekvéseit.

biztatónak ígérkezik japán újonnan megnövekedett tevékenysége nemzetközi kapcsolatainak fejlesztésére. ide tartozik első sorban a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatainak a bővítése. mi úgy ítéljük meg, hogy japánnak ez az új törekvése nem átmeneti jellegű, hanem a mai nemzetközi viszonyoknak megfelelő és részben azok által kiváltott tartós irányvonal. éppen ezért mi is feladatunknak tekintjük, hogy az eddiginél nagyobb figyelmet fordítsunk a magyar-japán kapcsolatok fejlesztésére első sorban gazdasági téren, de egyéb vonatkozásban is.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /péter jános 13. folyt./um

az indiai szubkontinensen a súlyos válság időszaka után normalizálódni látszik a helyzet. minden tárgyalásból, melyre alkalmunk volt a közeli múltban, közvetlenül is tapasztaljuk, hogy minden érdekelte jóakarattal és őszintén törekszik a normális viszonyok megteremtésére. örvendetesen fejlődő indiai kapcsolataink mellett törekszünk az új helyzetnek megfelelő kapcsolatok bővítésére mind bangla desh-sel, mind pakisztánnal.

sokféle módon bővülnek kapcsolataink az afrikai országokkal. életükre általában az jellemző, hogy erősödik ellenállásuk a neokolonialista törekvésekkel szemben és fokozzák harcukat a gyarmati rendszer maradványai felszámolására. az afrikai országok egységsszervezete nemcsak az afrikai országok egymás közötti problémái rendezésében bizonyul egyre hatékonyabbnak, hanem hasznos a hallatja szavát a más kontinenseket is érintő általános nemzetközi kérdésekben is. kormányunk mindig nagy figyelemmel kíséri az afrikai országok szervezeteinek értekezleteit és megnyilatkozásait. az ugynevezett harmadik világ országai körében az afrikai országok mutatják a legjobb eredményeket a közös összefogással szervezett nemzetközi akciók sikerében. ennek elsősorban az is magyarázata, hogy ázsíával és latin-amerikával összehasonlítva az afrikai országokról lehet leginkább elmondani, hogy tulnyomó többségükben nagyjából egy időben és egymással azonos körülmények között szabadultak meg a gyarmati iga hagyományos formáitól.

ma nagy nemzetközi figyelem összpontosul latin-amerikára. az új, nagy változások jelei ott is szaporodnak. egyfelől: a hagyományos függőség megszűnőben van. másfelől az új viszonyok között növekszik a problémák tárgyalásos rendezésének lehetősége.

az uttörés érdeme kubáé. most az új viszonyokból adódó lehetőségekkel is, minden jel szerint, bátran él a forradalmi eredményeit hősiességgel védő kuba. ennek tudatában ünnepeltük latin-amerika nagy hősének, a kubai nép vezetőjének: fidel castro-nak közöttünk való látogatását.

/folyt.k.öv./

parlament

bkk 2. /péter jános 14. folyt./um

domlik az amerikai országok szervezetének kuba-ellenes egységfrontja. megkezdődött - ha közvetetten is - az első hivatalos tárgyalás kuba és az egyesült államok között.

chilében, az amerikai és nemzetközi monopolizáció fajtái támadásai ellenére is, szilárdul az új népi hatalom. a demokratikus törekvéseknek erős hagyományai vannak chilében. ezekre épül, sok harc között, a népi chile jövője, egyre növekvő nemzetközi megbecsülés közepette. más országok is egyre nagyobb mértékben bővítik kapcsolataikat a szocialista országokkal is.

latin-amerika most kezd igazán bekapcsolódni az általános nemzetközi élet vérkeringésébe. ebből sok jó származik majd nemcsak latin-amerika népei, hanem az egész nemzetközi közélet számára is.

az államközi kapcsolatok terén a legnagyobb változás az utóbbi években és hónapokban az európai szocialista országok és a fejlett tőkés országok viszonylatában vált egyre inkább nyilvánvalóvá. ebben a folyamatban a magyar népköztársaság is résztvevő s kezdeményezéseivel segítette is a folyamat kibontakozását. a nemzetközi élet új, nagy változásai ebben a viszonylatban a legszembevetőbbek.

példaadón jó a kapcsolatunk ausztriával. 1958-ban hangzott el először itt, az országgyűlés tárgyalásai során külpolitikai törekvésünk ilyen megfogalmazása: a magyar-osztrák kapcsolatokat a különböző rendszerű országok együttműködésének példaképevé szeretnénk kifejleszteni. a feladat nem volt egyszerű. kölcsönösen mindkét ország kormányának számos bonyolult kérdést kellett megvizsgálnia és megoldania. a két kormány kölcsönös jóakarata segítette elő a mostani jószomszédtság kialakítását.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /péter jános15.folyt./um

diplomáciai kapcsolatok nélkül is kölcsönös megértés van - nem is csak hallgatólagosan, hanem nyíltan vallottan - a magyar és a nyugat-német kormány között egyrészt abban, hogy diplomáciai viszony nélkül is fejlesztjük kapcsolatainkat a kölcsönös érdekeknek megfelelően. másfelől abban, hogy a diplomáciai kapcsolatokat akkor vesszük fel, amikor mindkét kormány úgy látja, hogy e lépés által tovább javítja az európai politikai viszonyokat. reméljük, hogy az európai kérdések rendeződése során közeli csehszlovákia és nyugat-németország viszonyának normalizálása a müncheni diktátumból adódó problémák kiküszöbölésével.

az általános nemzetközi viszonyok kedvező változásával együtt halad előre kapcsolataink javulása az amerikai egyesült államokkal. kölcsönösen megindítottuk a konzuli egyezményünk megerősítésére irányuló kormányzati eljárást s tervbe vettük - az egyesült államok kormányának hozzájárulásával - new york-ban és cleveland-ben magyar konzulátusok felállítását. kölcsönösen gondosan vizsgáljuk, hogy milyen újabb lépésekkel lehet kapcsolataink fejlődését előbbre vinni. érlelődik a megoldása lényegében a kapcsolatainkat érintő minden nyitott kérdésnek.

a magyar-francia kapcsolatok jók és a nemzetközi életben az együttműködést is lehetővé teszik - főleg az európai biztonság ügyében. kölcsönösen tudjuk, hogy gazdasági kapcsolataink szintje elmarad a lehetőségek mögött. remélem, hogy az új év jó alkalmat nyújt majd kormányközi, gazdasági és kulturális kapcsolataink fokozására.

a magyar-olasz tárgyalások hasznosak voltak az európai biztonság ügyében. élénkültek gazdasági, politikai és kulturális kapcsolataink. ennek fokozására törekszünk az új évben.

egész európa talán legkényesebb kérdése ma az észak-írországi tragikus helyzet. mind az egyesült királyság kormányának, mind írország kormányának, főként pedig észak-írország népének kívánjuk a békés rendezés utjának megtalálását, ami nyilvánvalóan a nemzedékekkel ezelőtt megindult ír szabadságmozgalmak győzelmeinek végső és befejező aktusa lesz. ez mind az egyesült királyságot, mind az ír köztársaságot nagyobb mértékben engedi majd, hogy a „nagyobb,, az igazi európa közös ügyeiben az eddiginél intenzívebben vegyen részt.

/folyt.vköv./

parlament

bkk 2. /péter jános16.folyt./um

örvendetesen jól fejlődnek kapcsolataink mind a benelux-országokkal, mind a skandinávokkal. ezeket indokolt tovább fejleszteni, főként az ipari együttműködés terén.

finnország nemzetközi szerepét kiemeltem már az európai együttműködési konferencia előkészítésével kapcsolatban. a kétoldalu magyar-finn kapcsolatokról elmondható, hogy a magyar-finn hagyományos rokon kapcsolatokat a mai nemzetközi viszonyok között jó lendületet adnak mindkét nép javára gyümölcsöző politikai, gazdasági és kulturális baráti együttműködésünk fejlesztésének.

az európai szocialista országok és a nyugat-európai kapitalista országok kapcsolataiban új kapu nyílik majd a dunajna-rajna víziutak egybekapcsolásával, az épülő csatorna-rendszer révén. a dunai országok előtt is az együttműködés új lehetőségei tárulnak fel s a budapesten székelő dunabizottság is új kérdésekkel kerül szembe.

nem fejezhetem be külpolitikai beszámolómat úgy, hogy a külföldön élő magyarokhoz fűződő kapcsolatainkról is ne szóljak. magyarország a világ egyetlen olyan országa, amelynek határain kívül az országot alkotó nemzetből eredően annyian élnek, amennyi eléri az ország lakosságának harminc, sőt negyven százalékát is. ez közép-európa sajátos történelmének következménye. határainkon túl, itt a szomszédos országokban és a világ távolabbi tájain élő magyarokhoz fűződő kapcsolatainkról a következőket mondhatom.

itt a szomszédos országok kormányaival közösen és azokkal egyetértve, együttműködve kölcsönösen arra törekszünk, hogy a nemzetiségek ne elválasztó tényezők, hanem összekötő kapcsok legyenek a szomszédos országok között.

a világ más tájain élő magyarok is a magyar népköztársasághoz fűződő kapcsolataikkal javítóan hathatnak a nemzetközi légkörre. azt kívánjuk, hogy új otthonukban boldogan és környezetük megbecsülésével övezetten éljenek. azzal, ahogyan mi országunk dolgait intézzük, ahogyan a szomszédos országokkal és népekkel együttműködve közös dolgaink rendezésére törekszünk, a más rendszerű országokban élő magyaroknak is meg kívánjuk könnyíteni az óhazával és a szülőfölddel kapcsolataik ápolását.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /péter jános 17.folyt./um

felszólalása befejező részében péter jános a következőket mondta:

a kormány által előterjesztett költségvetés minden vonatkozásban olyan, hogy számol a nemzetközi viszonyok mostani fejlődésével és ez a fejlődés segíti a költségvetésben foglalt feladatok teljesítését. ugyanakkor a költségvetés biztosítja azt, hogy a nemzetközi együttműködésben a testvéri szocialista országok közösségében a nemzetközi viszonyok további javítását munkálva vegyünk részt.

külpolitikai tevékenységünkkel arra törekszünk, hogy a nemzetközi viszonyok kedvező változásait minél teljesebben érvényesítsük a szocializmus és a béke ügye javára. konkrétan és pontosan : arra törekszünk, hogy a magyar szocialista munkáspárt tizedik kongresszusán megfogalmazott irányelvnek megfelelően minél kedvezőbbek legyenek a nemzetközi feltételek a szocializmust építő magyar népköztársaság számára. /mti/

--

- 36 -

2

bb 9. szocialista brigádok negyedmillió forint értékű társadalmi munkájá

vid/ká/ny -cz

1972. december 13.

szeged új lakónegyede, a tarján lakótelep, szomszédságában lévő óvodára az elmúlt egy év alatt csaknem negyedmillió forint értékű társadalmi munkát áldoztak a szegedi üzemek szocialista brigádjai. a legnagyobb segítséget a szegedi szénhidrogén medence olajbányászai nyújtották: a frankel leó szocialista brigád több mint százezer forint értékű társadalmi munkával teljes egészében felújította az óvodát, a helyi tanácsnak csak az anyagköltségeket kellett fedeznie. a festési, csinosítási munkákat a délmagyarországi áramszolgáltató vállalat, valamint a budalakk szegedi gyáregységének szocialista brigádjai is segítették./mti/

--

bb 10. mit ígér a tv a jövő hétre?

i nn pf bh -cz

1972. december 13.

december 19-én, kedden a ,, vadul vagy engedékenyen,, c. magyarul beszélő angol film, a ,, dühös nemzedék,, problémáit tárgyalja: a színhely ezuttal egy konzervatív angol egyetem, amelynek hallgatói - különböző utakon ugyan - a tisztességes élet lehetőségét keresik.

december 20-án, szerdán ,, az egészen nagy ügy,, c. magyarul beszélő nszk tévéfilm egy technikailag kitűnően felszerelt ékszerrabló-banda történetét meséli el.

tekintettel a nagy érdeklődésre, a ,, jogi esetek,, soronkövetkező adása ismét az örökbefogadás és a gyermekvédelem kérdéseivel foglalkozik.

december 21-én, csütörtökön a ,, betanulástól a szereposztásig,, c. ,, opera-dokumentumfilm,, ezuttal kodály ,, székelyfonó,, -jának előkészületi munkálatait mutatja be. a kalauz szerepére békés andrás, a ,, székelyfonó,, rendezője vállalkozott és megismerteti a nézőkkel az opera-betanulás minden fázisát - a szobakorrepetációtól a bemutatóig.

/folyt . köv./

- 7 -

9.00 bh

035
bw

bb 10. /mit igér ... folyt./ bh

„ a földgolyóról jelentem, c. „ kétszemélyes műsor, „ szepesi györgy és barcs sándor uti élményeit idézi úgy, hogy közben néhány irodalmi alkotás dramatizált változata is fűszerez a színesnek ígérkező, „ párbeszédet, „

december 22-én, pénteken „ karácsonyi műsorainkat ajánljuk, „ címmel rendkívüli adás lesz, amely bőséges tájékoztatást ad a nézőknek a tv karácsonyi programjáról. ezen a napon a „ belépés csak tv-nézőknek, „ sorozat a metró újabb szakaszának átadására invitálja az ország tévénézőit. egyszerre három helyről - a déli-pályaudvari, a batthyány-téri és a kossuth lajos téri állomásokról - tudósítanak a kamerák.

december 23-án, szombaton egy kevésbé ismert, de a századforduló utáni évtizedekben igen népszerű vígjátékiró, guti soma, „ a kormánybiztos, „ című vígjátékának tévéváltozata kerül képernyőre. a művész mészöly tiber és zsuzs éva dolgozta át, az utóbbi nevéhez fűződik a rendezés is.

december 24-én, vasárnap a délutáni órákban gáli józsef „ a tűz balladája, „ című tévéjátéka kerül bemutatásra. a gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt tanulságul szolgáló mese, egy árva kisleányról szól, aki a szegényeken segít, s közben kivívja maga ellen a gazdag mesteremberek haragját. a rendező: paulo lajos. szereplők: venczel vera, tolnay klária, gobbi hilda, bessenyi ferenc, sinkovits imre. verne gyula regényének amerikai filmváltozata a „ 80 nap alatt a föld körül, „ - ezuttal nem fantasztikus gépekkel, hanem az ember akarateréjével ejti ámulatba a nézőit./mti/

-. -

bb 11. gina lolobrigida budapesten

1 nn pá bh -cz

1972. december 13.

gina lolobrigida, a neves olasz filmszínésznő budapestre érkezett. a művésznő egy későbbi időpontban bemutatásra kerülő tv-műsorban működik közre./mti/

-. -

- 8 -

9.30 bh

Hk 11. 10

bb 12. delegáció utazott heves megyéből a csuvas aszszk-ba

vid bh -cz

1972. december 13.

heves megyéből szerdán reggel kéttagú hivatalos delegáció utazott a csuvas autonóm szovjet szocialista köztársaságba, a két terület közötti testvérkapcsolatok jegyében. fekete győr endre a heves megyei tanács elnöke és virág károly a megyei pártbizottság titkára a csuvas fővárosban, csebokszáriban résztvesznek azokon az ünnepi rendezvényeken, amelyeket a csuvas földnépe a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendez. a heves megyeiek egy héttig tartózkodnak a csuvas aszszkban./mti/

-. -

bb 13. lucázók

vid bh -c z

1972. december 13.

szerdán hajnalban vas megyében a régi hagyományoknak megfelelően, de a tartalom régi komolyságát vidám tréfára váltva ütnakindultak a lucázók. az ősi, hajdan a rossz szellemet, a ron-tást elűző ritus emléke még ma is elevenen él a vidéken. talán az összes népszokás közül ez maradt leginkább a felszínen. azonban az idén már kevesebben csinálták, mint akár néhány esztendővel ezelőtt. inkább csak az iskolásgyermekek lucáztak, a legények, gazdák elvértve vállalkoztak rá. a gyerekek viszont jól helyettesítétek őket: hibátlanul megtanulták a luca-verseket és a szertartást. vas-ban szalmacsutakkal a hónap alatt járják ősidők óta a lucázók a portákat, s miközben a szalmát guggoló vagy térdeplő helyzetben szétszórják, rigmust mondanak, amelyben mindenféle jót kívánnak a háznépének. áldásos működésükért megvendégelés és jelképes pénzdíjazás jár./mti/

-. -

- 9 -

10.30 bh

Hk 11. 10

bb 14. tíz nap alatt három és fél métert apadt a tiszta szegednél

vid bh -cz

1972. december 13.

az év első tíz hónapjában „csendes”, tisztán november végén az évszakhoz képest szokatlan árhullám vonult le, amely szegednél 606 centiméteres szinttel tetőzve megközelítette az évszázad őszi áradási rekordját. a laposabb hullámtéri területekre behatolt a víz és helyenkint - mint például algyő határában - csaknem a töltés lábáig ért. a gyors áradást hirtelen apadás váltotta fel és tíz nap alatt három és fél métert apadt a tiszta szegednél. a szegedi hidnál lévő mérce kedden már csak 245 centiméter vízállást jelzett. az elkövetkező napokban további, de már lassabb ütemű apadás várható. /mti/

bb 15. közlekedési balesetek

pf bh -cz

1972. december 13.

xiv. ker. egressy ut és lumumba utca kereszteződésében tóth béla 24 éves gépkocsivezető, kistarcsai lakos, az általa - ittasan - vezetett tehergépkocsival „ az elsőbbségadás kötelező jelzőtáblával védett útvonalon haladó személygépkocsinak nem adta meg az áthaladási elsőbbséget és összeütköztek. a baleset következtében a gépkocsi utasa, veres istvánné 20 éves asszisztens, budapesti lakos a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője, veres istván, 23 éves technikus budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. tóth béla vezetői engedélyét a rendőrség bevonta és őrizetbe vétel mellett eljárást indított.

paróczai imre 37 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, a xi. ker. bartók béla ut és ménesi ut kereszteződésében az általa vezetett 107-es autóbusszal nem adta meg az elsőbbséget a kijelölt gyalogátkelőhelyen áthaladó pályhiday erzsébet 18 éves tanuló, budapesti lakosnak és elütötte. pályhidayt a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. paróczai imre ellen eljárás indult.

a xviii. kerület ferihegyi gyorsforgalmi úton görgei péter 18 éves egyetemi hallgató, az általa vezetett személygépkocsit figyelmen kívül, nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette és egy személygépkocsival összeütközött. görgei pétert a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /folyt. köv./

- 10 -

11.03 bh

bb 15. /közlekedési ... folyt./ bh

szabálytalanul haladt át az uttesten a viii. kerület diószeghy sámuel utca és csobánc utca kereszteződésében benyuska istvánné 79 éves budapesti lakos és egy 79-es jelzésű trolibusz elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mti/

--

bb 16. alföldi és budapesti kisz fiatalok szemináriuma békéscsabán a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából

vid ká bh -cz

1972. december 13.

a kisz központi bizottsága és békés megyei bizottsága a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére békéscsabán kétnapos ifjúsági szemináriumot rendezett. ez alkalomból békés, csongrád, hajdu, szolnok, bács, szabolcs megyéből és budapestről kétszáznál több kisz fiatal érkezett a békéscsabai kulich gyula ifjúsági és uttörőházba. az ünnepségen a szovjetunió budapesti nagykövetsége is képviseltette magát.

a fiatalok szerdán délelőtt előadásokat hallgattak a szovjetunió tudományos-, technikai- és kulturális területen elért eredményeiről.

este a kulich gyula ifjúsági házban magyar-szovjet ifjúsági barátsági találkozót rendeztek, amelyen a békés megyében tartózkodó penzai küldöttség tagjai is részt vettek. /mti/

--

bb 17. az új tanács törvény eredményei békés megyében

vid ká bh -cz

1972. december 13.

1972 évi utolsó ülését tartotta szerdán a békés megyei tanács, amelyen többek között értékelték az új tanács törvény végrehajtásának tapasztalatait. a több nemzetiség lakta, nagykitérjedésű tanyavilággal rendelkező megyében igen jó eredményekkel járt az új tanács törvény - állapították meg az ülésen. a helyi tanácsok nagyobb önállósága a gazdasági, politikai és kulturális élet minden területén éreztette hatását. megyeszerte szorosabbá vált a kapcsolat a lakossággal. az önállósággal élve a tanács szervek ezideig 163 tanácsai rendeletet alkottak. szó volt a tanácsülésen arról is, hogy bár a legutóbbi tanácsválasztáskor az eddiginél kedvezőbben alakultak az arányok, mégis a vártnál kevesebb fiatal és nő került a választott testületekbe. hiányosságként említették, hogy békés megyében viszonylag alacsony az egy lakosra jutó társadalmi munka értéke, s ezen a tanács szervek és a hazafias népfront együttműködésével lehet segíteni. /mti/

- 11 -

11.40 bh

bb 19. debreceni terv simontornya központjának rendezésére

vid/ká bzs -cz

1972. december 13.

a simontornyai vár környezetének és a község központjának rendezésére a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága, az építési és városfejlesztési minisztérium területfejlesztési főosztálya, valamint az országos műemléki felügyelőség pályázatot írt ki. a pályázatra 52 tervet küldtek be, s ezek közül nyolcat díjaztak. az ötvenezer forintos első díjat a debreceni tervező vállalat csoportja - kovács miklós, rantal jános, palotás lajos és csikai pál - kapta. második díjjal jutalmazták dornyik sándornak és kertész bélának, a budapesti váterv tervezőinek és aczél gábornak pályamunkáját. a díjnyertes tervek szerint a simontornyai vár és a környező műemléképületek kiemelésével rendezik át a síó menti nagyközség központját.

a pályaműveket budapesten és szekszárdon kiállításon mutatják be a közönségnek. /mti/

--

bb 20. elhunyt kondor béla

i ro pá bh -cz

1972. december 13.

életének 43. évében elhunyt kondor béla munkácsy-díjas festő- és grafikusművész. temetéséről később intézkednek.

magyar képzőművészek szövetsége

magyar népköztársaság művészeti alapja

x x x

pestlőrincen született, a képzőművészeti főiskolán 1951-56. között barcsay jános, kmetty jános és koffán károly tanítványa volt. 1954. óta szerepel kiállításokon, 1957-ben párizsban járt tanulmányúton. 1960-ban a fényes adolf tereben, 1961-ben miamiban állított ki, 1964-ben székesfehérvárott rendeztek gyűjteményes kiállítást műveiből, következő évben az ernst muzeumban nyílt tárlata. a képzőművészeti szakirodalom művészetét a szimbólumteremtő erő, a látomászerűség és az intellektuális, tiszta konstruktivitás egyéni ötvözeteként tartja számon, mint illusztrátor is kiváló alkotott; elég utalni thomas mann varázshegy és hemingway az öreg halász és a tenger című könyvekre. 1964-ben a tokiói nemzetközi grafikai biennálé díját nyerte. /mti/

- 12 -

13.10 bh

13.10

bb 18. elkészült a 4 000. új lakás a szegedi tarján lakótelepen

vid ká bh -cz

1972. december 13.

a délmagyarországi építő vállalat a szegedi tarján telep egyik tizemeletes új házában ~~szerviz~~ elkészítette a lakónegyed négyezredik lakását. az új lakótelep építkezése az év eleje óta meggyorsult, amióta a szegedi házgyár rendszeresen szállítja az öt-tizemeletes épületek előregyártott elemeit. ezen a szegedi nagykörutól az olajmező pereméig húzódó területen összesen 10 000 lakás épül a következő években. a városrész lakóinak számát tekintve nagyobb lesz, mint a mai csongrád város. /mti/

--

bb 21. időjárásjelentés

bh -cz

1972. december 13.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán 13 órakor:

felhős, párás idő

európa időjárásában az elmúlt 24 óra folyamán lényeges változás nem történt. a változékony időjárást okozó óceáni levegőhullámok még mindig a brit-szigeteken át vonulnak a skandináv-államok és a szovjetunió európai területének északi része felé. közép-európa időjárását továbbra is a lassu leszálló légmozgások alakítják ki. így csendes, párás az idő. sokfelé keletkeznek egész napon át tartó köd, ködszítálás, zuzmara. a hőmérséklet alakulása a ködök időtartamától függ. azokon a helyeken, ahol a köd a reggeli órákban feloszlik, a középhőmérséklet csúcsértéke az évszaknak megfelelőnél magasabban alakul. ott azonban ahol hosszantartó köd keletkezik, napközben is fagypontra marad a hőmérséklet. az óceáni levegőhullámok vonulási pályája fokozatosan délebbre helyeződik át, egyelőre azonban még a kárpát-medencében és környékén nem befolyásolja az időjárást.

házánkban kedden borult, erősen párás idő volt. csapadék nem hullott, de néhány helyről ködszítálást, onos szítálást jelentettek. a hőmérséklet napközben sem emelkedett 1-6 foknál magasabbra és ma hajnalra sem mértek 0, plusz 4 foknál alacsonyabb hőmérsékleteket. délelőtt az ország legnagyobb részén borult volt az ég, párás volt a levegő. 11 órakor 1-4 fok közötti hőmérsékleteket mutattak a hőmérők. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 2,9 fok volt, a százéves átlagnál 1,8 fokkal magasabb. ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 3 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 778 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig:

tulnyomóan felhős, párás idő. éjszaka és reggel többfelé köd, ködszítálás, néhány helyen onos szítálás. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1, plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 2, 7 fok között.

a budapesti dunai vizállás 207 centiméter. /mti/

--

- 13 -

13.12 bh

bb 22. elkészült az új móri mentőállomás

vid ká bh -cz

1972. december 13.

móron, az aranykalász utcában elkészült az országos mentőszolgálat új állomása. a másfél millió forint értékű beruházás kivitelezője a móri tanács költségvetési üzeme volt. az új mentőállomás három mentőkocsi kiszolgálására alkalmas gépkocsiteleppel rendelkezik és jól berendezett ügyeletes szobák is helyet kaptak benne. a járási székhely egészségügyi hálózata ezzel teljesen kiépült. az új móri mentőállomáson szerdán megkezdődött a szolgálat.
/mti/

bb 23. a belföldi hírek jegyzéke 13.00 óráig

se bh -cz

1972. december 13.

bkk anyagok:

- 1./ vályi péter beszéde
- 2./ péter jános felszólalása
- 3./ folytatta tanácskozáását az országgyűlés

bb anyagok:

1. a gázrobbanási veszély elhárításáról
2. petőfi dráma kecskeméten
3. napoleon plakátja zircen
4. növényevő halak
5. a vajdasági kazinczy
6. szombathelyi vágóhid
7. csárda az erdőben
8. több cement
9. társadalmi munka szegeden
10. tv előzetes
11. gina lollobrigida
12. delegáció csuváciában
13. lucázók
14. apad a tiszta
15. közlekedési balesetek
16. szovjet emlékűnnepség békéscsabán
17. tanácsülés békéscsabán
18. új lakások szegeden
19. simontornya központjának rendezése
20. elhunyt kondor béla
21. időjárás
22. mentőállomás
23. hírjegyzék

- 14 -

13.15 bh

13.40
de

bb 24. felemelték a tanácsi szolgáltatásfejlesztési alapot Szolnok megyében

vid ká bh -cz

1972. december 13.

szolnok megye tanácsa a negyedik ötéves tervidőszakában nagy erőfeszítéseket tesz a szolgáltatónálzat fejlesztése érdekében. erre a célra eredetileg negyvenöt millió forintos szolgáltatásfejlesztési alapot hoztak létre, s ezt az összeget most két és fél millió forinttal felemelték.

a rendelkezésre álló negyvenhét és fél millió forintot pályázat alapján osztották el a célszerűen és gazdaságosan - beruházó vállalatok, szervezetek között. az összegből harminchárom vállalatot, szervezetet támogatnak. szolnokon például három millió forinttal segítik az afit szervizállomásának bővítését, jászberényben és tiszafüreden az uk szervezeti gépkocsijavító bázis kiépítéséhez adnak csaknem négy millió forintot.

a helyi tanácsok a szolgáltatások bővítését saját erőforrásaikból is támogatják. a karcagi városi tanács például több mint egy millió forintot adott az új szolgáltatóház építéséhez. /mti/

bb 25. újabb, iparszerű termelésre alkalmas sertéstelep bácskiskun megyében

vid ká bh -cz

1972. december 13.

bács-kiskun megyében folyamatosan helyezik üzembe az iparszerű termelésre alkalmas sertéstelepeket. eddig 10 komplett üzem kezdte meg a termelést, további tizenhárom pedig folyamatosan adnak át. ezekben a napokban kezdte meg a részleges termelést az egyik legnagyobb épülő „husgyár”, városföldön. a központi vezérlésű tenyésztő és hizlaló telep kooperációban épül, a városföldi állami gazdaság és két helyi termelőszövetkezet összefogásával, mintegy 200 millió forint költséggel. a telepen jövőre kezdik meg a hizlalást. több mint 1900 kocát tartanak, s évente 38 000 hizót értékesítenek majd. /mti/

- 15 -

13.30 bh

14.05

6b 26. a mezőgép tröszt sajtótájékoztatója

t kg pá ie bh -cz

1972. december 13.

a mezőgazdaság komplex gépesítésének megvalósításában és a meglévő géppark zavartalan üzemeltetésében jelentős szerep hárul a mezőgazdasági gépgyártó és szolgáltató vállalatok trösztjére. a tröszt munkájáról, a népgazdaságban betöltött szerepéről pesti lászló vezérigazgató tájékoztatta szerdán a sajtó képviselőit a muosz székházában.

a jelenleg 22 vállalatot összefogó mezőgép tröszt a hajdani gépállomásokból és gépjavító vállalatokból fejlődött i ki. jelentősége különösen a régebbi termelészövetkezeti traktorok, gépe elhasználódása és az állattenyésztés gépesítésének fokozása után növekedett. a gazdasági bizottság két évvel ezelőtti döntése alapján a tröszt és a vállalatok szervezete korszerűsödött, s a mezőgazdaság alkatrész-ellátásának és felújításának központjává vált. eredményes munkája következtében idén, a nyári és őszi munkákban már nem okozott zökkenőt a gépek alkatrész-ellátása. ehhez a tröszt több mint 50 ezer féle alkatrész gyártásával járult hozzá. emellett évente 25-30 ezer elöregedett erőgépet, kombájnt ujtanak fel a vállalatok, a fődarabok gyors cseréjével gyakran alig néhány órára szünetel az elromlott gépek munkája.

a mezőgép tröszt szerteágazó munkájához tartozik a kézimunkát kiküszöbölő különböző berendezések kifejlesztése, konstruálása is. mint ismeretes, a tröszt vállalatainál „született”, a cukorrépa talajelőkészítő, vető és betakarító komplex gépsor, amely már a gyakorlatban jelesre vizsgázott. az idén kipróbált kukorica betakarító gép is bevált, jövőre már 600-at gyártanak belőle a termelészövetkezetek, állami gazdaságok részére. az öntözőberendezésekhez a szekszárdi vállalat például évi kétmillió méter alumíniumcsövet képes már gyártani.

a raktározási gondokon eddig 50 szemesterményt tároló komplex telep építésével igyekezett a tröszt enyhíteni, de részt vesz a huszprogram sikeres megvalósításában is. a sertéskombinátok berendezéseinek gyártásán kívül nemrég a soroksári tangazdaságban elkészült az első 164 férőhelyes, korszerű tenénistálló is. a könnyűszerkezetes elemekből két hónap alatt „beköltözhető”, -re felépült istállóban gépesített a fejés, a takarmányozás, egy ember is elláthatja a napi munkát.

/folyt. köv./

- 16 -

13.50 bh

14.05

parlament

dkk 3. folytatja tanácskozását az országgyűlés téli ülészsaka

t/pr/szö/gy/tf/tm/rj zs bs

1972. december 13.

szerdán délelőtt az 1973. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat vitájával folytatta munkáját az országgyűlés téli ülészsaka. a tanácskozáson részt vett losonczyi pál a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; fock jennő, a kormány elnöke, aczél györgy, apró antal, kállai gyula, németh károly, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai. részt vettek az ülésen a kormány tagjai, a páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

apró antal, az országgyűlés elnöke megnyitotta az ülést, majd vályi péternek, a minisztertanács elnökhelyettesének adott szót.

a beszédet mai dkk. 1-es kiadásunkon közöltük, az embargót a következő javításokkal feloldjuk:

/folyt.köv./

11.20 rj

- 37 -

11.20
ke

parlament

bkk. 3. /folytatja.... 1. folyt./rj ...

a 3. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ... a kormány a népgazdasági egyensúly javítására...

az 5. folytatás utolsó bekezdésének 2. sorában a szöveg helyesen: ... a beruházással és egyéb ... /az ,,az,, névelő kimaradl/

a 6. folytatás 1. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: a ráfordítás másfél százalékos...

a 7. folytatás 3. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ... érvényesítenék náluk, mint egyebütt.

a 7. folytatás 4. bekezdésének 1. sorában a szöveg helyesen: ... figyelme mindenképpen fokozott...

a 9. folytatás utolsó bekezdésének első-második sorában a szöveg helyesen: a központi béremelésnél figyelembe vesszük a szakmunkások és a művezetők magasabb képzettségét...

a 11. folytatás első bekezdésének utolsó mondata kimarad: folyamatban van beruházása is.

/folyt.köv./

11.05rj

- 38 -

parlament

bkk. 3. / folytatja... 2. foyt./rj

kovács istvänné

----- /bp. 1. vk/ a hazai fésűsfonó és szövőgyár csoportvezetője egyebek között a textilipar helyzetével foglalkozott. elmondotta, hogy ez az iparága a negyedik ötéves tervben meghatározott dinamikával fejlődik, ezt bizonyítják a sok helyen már megvalósult jelentős rekonstrukciók. a textilmunkások 80 százaléka nő, nehéz munkájukat három műszakban, s a többi iparághoz viszonyítva alacsony fizetésért végzik. a nőkre vonatkozó kormányhatározat óta a textilgyárak vezetői sokat tettek dolgozóik helyzetének megkönnyítésére, bővítették az óvoda - és bölcsőde-hálózatot, egy műszakra osztották be a gyermeküket egyedül nevelő anyákat.

a textilmunkások nagy meglepéssel vették tudomásul a központi bizottság legutóbbi ülésén elhangzottakat, örülnek a várható béremelésnek, a nyugdíjkorhatár leszállításának. a képviselő kifejezte azt a reményét, hogy a központi bizottság novemberi állásfoglalásában megjelölt feladatok végrehajtása után az állami ipar is vonzó lesz a munkavállalók számára. a textilesek - mondotta kovács istvänné - mindent megtesznek, hogy visszonozzák a párt és a kormány intézkedéseit, ezt bizonyítja, hogy csökkenő létszámuk ellenére is növekszik a kezük alól kikerülő áruk, termékek mennyisége.

a képviselő végezetül a posta gondjairól szólott. elmondotta, hogy még ma is 500 postahivatal működik előregedett, felújításra váró magántulajdonu házban, s az itt dolgozók munkakörülményei bizony nagyon rosszak. a postánál is indokolt lenne a 44 órás munkahét bevezetése, tisztában vagyok azzal - zárta hozzászólását a képviselő - hogy ezeket a terheket az állami költségvetés most nem tudja elviselni, de bizom abban, hogy az ötödik ötéves tervben sor kerülhet a postások gondjainak enyhítésére is.

a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

11.15 rj

- 39 -

be 11.30

parlament

bkk. 3. /folytatja... 3. folyt./rj

Lendvai József

-----/veszprém megye 12. vk./ a tapolcai városi pártbizottság első titkára hangsúlyozta: a központi bizottság legutóbbi állásfoglalásával a veszprém megyei kommunisták is egyetértenek, azok megvalósításán tetteikkel is munkálkodnak. különösen jónak tartják a natározat nyíltságát, őszinteségét, amellyel a gazdasági, gazdaságpolitikai, társadalmi kérdéseket feltárta és körültekintéssel döntött a szociális és a kulturális kérdésekben.

a továbbiakban részletesen szólt veszprém megye néhány gondjáról. a balaton-parton az utóbbi 10 esztendő folyamán meggyorsultak az építkezések, nagy mértékben fellendült az idegenforgalom. ezzel a tanácsok sem költségvetésükben, sem fejlesztési alapjukkal nem voltak képesek tartani a lépést. a fejlődésre jellemző, hogy 1971-ben a balaton északi partján 316.000 vendég fordult meg, közülük 157.000 külföldi volt. az idén a 342.000 vendég közül 173.000-en érkeztek határainkon túlról. a rohamosan növekvő beépítettség, az idegenforgalom tetemes növekedése nyomán megszorodtak a köztisztasági, a parkosítási, a csatornázási gondok, felszínre kerültek az ivóvíz ellátás és a strandok bővítésének kérdései. mindez országos jelentőségű kérdéssé vált. a balaton idegenforgalmával foglalkozó szervek - köztük a pénzügyminisztérium is - igyekeztek segíteni a gondokon, megoldás azonban még nem született. tanulmányterv készült a parkosításra és a köztisztaság biztosítására. ennek alapján mintegy 80 millió forintos beruházás lenne szükséges. a megye egyszerűsített tervet is készített, amelynek beruházási igénye a negyedik ötéves terv hátralévő három esztendejében 30 millió forintos kiadást jelent. ezzel a beruházással csaknem maradéktalanul megoldódnának a köztisztasági problémák és a második szakaszban a parkosítás kérdései is. a 30 millió forintot azonban sem a megye, sem az érdekelt tanácsok nem tudják biztosítani fejlesztési alapjukból.

a balaton partján a csatornázottság mértéke általában csekély, magas a talajvíz szintje, s nő a talajvizek szennyezettsége. további megoldatlan kérdés az északi part strandjainak ügye: ezek 36-40 ezer vendéget tudnak fogadni. ezzel szemben az utóbbi években nyaranta 120-130 ezer vendég is megfordult egy-egy nap a strandokon.

/folyt.köv./

11.25 rj

- 40 -

H. 11.25

parlament

bkk. 3. / folytatja... 4. folyt./rj

a zsufoltságon csupán a strandok bővítésével lehetne segíteni, erre azonban saját erőből nem képesek.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta, és kérte az országgyűlést: mérlegelje a veszprém megyei gondokat. egyben kérte, hogy a vázolt problémákat az illetékes minisztériumok és országos hatáskörű szervek jövőre vizsgálják meg, és megoldásukhoz - a költségvetés lehetőségeitől függően - nyújtsanak anyagi segítséget.

takács Imréné

-----/csongrád megye 4.vk./, a szegedi textilművek fonónője utalt a kb-határozat egyik pontjára, amely szerint több ipari és építőipari vállalatnak engedélyezik az átlagbérszabályozás helyett a létszámmegtakarításra jobban ösztönző bértömeg-szabályozási rendszerre való áttérést. elmondta, hogy munkahelyén a szegedi textilművekben éltek a lehetőséggel, s a kezdeti tapasztalatok kedvezőek.

beszámolt arról, hogy az üzemben a dolgozók maguk kezdeményezték a rejtett tartalékok feltárását, amit a gazdasági vezetők felkaroltak. mindez jól szolgálta az üzemi demokrácia kibontakoztatását is. kezdeményezéseiket ösztönözte, hogy a létszámcsökkentéssel felszabaduló bértömeg 35 százaléka, egyes esetekben még több is, az adott területen maradt. ha valaha nem volt kifizetődő lógósnak lenni, az igazán most következett be. a szövődésben a korábbi egyéni termelés helyett szövőcsaládok alakultak: kevesebb létszámmal, több gépet kezelnek, és ha kell, egymást is segítik. a jó teljesítményért nem marad el a jutalom. az elmúlt hónapokban a két-háromszáz forint plusszkereset sem volt ritkaság. ilyen körülmények mellett, a gyárban az íróasztalok mellől is mind többen igyekeznek az üzembe. a dolgozók nap mint nap érzik: növekedett a fizikai munka erkölcsi és anyagi becsülete.

/folyt.köv./
11.30/um

- 41 -

H. 11.30

bkk 3. /folytatja 5.folyt./um

elmondta, hogy a pamutnyomóipari vállalat szegedi gyára, ellentétben az 1971-es kevésbé jól sikerült gazdasági évvel, az idén sikerrel teljesíti feladatait. ezt jól tükrözi, hogy termelékenységük 8,6 százalékkal növekedett, a bérszínvonal pedig a korábbi évhez képest 6,5 százalékkal emelkedett. ez utóbbi annál is inkább figyelemreméltó, mivel a 6,5 százalékos emelkedésből 3,3 százalékot a január elsejétől bevezetett bértömeggazdálkodás hozott létre.

gácsi miklós

-----/borsod m., 3.vk./, a diósgyőri gépgyár vezérigazgatója felszólalásában az országgyűlés ipari bizottságában elhangzott véleményeket tolmácsolta. egyebek között hangsúlyozta, hogy a mintegy félszáz nagyvállalat fejlesztésére tervezett központi intézkedések jó alapul szolgálhatnak az 1973. évi munkához, a negyedik ötéves terv teljesítéséhez.

javasolta: vizsgálja meg a kormány az eszközlékötési járulékok csökkentésének, illetőleg megszüntetésének témájával egyidejűleg a már nullára leírt technológiai állóeszközök helyzetét, és 1974-től /ha ez nem lehetséges, akkor 1975-től/ intézkedésekkel - állami hitelnyújtással, az ipari vállalatok saját fejlesztési alapja révén - segítse elő a korszerűtlen termelőeszközök gyorsabb lecserélését.

beszámolt a képviselő az országgyűlésnek az ipari bizottság 1972. évi munkájáról, majd javasolta, hogy a kormány tűzze napirendre a mezőgazdaság gépesítésével, fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket, s tegyen további intézkedéseket e téren a gyorsabb előrehaladás érdekében. elmondta, hogy az országgyűlés ipari bizottsága javaslattal fordult a pénzügyminiszterhez: az éves költségvetés végrehajtásának tapasztalatairól minden gazdasági évben - féléves adatok alapján - az országgyűlés tagjai kapjanak megfelelő írásos tájékoztatást. a bizottság véleményét tolmácsolta azzal, hogy ilyen információk birtokában tartalmasabbá válhat a képviselői munka a választókerületekben. ezt az eddigi tapasztalatok máris bizonyítják, hiszen a képviselők már megkapták ezeket a kért információkat.

/folyt.köv./

13.31

Ha

t

bkk 3. /folytatja 6.folyt

ismertette gácsi miklós az ipari bizottság 1973. évi munkatervét. elmondta, hogy az egészségügyi bizottsággal közösen megvizsgálják a gyógyszeripar helyzetét, foglalkoznak - önállóan - a ruházati iparral, a kohászattal, a közúti járműprogrammal, a szakmunkások országos bértarifarendszerével.

felhívta a figyelmet annak fontosságára, hogy a vállalatoknak negyedéveken belül is egyenletesebbé kell tenniük termelésüket és készáru-kibocsátásukat. hangsúlyozottan szövelt arról, hogy a vállalati tevékenység eredményességének rendkívül fontos feltétele a korszerű és gazdaságos termékstruktúra kialakítása, s az ilyen tevékenység folyamatossága. javasolta az ágazati szakszervezeteknek, minisztériumoknak, a szot-nak és a kormánynak, hogy a „kiváló vállalat”, cím évenkénti, illetőleg a kormány és a szot által öt évenként adományozott kitüntetések odaítélésénél a jövőben megfelelően vegyék figyelembe a vállalatok negyedéveken belül is egyenletes termelését, önerőből megvalósított korszerű és gazdaságos termékstruktúráját.

a törvényjavaslatot elfogadta.

ezután szünet következett, majd dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatódott a tanácskozás.

szépvölgyi zoltán

-----/bp. 56. vk./, a fővárosi tanács elnöke előljáróban kiemelte, hogy a jövő esztendői állami költségvetés reálisan, a társadalom érdekeit figyelembe véve hangolja össze a célokat és a lehetőségeket, s tükrözi az mszmp központi bizottsága novemberi állásfoglalását.

- a költségvetés- folytatta a képviselő - jó alapul szolgál a tanácsok jövő évi pénzügyi prognózisának elkészítéséhez is. a tanácsok feladata sokrétű, nehéz - és sajnos nem is lehet úgy gazdálkodni, olyan költségvetést összeállítani, hogy minden követelménynek, a lakosság egyre fokozódó jogos igényeinek egy esztendőben, vagy akár csak egy ötéves terv idején mindenben eleget lehessen tenni. a költségvetés tanácsai előirányzatának 8.5 százalékos emelkedése, illetve a helyi erőforrások együttes igénybevétele azonban a tanácsok számára is lehetővé teszi, hogy megvalósítsák legfontosabb feladataikat, s jónéhány területen jelentős fejlesztést tervezzenek.

/folyt.köv./

13.31

Ha

parlament

bkk. 3. / folytatja... 7. folyt./rj

- a fővárosi tanács 1973-as terve és költségvetése is alapvetően kiegyensúlyozott, dinamikus fejlődést tesz lehetővé. a lakásépítés kivételével biztosítva látjuk legfontosabb céljaink elérését, sőt - a kormány segítségével - a közlekedésben még teljesítését is. a fővárosban nagy politikai súly, társadalmi probléma a lakáshelyzet. eredeti céljainkat sajnos anyagi feltételek hiányában a negyedik ötéves terv idején nem tudjuk maradéktalanul elérni. nagy segítséget jelent számunkra a központi bizottság legutóbbi ülése, amelynek alapján intézkedések történnek annak érdekében, hogy a fővárost és az öt kiemelt várost arányosan megillető lakások felépüljenek.

- a iv. ötéves terv idején - még az elmaradás ellenére is- állami erőből körülbelül 90 százalékkal több lakást építünk a fővárosban, mint a megelőző ötéves terv időszakában. ez a fejlesztés igen jelentős, tudjuk azonban, hogy még ez is kevés, több lakás kellene a jogos igények gyorsabb kielégítéséhez. ezért is nagy a felelősségünk abban, hogy a lakásépítés fokozásáért minden lehetségest megtegyünk, s az erre fordítható pénzt a leggazdaságosabban és a legcélszerűbben használjuk fel. abból indulunk ki, hogy ehhez a központi források igénybevétele mellett helyi erőfeszítésekre is szükség van.

- máris több intézkedést tettünk a lakásépítési költségek csökkentése, a tervszerűbb, hatékonyabb gazdálkodás érdekében. jelentősen csökkentettük a szanálási előirányzatot, még annak tudatában is, hogy ez a későbbi években növelni fogja gondjainkat. a felére csökkentettük a magas házakban építendő lakások számát, több olcsóbb típusú, de minőségileg és felszereltség szempontjából megfelelő lakást építünk, csökkentettük az építési területek számát, s állást foglaltunk abban, hogy a kapcsolódó létesítmények tető alá hozatalánál - ahol lehetséges - a márelkészült és jól bevált terveket kell ismét felhasználni.

- további intézkedéseket is tervezünk, szigorúbb szabályozást vezetünk be a gondosabb és körültekintőbb szanálás érdekében, jobban kívánjuk érvényesíteni azt az elvet, hogy anyagi lehetőségeinkkel összhangban olcsóbb, de szép és korszerű tervek születésenek. saját beruházásaink tekintetében szigorúbb, és ösztönzőbb feltételeket szabunk a tervezéssel, a költségek betartásával, a kivitelezési határidők teljesítésével és a minőséggel kapcsolatban.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / folytatja... 8. folyt./rj

- a lakásigénylők nagy száma miatt a magánérs lakásépítés iránt a fővárosban is megnövekedett az érdeklődés. ezért is helyesli közvéleményünk a pártnak és a kormánynak azt az intézkedését, amely a magánlakás-építőknek többirányú, az eddigieknél kedvezőbb pénzügyi feltételeket biztosít. a fővárosi tanács minden rendelkezésre álló eszközzel segíti az építőket, elsősorban a településszerű társasházépítkezés fokozását. erre a célra a fővárosi tanács fejlesztési alapjából a negyedik ötéves terv idején körülbelül 1.4 milliárd forintot, ezen belül 1973-ban 300 millió forintot fordít. ez a támogatás lakásonként átlagosan 100.000 forintot tesz ki. tovább keressük a lehetőséget arra, hogy a magánérs lakásépítés, az üzemek e célra rendelkezésre álló pénzeinek felhasználásával fokozható legyen.

- 1973-ban is fontos feladatunknak tartjuk, hogy a dolgozók, a gyermekes családok helyzetén az óvodai helyek erőteljes szaporításával is segítsünk. 1972-ben 2.500, 1973-ban pedig 3.300 hellyel bővítjük az óvodai hálózatot, annyival, amennyi a harmadik ötéves terv egész időszakában felépült. még ez is kevés azonban, mert több ezer gyermek így sem jut óvodai ellátáshoz.

- a főváros közlekedési gondjainak enyhítéséhez már eddig is igen sok támogatást kaptunk a kormánytól. egy kétmilliós városban a tömegközlekedés gondjai csak gyorsvasuti hálózat kiépítésével lehet lényegesen enyhíteni, ez azonban hosszú időt, nagy anyagi áldozatot, előrelátást követel. az 1973. évi költségvetés figyelembe veszi a fővárosi tömegközlekedés helyzetét, és a lehetőség határáig támogatja a gondok enyhítését. nagy jelentőségű az az anyagi támogatás, amelyet a következő három évben kap a főváros.

- az eredeti határidő előtt egy esztendővel - a metróépítők és más vállalatok igen nagy erőfeszítései, elismerést érdemlő munkája nyomán - december 22-án megindul a közlekedés a keleti nyugati metró teljes vonalán. elkészült a szentendrei hév bevezetése is. ezt a kis földalattal együtt a közlekedés szempontjából már jelentős gyorsvasuti hálózatnak tekinthetjük. meggyorsítjuk az észak-déli metró építését, első szakaszának befejezési határidejét egy évvel előre hozzuk, 1976. december 31-re. 1973-tól meggyorsítjuk a nagy forgalmu soroksári ut és a szentendrei ut korszerűsítését. a budapesti közlekedési vállalat évenként két milliárd forintnál több költségvetési támogatásban részesül, s évi 200 millió forint további támogatást igényel a kelet-nyugati metró új szakaszának üzembe helyezésére.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. / folytatja... 9. folyt./rj

a fővárosi tanács elnöke a továbbiakban arról beszélt, hogy az 1973. évi terv- és költségvetés végrehajtása során iránymutatónak kell lennie a központi bizottság novemberi állásfoglalásának. a fővárosi tanácsnak is több erőfeszítést kell tennie a feladatok szervezettebb és eredményesebb megoldása, a belső erőforrások feltárása és hasznosítása érdekében. még alaposabban és felelősségteljesebben, legjobb tudása szerint kell végeznie mindenkinek munkáját, takarékosabban és átgondoltabban kell gazdálkodni. több figyelmet kell fordítani a beruházások gondos és körültekintő előkészítésére, gyorsabb megvalósítására. többet kell tenni az ügyintézés meggyorsítására, a felesleges és párhuzamos ügyintézés megszüntetésére, a lakossággal való kapcsolatok javítására.

- a fővárosi tanács dolgozói - zárta hozzászólását szépvölgyi zoltán - örömmel és munkájuk megbecsüléseként fogadták, hogy 1973-ban az államigazgatás területén is bevezetik a 44 órás munkahetet, s kétszeresére emelik a tanácsoknál a jutalmazási alapot.

a törvényjavaslatot elfogadta.

Kosztolánczi Jánosné

----- /somogy m., 2.vk./, a kaposvári ruhagyár varrónője egyebek között arról beszélt, hogy munkatársai is elismeréssel fogadták a párt központi bizottságának novemberi állásfoglalását, egyetértettek annak átfogó, reális értékelésével, a gondok őszinte feltárásával, a további feladatok meghatározásával. örömmel vették tudomásul a textilipart is érintő béremelési tervüket, a jó munka elismerését szolgáló differenciált bérezést.

- megnyugvással tölt el - folytatta - hogy a központi bizottság állásfoglalásában kimondottak a költségvetési törvényjavaslatban is tükröződnek, s külön öröm számomra, hogy helyet kapott a költségvetésben - a népgazdaságilag fontosnak ítélt iparágak között - a ruházati ipar fejlesztése is. a kaposvári gyár gyermekruházati termékei már határainkon túl is ismertek, kívánatos lenne termelésének növelése. a gyár az elmúlt esztendőben jelentősen fejlődött, százával biztosított új munkalehetőségeket a nők számára, s fokozatosan javultak a munkakörülmények.

/folyt.köv./

- 46 -

12.35/um

13-35

parlament

bkk 3. / folytatja 10. folytm/um

a képviselő a továbbiakban arról beszélt, hogy a munka termelékenységének növelése nem csupán a műszaki feltételek javításával, hanem üzem-és munkaszervezéssel is fokozható. az új korszerű üzem-és munkaszervezési módszereket széles körben kell elterjeszteni. mindenképp meghozná a gyümölcsét, ha az ágazati minisztériumok megszerveznék a jól bevált hazai, vagy külföldi munkamódszerek propagálását.

kosztolánczi Jánosné örömmel nyugtázta, hogy a költségvetés a korábbiaknál több pénzt biztosít a szociális feladatok ellátására. somogy megyében is nagy gondot fordítanak az egyedül élő öregek megsegítésére: az idén adtak át egy 120 szemeslyes szociális otthont, és néhány év alatt 41 öregek napközi otthonát létesítettek. ez a szám még magasabb is lehetne, ha a közületek elhelyezéséről intézkedő jogszabály rendelkezései engednék a megüresedett lakóépületek megvásárlását szociális otthoni célokra. a képviselő javasolta, hogy az illetékesek ilyen értelemben változtassanak ezen a rendelkezésen.

- a fokozott szociális gondoskodást mutatja az a tény is, hogy a jövő évi állami költségvetési javaslatban foglaltak szerint a tanácsok több mint 20 millió forinttal növelhetik a szociális segélyezésre fordítható pénzt. somogy megyében ez körülbelül 8 millió forintos többletet jelent, ez módot ad a segélyben részesülők körének bővítésére, a segélyek összegének szerény emelésére. a képviselő indokoltan tartaná, ha a segélyezés rendszerét - differenciáltan - kiterjesztenék a sokgyermekes anyákra is. javasolta továbbá: vizsgálják meg, hogy milyen módon lehetne eljuttatni a kedvezményes csecsemőtejet a városokba és a nagyobb vidéki településekre is.

a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./

- 47 -

12.40/um

13-35

á u p a r l a m e n t

bkk 3. /folytatja ... 11.folyt./um

dr. szabó józsef

----- /baranya megye, 10.vk./ a baranya megyei ne b elnöke elmondotta, hogy választókerület nagy volt az érdeklődés a központi bizottság novemberi ülése iránt. egyöntetű az emberek véleménye: a fejlődés reális értékelése, a gondok bátor feltárása, a jövő feladataira vonatkozó határozatok azt tükrözik, hogy a párt és az állami vezetők ismerik a helyzetet, és az eddig bevált politika folytatásán munkálkodnak. a határozat segíti és gyorsítja az építőmunkát, az általános fegyelem javulását, és ami nagyon lényeges: egységesebb cselekvésre serkent. abban is meg-egyeznek a vélemények, hogy az eddiginél jobban érvényt kell szerezni az állami és a gazdasági életben is a határozatoknak. most, és a jövőben is bátrabban kell beszélni arról, hogy ki-ki a maga munkahelyén, a saját posztján még jobban teljesítse feladatát.

a munkaerő-gazdálkodással kapcsolatosan megemlítette a demográfiai mutatók jelzik, hogy a következő években kevesebb új munkaerő áll munkába. viszonylag gyors ütemben nő az eltartottak száma és aránya. ugyanakkor magas az ezer munkásra jutó alkalmazottak száma. az alkalmazotti állomány növekedése gyorsabb a termelés bővülésénél, a foglalkoztatott létszám növekedésénél. figyelmeztető, hogy ez a növekedés elsősorban nem műszaki, hanem adminisztrációs területen mutatkozik meg. közrejátszik ebben, hogy a létszámgazdálkodás igényessége, tervezése, ellenőrzése alacsony fokú. az üzemi és munkaszervezésről szóló határozatok végrehajtásáért kevés hatékony intézkedés történik. javasolta, hogy a kormány a következő esztendőben a munkaerőgazdálkodás helyzetének, átfogó rendszerének vizsgálatát tűzze napirendre.

/folyt.köv./

- 48 -

12.55/um

13.35

bb 26. / a mezőgép folyt./ bh

1973-tól a mezőgazdaságnak nyújtott szolgáltatások mellett a mezőgép trösztre hárul az élelmiszergazdaság gépeinek szervizellátása is. a vállalatok törekvése - mondotta a vezérigazgató -, hogy az élelmiszergazdaság műszaki, technikai bázisává váljanak.

gyümölcsöző a mezőgép tröszt kapcsolata más országokkal is. különösen a szovjetunióval eredményes a kooperáció. ennek keretében például szovjet tervek alapján gyártják majd a vállalatok a szőlőművelés teljes gépsorát, amelyet a hazai szükséglet kielégítésén felül a szovjetunióba és más szocialista országba is szállítanak majd./mti/

.-

mbb 27. átadták az első ik-260-as városi autóbuszt

t hz pf 1e b h -cz

1972. december 13.

szerdán délelőtt mátyásföldön az ikarus karosszéria és járműgyárban ünnepélyesen átadták a budapesti közlekedési vállalatnak az első tíz ik-260-as városi autóbuszt. a 95 személy befogadására alkalmas, korszerű kényelmi és biztonsági berendezésekkel felszerelt járművek indítókulcsait toldi józsef, az ikarus vezérigazgatója adta át daczó józsefnek, a bkv vezérigazgatójának.

az új, tetszetős autóbuszok, melyekből a iv. ötéves terv végéig mintegy 500-at kap a budapesti közlekedés, műszaki tulajdonságait tekintve, a legkorszerűbbek közé tartoznak. a buszvezetők munkáját egyszerűsíti majd a kormányzást könnyítő szervokormány, és az, hogy a 260-as - és csuklós változata: a 280-as - típus már ,, kétpedálos,, ez azt jelenti, hogy a sebességváltás ezeken az autóbuszokon automatikus, nyomógombos vezérlésű, amely megkíméli a járművezetőket a tengelykapcsoló pedál használatától. az eddig használatos típusokon a pedál egyszeri működtetéséhez 60 kilopondnyi erőre volt szükség, és egy műszakban mintegy 2,500-szor kellett sebességet váltani. az új automatikus sebességváltók kitűnően vizsgáztak: a próbaüzemelés során a városi közlekedésben résztvevő kocsik sebességváltói többnapos intenzív terhelés után is kifogástalanul működtek. a vezetés és az utasok biztonságát szolgálja az új típusú fékrendszer is, amely ,, blokkolás,, nélküli, sima fékezést biztosít.

/folyt. köv./

- 17 -

14.05 bh

14.25

bb 27. /átadtákiaz folyt./ bh

gondoltak az új busz tervezői az utasok fokozott kényelmére is. a neonvilágítás, kényelmes közlekedő folyósókkal ellátott utastér az eddig szokásosnál 10 cm-rel magasabb, a kapaszkodók viszont alacsonyabbra kerültek. az új autóbuszok szellőzése is jobb az eddigiekénél, a lényegesen nagyobb panoráma-ablakok fölött ugyanis nagyméretű lehajtható szellőzőablakok vannak, és fokozható a szellőzés intenzitása előlről, a vezetőfülke felől is.

az ikarus még ez évben további tizet ad át az új járművekből. mind a husz idén munkába álló autóbust, a gyár szocialista brigádjai és a kooperációs partnerek jó munkájának eredményeként, határ-
idő előtt kapja meg a főváros. a korszerű, a régi típusoknál sokkal egyszerűbben karbantartható buszokkal a bkv egyes járatot sűrít és a régi gazdaságtalan üzemű járműveket váltja fel. a most átadott új buszok az ujonnan induló 181-es vonalon járnak majd a józsef attila lakótelep és a madách tér között. sofőrjeik a vállalat egyik kisz brigádjának tagjai, mindennap ugyanazzal a kocsi-
val, mintegy saját autóbuszukkal vesznek részt a közlekedésben.
/mti/

--

bb 28. kulturális küldöttség utazott bulgáriába

pf bh -cz

1972. december 13.

garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes vezetésével szerdán küldöttség utazott a bolgár kultúra ii. kongresszusára, szófiába. a delegációt a ferihegyi repülőtéren dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes bucsuztatta. megjelent sztrasimir iliev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője./mti/

--

bb 29. berlinbe utazott

pf bh -cz

1972. december 13.

a hazafias népfront háromtagú küldöttsége antalfia jönnek, az országos tanács osztályvezetőjének vezetésével. a delegáció az ndk nemzeti frontja és a helyi tanácsszervek kapcsolatait tanulmányozza./mti/

--

- 18 -

14.10 bh

Her 14.30

bb 31. halálos gázolásért szabadságvesztés

vid ká bh -cz

1972. december 13.

ez év júliusában szemere lászló sajómercsei lakos bátyjával, szemere józseffel többszöri italozás után levizsgáztatlan motor-
kerékpárral borsodbóta községbe indult. a vizes, gödrös, nem kellően kivilágított falusi utcán velük azonos irányban haladt boji imre és társa. a motorkerékpárt vezető szemere lászló kerülni akarta őket, miközben a kormányval elütötte bojit, aki eszméletét veszítve terült el a földön. szemereék azzal, hogy orvosért mennek, felültek a motorkerékpárra, s anélkül, hogy segítséget nyújtottak volna, hazamentek. boji imre, akinek társa nyújtott segítséget, kórházba szállítás közben sérüléseibe belehalt.

a miskolci járásbíróság szemere lászlót halálos közlekedési baleset okozásában, s ezzel halmazatban segítségnyújtás elmulasztásában mondotta ki bűnösnek. ezért két évi szabadságvesztésre ítélte, a gépjárművezetéstől pedig egy évre eltiltotta. bátyját, szemere józsefet segítségnyújtás elmulasztásában találta vétkesnek, s ezért nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte. ennek végrehajtását három évre felfüggesztette.
a vádlottak enyhítésért fellebbeztek./mti/

--

bb 30. ,, Legényvizsga,, luca jeles napján

ö vid kz mné bh -cz

1972. december 13.

december 13 - luca napja - a falvak ,, jeles napjai,, közé tartozik. a hozzákapcsolódó helyenként még ma is gyakorolt népszokások már rég elvesztették eredeti tartalmukat, s főleg a hitelüket. ma már mindenütt csak afféle közös mókázásra, vigalomra szolgáló alkalom, amely egyúttal derűs emlékeket ébreszt az idősebbekben is. borsod megye egyes részein még az idén is ,, szabadnapjuk,, volt december 13-án az asszonyoknak. régi szokás szerint ugyanis ezen a napon csak a férfiak rakhatnak tüzet, és az ő tisztük a házkörűli aprójószág ellátása is. éjjeliőrök híján kora hajnalban a mezőőrök és pásztorok szórták körül szalmával a házakat. ezt aztán összeseperték, s a tyukolba rakták. az abauji részek falvaiban ezt a szokást még a ,, sutulással,, is megtoldották. seprőnyéllel ,, birizgálták,, meg a tyukokat, hogy sok tojást adjanak.

bár a legtöbb falusi házban van már porszivó, luca napján a bodrogközi falvak lakói mégis nagy számban keresték fel a nyireseket. az ott vágott vesszőből kötött seprővel tisztogatják karácsonyig az udvart s a gazdasági épületeket. egykor a ,, gonoszt,, így tartották távol a portától, most praktikusabb célt szolgál ez a szokás, maguk készítik a sokszor hiánycikknek számító seprűt.

/folyt. köv./

- 19 -

14.50 bh

M 125

bb 30 /,, Legényvizsga,,

folyt./ bh

a hernád-völgyében Luca napján alkonyatkor legények járják végig a falvakat. szalmával szórják be a lányos házak környékét. ezt aztán a lányoknak kell összeseperniük. hajnalban ,, legényvizsgán,, ellenőrzik, ki milyen szemfüles, ügyes és nem utolsó sorban szorgalmas volt. aki ezt elmulasztotta, nemcsak, hogy táncba nem viszik, de a szorgalmáról és a náziasságáról is rossz véleménnyel vannak.

egyes vidékeken, így a nyugati bükk palóc falvaiban most is divik még a ,, szuplikálás,, fiatal fiúk csoportosan keresik fel a rokonokat. ,, megvesszőzik,, őket, hogy fűrgék maradjanak.

a kisalföld egyes falvaiban ,, a tyukok védőszentjének,, napján a fiatalok jártak házról-házra. az udvar közepére töreket szórtak, amelyet - miközben rigmusokat mondtak - mókásan körbe táncoltak. a tyukokat kis vesszőkkel megcsapdosták, hogy minél többet tojjanak a következő esztendőben. a lucázókat a jókívánóságokért sehol sem eresztették el üres kézzel. több faluban, főleg a lányos házaknál, szerdán reggel, hiába akartak kaput nyitni, mert azt nem találták. a legények ugyanis az éjszaka leemelték és néhány házzal, vagy utcával arrébb vitték.

szokás még a kisalföldön, hogy Luca napján a lányok 12 egyenlő nagyságu cédulára 12 fiu nevet írnak fel. ezekből a következő napokban minden nap kihuznak és eltépnek egyet. karácsony este marad meg az utolsó cédula és a babona szerint ilyen névre hallgat majd a leendő férj. Luca-széket már ezen a vidéken sem készítenek./mti/

--

bb 33 . gombóc-idény székesfehérvárott

vid bh -cz

1972. december 13.

a székesfehérvári hűtőházban megkezdték a közkedvelt szilvas-gombóc gyorsfagyasztását. a mirelit gombócot a balatonfüredi annabella, a balatonalmádi marina és auróra szálló alkalmazottai készítik. székesfehérvárra gépkocsin szállítják a kész gombócokat. ott azonnal a hűtőkamrákba kerül. a ,, gombóc-idény,, a tavaszig tart./mti/

--

- 20 -

15.00 bh

NA 1530

bb 35. fővárosi tanács vb. kereskedelmi főosztálya közli:

-ju -cz

1972. december 13.

hogy a főváros területén lévő nyíltárusítású üzletek vendéglátó-ipari egységek, továbbá csarnokok és piacok karácsonyi, szilveszteri nyitvatartási rendjét a 3/1971. /vii. 17./ bk.m. sz. rendelet 2. paragrafus. /2/ bekezdése alapján a következők szerint szabályozta:

december 17. /vasárnap/

valamennyi iparcikk üzlet, áruház 10 órától 18 óráig, az egész évben vasárnap is nyitvatartó élelmiszerboltok, abc élelmiszer áruházak, csarnokok és piacok, édesség-, dohány- és virágboltok, valamint vendéglátóhelyek a vasárnapi rendjük szerint lesznek nyitva.

december 18-21. /hétfő-csütörtök/

valamennyi élelmiszer-, édesség-, dohány- és virágüzlet, vendéglátóhely a szokásos hétköznapi nyitvatartási rendje szerint, az iparcikk boltok, áruházak legalább 19 óráig, az ennél később záró egységek pedig a szokásos rendjük szerint tartanak nyitva.

december 22. /péntek/

- valamennyi élelmiszer és édességbolt legalább 19 óráig, az ennél egyébként később záró élelmiszerboltok, abc élelmiszer áruházak, édességboltok a szokásos rendjük szerint, a csarnokok és piacok / az ott üzemelő valamennyi élelmiszerboltot is beleértve/ reggel 6 órától 19 óráig, dohány- és virágüzletek, valamint vendéglátóhelyek a pénteken szokásos rendjük szerint, iparcikk üzletek, áruházak legalább 19 óráig, az ennél később záró egységek pedig a szokásos rendjük szerint lesznek nyitva.

december 23. /szombat/

minden élelmiszerbolt legalább 19 óráig, az ennél egyébként később záró élelmiszerboltok: abc élelmiszer áruházak, édességboltok, a szokásos rendjüknek megfelelően, a csarnokok és piacok reggel 6 órától 19 óráig, a dohány- és virágüzletek, valamint vendéglátóhelyek a szombati rendjük szerint, az iparcikk üzletek, áruházak / a lottó és verseny áruház kivételével, melyek 21 órakor zárnak/ 17 óráig lesznek nyitva.

/ folyt. köv./

15.30/ju

- 21 -

NA 1650

bb 35. / fővárosi tanács ... 1. folyt./-ju

december 24. /vasárnap/

valamennyi élelmiszerbolt, abc élelmiszer áruház, édesség-, dohány- és virágbolt a szokásos nyitási időtől, de legalább 8 órától 14 óráig, a csarnokok és piacok /beleértve az ott működő összes élelmiszer üzletet is / reggel 7 órától 14 óráig, a vendéglátóhelyek egységesen 17 óráig, lesznek nyitva. /a pályaudvarok környékén, valamint főutvonalakon lévő éttermek a forgalomtól függően később zárnak./

az iparcikk üzletek, áruházak zárva lesznek.

december 25. /hétfő/

valamennyi élelmiszer- és édességbolt, dohánybolt, csarnok és piac, valamint iparcikk üzlet, áruház zárva tart, a vendéglátóhelyek a szombati, a vigáüzletek pedig a vasárnapi rendjük szerint lesznek nyitva.

december 26. /kedd/

- minden élelmiszer üzlet, csarnok és piac, iparcikk üzlet, áruház zárva tart, az édesség-, dohány- és virágboltok, valamint a vendéglátóhelyek a vasárnapi rendjüknek megfelelően lesznek nyitva.

december 30. /szombat/

minden élelmiszer üzlet legalább 19 óráig, az ennél egyébként később záró élelmiszerboltok, abc élelmiszer áruházak a szokásos rendjük szerint, csarnokok és piacok reggel 6 órától 19 óráig, édesség-, dohány- és virágboltok, iparcikk boltok és áruházak, valamint a vendéglátóhelyek a szombati napokon szokásos rendjük szerint lesznek nyitva.

/ folyt. köv./

15.35/ju

- 22 -

X 9 16⁴⁵

parlament

bkk. 3. / folytatja.... 12. folyt./rj

vilmányi mária

-----/hajdu-bihar m, 7. vk./, a hajduböszörményi textilfeldolgozó vállalat műszaki osztályának vezetője felidézte a határozatnak azt az alapgondolatát, hogy társadalmi ügyé kell tenni az ifjúság nevelését, a szocialista embereszmény formálását. elmondta, hogy megyéjében és választókerületében az idén- csakugy, mint az elmúlt esztendőben - az alsófoku oktatás terén számottevő segítséget jelentett a társadalmi összefogás. az utóbbi két évben ilyen összefogásból például 130 óvodai helyet létesítettek. segítők leg felkarolták az „egy iskola, egy ütem, „ mozgalmat; szocialista szerződéseket kötöttek a helybeli gazdasági egységek számos oktatási intézménnyel. mégis, az intézmények ellátottságát még nem sikerült kielégítővé tenni, hozzáigazítani a társadalmi igényekhez. különösen áll ez az óvodákra; a képviselő választókerületében csak minden második gyermeket tudnak elhelyezni óvodában. ezzel kapcsolatban kitért arra, hogy a későbbi - iskolai- oktató-nevelő munka eredményessége is függvé - nye annak, hogy az iskoláskor előtt hogyan, mennyire tudják előkészíteni az apróságokat a tanulóévekhez.

javasolta, hogy az oktatási célokra rendelkezésre álló költségvetési összeg nagy részét az alsófoku oktatás tárgyi feltételeinek javítására fordítsák.

kitért arra, hogy csak mérsékelten javul a vidéki városokban az orvosi alap- és szakellátás színvonala, a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt. a tanácsok saját fejlesztési alapjukból nem tudnak létrehozni az igényekkel arányban álló új egészségügyi intézményeket, megfelelő számú szakorvosi és körzeti orvosi rendelőt.

arról is beszélt, hogy a ruházati iparban a tervezettnél lassabb a fejlődés az üzem- és a munkaszervezés tekintetében. ennek egyik oka az, hogy a vidéki ipartelepek nem rendelkeznek mindenütt olyan gépi felszerelésekkel és anyagi eszközökkel, amelyekből megfelelően biztosíthatnák a műszaki fejlesztést. kitért arra, hogy a könnyűipari minisztériumnak meg kellene vizsgálnia: a vidéki ipari üzemek számára- azok nagyságához mérten- miként lehetne pénzügyi fedezetet biztosítani a műszaki fejlesztéshez, a berendezések pótlásához.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

13.15 rj

- 49 -

Be 13⁴⁰

parlament

bkk 3. /folytatta 13. folyt./um

spisák andrás

----- /szabolcs-szatmár m, 18 vk./ a vásáros-
naményi járási hivatal elnöke a tanácsi gazdálkodással kap-
csolatban megemlítette, hogy a tanácsok egyre jobban élnek az
önálló gazdálkodás lehetőségeivel. szövé tette, hogy a helyi
tanácsok egy részénél mutatkozó bevételi kiesés, különösen a
kisközségeknél okozott zökkenőket. ugyanakkor - a tanácsok gaz-
dasági önállóságának növekedésével párhuzamosan - minden terü-
leten növekedtek a jogos igények a fejlesztésekre.

a képviselő hangsúlyozta: véleménye szerint a szabályozók
rendszere tendenciájában megfelel a követelményeknek. egyet
kell azonban érteni a központi bizottság határozatával, amely
szerint felül kell vizsgálni a meglévő szabályozókat, s ahol
szükség van rá, további finomításokat kell végrehajtani. mint
mondta, célszerű lenne ezt kiterjeszteni a tanácsok költségve-
tésének szabályozóira is. gyakran előfordul az is, hogy az igé-
nyek meghaladják az anyagi lehetőségeket. az ebből eredő
feszültségeket nem szabad a kialakult, és tendenciájukban jó
szabályozók terhére írni, még akkor sem, ha az igények zöme tár-
sadalmitlag indokolt. megjegyezte: ahhoz, hogy a tanácsok pénz-
gazdálkodása 1973-ban tovább javuljon, rendszeresebbé kell
tenni a tanácsi dolgozók továbbképzését is. a magasabb követel-
ményeknek csak akkor tudnak eleget tenni, ha képzésükre, szak-
mai ismereteinek bővítésére nagyobb figyelmet fordítanak.

tt gyöngyösi istván

----- /heves m, 9. vk./, az atkári általános
iskola igazgatója hozzászólásában oktatáspolitikai kérdésekkel fog-
lalkozott. emlékeztetett arra, hogy az mszmp x. kongresszusa a
teendők között fontos és megkülönböztetett helyet biztosított az
oktatás fejlesztésének. ennek szellemében az 1973-as költségvetés
már több mint 10 százalékkal juttat több pénzt a kulturális ágazat-
nak, mint 1972-ben.

a képviselő a továbbiakban heves megye oktatási helyzetével
foglalkozott. elmondotta, hogy az óvodáskorúak mindössze 54 száza-
lékának tudnak csak óvodai ellátást biztosítani, különösen a váro-
sokban feszítő a helyzet. óvónők 10 százaléka még képesítés nélkü-
li, igaz, ezen javít valamit, hogy egerben megindult a középfoku
óvodáképzés. a megye általános iskolásainak csaknem 95 százaléka
már szakrendszerű oktatásban részesül, ez az átlag azonban megle-
hetősen nagy, városok és falvak közötti eltérést takar. az álta-
lános iskolát végzetek majdnem 48 százaléka tanul tovább szakmün-
káképző intézetekben, s úgy tűnik, mind kedveltebb iskolai formá-
vá válik a szakközépiskola.

a törvényjavaslatot elfogadta.
ezután ebédszünet következett.
/folyt.köv./

13.50 rj

- 50 -

parlament

bkk 3. / folytatja... 14. folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk 3 /folytatja... /számu hirre:

az 1. oldal első bekezdésének 4.sorában a protokollt kér-
jük a következőképpen javítani:

....Losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke;
Kádár János, az mszmp központi bizottságának első titkára, fock
jenő

ugyanebben a bekezdésben a 7.sorban a szöveg helyesen:
rész vettek az ülésen a központi bizottság titkára, a kormány.....

az 1. folytatás 3.bekezdésében az „az„ névelő elhagyá-
sára adott javítás nem a 9.folytatás utolsó bekezdésének máso-
dik sorára, hanem az 5.folytatás utolsó bekezdése második sorá-
ra vonatkozik.

a 2. folytatás első bekezdésének első sorában
Kovács Istvánné nem Budapest, hanem Pest megye 1.vk. képviselője.

a 6. folytatás utolsó bekezdésének 8.sorában a szöveg he-
lyesen:

.....8.5 százalékos növekedése, a fejlesztési alap 18
százalékos emelkedése, illetve a helyi ...

a 11.folytatás első bekezdésének második sorában a szö-
veg :
...elmondotta, hogy választókerületében nagy volt az érdeklődés...

a 12.folytatás 1.bekezdésének 10.sorában a szöveg helyesen:
...felkarolták az „egy iskola, egy üzem„ mozgalmat;

x x x

javítás a mai bkk 1. /vályi Péter .../számu hirre:

a 15.folytatás első bekezdésének 1-2.sorában a szöveg helye-
sen :a magyar és a szovjet kormányfők ez év tavaszán .

tekintettel a

x x x
- 51 -

14.00/um

parlament

bkk 4. apró antal fogadta a győr-sopron megyei képviselőket

pr/tm um bs

1972. december 13.

apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke szerdán a parlamenti ülés vitájának szünetében fogadta a győr-sopron megyei képviselőket.

az országgyűlés elnökét dr. révay zoltán, a megyei képviselőcsoport vezetője tájékoztatta a csoport tevékenységéről, a képviselők munkájáról. /mti/

-.-

bkk. 3. / folytatja... 15. folyt./rj

ebédszünet után apró antal elnökletével folytatódott az ülés. péter jános külügyminiszter emelkedett szólásra.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

ami bkk 2-es kiadásunkat /péter jános felszólalása/ teljes egészében v i s s z a v o n j u k. helyette kérjük hogy a következő szöveget használják fel:

a mostani időben új, nagy változások vannak folyamatban az egész nemzetközi életben. ezekkel a változásokkal összefügg nép- gazdaságunk alakulása, jövő évi gazdasági életünk s politikai életünk fejlődése is. éppen ezért külpolitikai beszámolómat a nemzetközi élet új, nagy változásaival kezdem.

a ma folyamatban lévő nemzetközi változások széleskörűek és mélyrehatóak, meglepő eseményekben gazdagok. érintik a nemzetközi kapcsolatok minden lényeges területét és a szó szoros értelmében kiterjednek a földkerekség minden kontinensére. ezeknek az új és nagy változásoknak a lényege a következőkben foglyalható össze:

/folyt.köv./

16.23 rj

- 52 -

12

parlament

bkk. 3. /folytatja.... 16. folyt./rj

megkezdődött a legégetőbb nemzetközi kérdések tartósan igérkező rendezése tárgyalások útján, s az eddig elért tárgyalási eredmények azzal biztatnak, hogy megoldáshoz vezetnek azokon a területeken is, amelyeken ma még nyílt, fegyveres harcok folynak, és áttérjednek a tárgyalások azokra a területekre is, amelyeken egyébként bármely pillanatban újabb háború kitörése lenne várható.

a mai nemzetközi élet ilyen új és nagy változásainak minősítését illetően helytelenül járnánk el, ha jelentőségüket túlértékelnénk, vagy lebecsülnénk.

miben foglalható össze a változások lényege és jelentősége? ezek a most folyó és a még várható tárgyalások tartós békéhez, a harmadik világháború veszélyének végleges kiküszöböléséhez vezethetnek. a második világháború óta a feszültségek és az enyhülések hullámváltozásai között élünk. sok ilyen hullámváltozást éltünk át. voltak eddig is olyan időszakok, amelyekre inkább jellemző volt a tárgyalások intenzitása. ez volt jellemző az úgynevezett genfi idősziakra, az úgynevezett camp david-i enyhülési idősziakra. ezeket az idősziakat inkább a tárgyalások jellemezték, mint az összecsapások fokozódása. de a tárgyalások viszonylag enyhültebb idősziakát eddig mindig felváltotta - időnként nagyon gyorsan az új összecsapások sorozata. a mai tárgyalásokon a múlt tanulságait - az enyhülések a tárgyalások és az összecsapások tanulságait - figyelembevéve, azokat tanulmányozva arra törekszünk, hogy tartós megállapodásokat érjünk el.

ezek a megállapodások nagy része olyan felek egyezkedése, amelyeket feloldhatatlan, alapvető ellentétek állítanak szembe egymással. az alapvető ellentétekről nem szabad elfeledkeznünk. megvan tehát annak állandó veszélye, hogy az enyhülés ellenzói új feszültségeket szítanak. mivel ilyen alapvető ellentétek választják el a tárgyaló feleket, a megállapodások nagy része kompromisszum-jellegű, amiből az következik, hogy a megállapodás minden részese a saját előnyét véli megtalálni a megállapodások keretében.

mi abban a meggyőződésben veszünk részt a mai nemzetközi viszonyok új, nagy változásaiban, azokban a tárgyalásokban is, amelyekben közvetlenül részesek vagyunk, azokban is, amelyeket csak szemlélünk, de amelyekhez diplomáciai csatornákon keresztül hozzá tudunk jutni, hogy valóban tartós békéhez, a nemzetközi biztonság megerősítéséhez, a termionukleáris háború veszélyének az elhárításához vezetnek.

/folyt.köv./

- 53 -

16.30/um

12

parlament

bkk 3. /folytatja ... 17. folyt./um

tisztelt országgyűlés!

Központi bizottságunk novemberi ülése a párt x. kongresszusa határozatainak végrehajtását vizsgálva, a nemzetközi viszonyokkal foglalkozva megállapította, hogy a szocialista országok külpolitikai tevékenysége a haladó erők támogatásával nagy eredményeket ért el a nemzetközi viszonyok javítása terén. Ezeknek az eredményeknek a kialakulásában, a mai kedvező nemzetközi viszonyok előkészítésében a maga módján és erőihez mérten a magyar népköztársaság is részt vett. Egyfelől úgy, mint a szocialista országok közösségének szerves része, mint a vársói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának tagállama, másfelől pedig saját problémáink rendezésében, nemzetközi és nemzeti ügyeink összehangolt érvényesítésével, mint a különböző rendszerű országok széles körének egyik alkotó tagja.

az új, nagy változások előkészítésének és irányításának legalapvetőbb magyarázata abban van, hogy a szocialista világszisztem, s minden egyes szocialista ország együtt is és külön-külön is megnőtt jelentőségében. fokozódott nemzetközi hatékonyságuk. a szocialista országok a nemzetközi eseményekre gyakorolt és egyre növekvő hatékonyságukkal a békés egymás mellett élés követelményeit a nemzetközi élet mind inkább érvényesülő szabályaivá teszik.

ebben a folyamatban a legdöntőbb szerepe természetesen a szovjetuniónak van. a mai világhelyzetet nem lehet sem megérteni, sem magyarázni a nagy 1. októberi szocialista forradalom, és annak legközvetlenebb eredménye, a szovjetunió nemzetközi hatásainak megértése nélkül.

ebben a hónapban emlékeznek meg az egész világon a haladó erők a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulójáról. a magyar népköztársaság is - egyrészt az itthon már folyó ünnepségeken, másrészt képviselői révén moszkvában - a szovjetunió történelmi szerepéhez illő módon vesz részt az ünnepi megemlékezésben és az egész világot átalakító fél évszázad történelmi tanulságainak a felmérésében. ebben a fél évszázadban valóban az egész világ átalakult.

/folyt.köv./

16.35 rj

NA 1700

- 54 -

bb. 36. / budapest ... 2. folyt./ 11

december 31. /vasárnap/

az egész évben vasárnap is nyitvatartó élelmiszerboltok, abc élelmiszer áruházak, csarnokok és piacok, édesség-, dohány- és virágüzletek a vasárnapi rendjüknek megfelelően lesznek nyitva,

az éttermek és vendéglátóipari szórakozóhelyek január 1-én hajnali 5 óráig,

egyéb vendéglátóhelyek /italboltok, büfék, falatozók, cukrászdák, eszpresszók/ a szombati rendjük szerint de legfeljebb éjjel 1 óráig tarthatnak nyitva,

iparcikk üzletek, áruházak zárva lesznek.

1973. január 1. / hétfő/

minden élelmiszer üzlet, édesség bolt, csarnok és piac, iparcikk és üzlet áruház zárva tart,

a dohány- és virágüzletek, valamint a vendéglátóhelyek a vasárnapi rendjüknek megfelelően lesznek nyitva.

a fel nem sorolt napokon és üzletekben a nyitvatartás az egyébként szokásos rend szerint változatlan.

a kereskedelmi dolgozók felhívják a lakosság figyelmét arra, hogy az iparcikk üzletek, áruházak december 17-22. közötti időben hosszabbított nyitvatartással üzemelnek, hogy a vásárlások lebonyolítására megfelelő idő álljon a vásárlók rendelkezésére.

a hosszabbított nyitvatartás nem vonatkozik a szombati december 23-i üzemelésre, mert ekkor a rendes szombati rendjük szerint lesznek nyitva az iparcikk üzletek, áruházak.

december 24-én valamennyi iparcikk üzlet, áruház zárva tart.

/mti/

16.10/11

NA 1600

- 23 -

bb.32. befejeződött a nemzetközi színházi intézet konferenciája a színház szerepéről az ifjúság nevelésében

t nm/pf/ok -cz

1972. december 13.

szerdán befejeződött az a háromnapos tanácskozás, amelyet az unesco égisze alatt működő nemzetközi színházi intézet magyar központja rendezett a színház szerepéről az ifjúság nevelésében. a fészek-klubban megtartott utolsó vitanapon - amelyen rose marie moudoues, az assifej és a firt /gyermek- és ifjúsági-színházak nemzetközi szervezete és a színházi kutatók nemzetközi szervezete/ főtitkára elnökölt - a résztvevők elsősorban a hivatásos gyermek- és ifjúsági színházak problémáiról beszéltek. kazán istván, a bartók színház igazgatója azt fejtegette, hogy színháza különleges helyzetben van magyarországon, hiszen az egyetlen olyan intézmény, amely csak a gyerekeknek játszik. örvendetes tény, azonban, hogy vidéken számos helyen, így pécsen, kaposváron, győrön, kecskeméten és békéscsabán rendszeresen tartanak bemutatókat a kicsinyek és a tizenévesek számára. most a bartók színház azt kívánja megvalósítani, hogy egységes esztétikai, morális, nem utolsósorban pedig politikai nevelést adjon a 6-20 éves publikumnak. valamennyi korosztály számára alapelv: figyelembe kell venni, azt a hatalmas nevelői erőt, amely a színházban rejlik. fontos feladat, hogy valóban művészileg ábrázolt eszményképeket lássanak a fiatalok. sokat segíthet az új/auditív/érzéke elmarad a vizuális mögött. a színház vezetősége éppen ezért ifjú képzőművészek bevonásával kíván kísérleteket folytatni. „a 14-18 éveseknek van a legkevesebb lehetősége arra, hogy saját problémáikkal a színpadon találkozassanak - hangsúlyozta kazán istván - ez pedig nem marad hatás nélkül, hiszen ebben az időszakban formálódik, alakul leginkább a személyiség,„ a színházak megszerettetésének fő eszköze a korszerű mai dramaturgia. az ifju közönséghez mint egyenrangú társakhoz kell szólni, a deklamáció itt nem segít. tudomásul kell venni, hogy nincsenek kényes kérdések, az őszinteséget, a felnőttszámú vételt éppen az eddig elhallgatott, vagy meg nem válaszolt problémákban várják el a színház vezetőitől leginkább. a bartók színház a jövőben főleg a fiatal pályakezdő írókra, dramaturgokra épít, és tág teret kíván biztosítani a főiskoláról kikerült vidéken dolgozó rendezőknek, végzős képzőművész-hallgatóknak is./

/folyt.köv./

- 24 -

16.45/ok

↑ publikum nevelésében a zene, hiszen megállapított tény, hogy a gyerekek

NA 17²⁰

parlament

bkk. 3. / folytatja... 18. folyt./rj

a szovjetunió világpolitikai szerepe a nemzetközi viszonyok változásai során, az elmúlt fél évszázad egyes szakaszaiban más és más volt. más volt a polgárháború idején és az után, a második világháború előtti időben és más közvetlenül a második világháború után. a mai nemzetközi viszonyok között a szovjetunió a legfőbb biztosíték a termonukleáris háború veszélye ellen, s legfőbb védelmezője a szocializmus, a haladás, a nemzeti függetlenség és a béke ügyének. még azok a szocialista országok is a szovjetunióknak köszönhetik fennmaradásukat a szorongató imperialista támadásokkal szemben, amelyek esetleg egyes vonatkozásokban kétségbe vonják vagy lebecsülik a szovjetunió nemzetközi szerepének jelentőségét.

a magyar népköztársaság mind belpolitikájában, mind külpolitikájában legelső és legfontosabb elvnek tekinti szövetségi és testvéri kapcsolatát a szovjetunióval, annak pártjával, kormányával és népeivel.

csak néhány napja annak, hogy befejeződött a szovjetunió párt- és kormányküldöttségének magyarországi látogatása. brezsnyev elvtárs, a szovjetunió kommunista pártjának főtitkára és a küldöttség minden tagja kifejezően közvetítette a szovjetunió népeinek testvéri érzéseit a magyar népköztársaság népe, alkotó munkája, eredményei iránt. a látogatást rendkívül nagy nemzetközi érdeklődés kísérte. a szovjetunió és magyarországi iránt érzett barátság volt a forrása ennek az érdeklődésnek a szocialista országok vezetőiben és népeiben és a nemzetközi munkásmozgalom soraiban is.

a jelentős eseménynek kijáró figyelem volt viszont az érdeklődés forrása egyéb körök részéről. a fejlett kapitalista országok és a fejlődő országok polgári sajtója és minden más hírközlő szerve is, helyenként ingadozások között ugyan, de végülis úgy foglalkozott a látogatás eseményeivel és annak tanulságaival, mint a nemzetközi viszonyokra kedvezően ható eseménnyel. a csepeli barátsági gyűlés beszédeit sok magyarúzó, elemző és kommentáló cikk követte. a cikkek írói és a többi kommentátorok következtetéseket vontak le a szovjetunió és magyarországi várható törekvéseire vonatkozóan, főként az európai tárgyalásokkal kapcsolatban. a visszhangok hullámverése még mindig tovább tart.

ez a látogatás a magyar-szovjet baráti kapcsolatok történetében valóban jelentős esemény volt és hatása tovább hullámzik majd kétoldalú együttműködésünk és nemzetközi tevékenységünk minden területén.

/folyt.köv./

16.40 rj

- 55 -

NA 17²⁰

t

parlament

bkk 3. /folytatja ... 19.folyt./um

a látogatás egyrészt a meleg, baráti ünnepi alkalmaknak, másrészt a legkonkrétabb kérdéseket vizsgáló tárgyalások sorozata volt.

Központi bizottságunknak és kormányunknak a tárgyalásokon résztvevő képviselői beszámoltak már mind az illetékes pártfórumoknak, mind a kormánynak a kétoldali kapcsolatokat és a nemzetközi életet érintő kérdésekről egyaránt. a következő hónapok során mind belpolitikai, mind gazdasági, mind kulturális téren kölcsönösen előrelépünk együttműködésünk hatékonyabbá tételében.

a közös közlemény hiven fejezte ki szovjet vendégeink őszinte örömet a magyar nép alkotó munkájának eredményei felett, és ez nekünk is öröm.

ez a látogatás nemcsak a kétoldali kapcsolatok ápolását, hanem közös ügyünknek, a szocialista országok együttműködésének az erősítését, s ezzel együtt közös nemzetközi felelősségünk erősítését feladatainak megoldását is szolgálja. felmértük együttes külpolitikai kezdeményezéseink eddigi eredményeit, és főként az európai biztonsági konferencia előkészítésével kapcsolatos - további terveinket.

péter jános ezután az európai biztonsági konferencia előkészítésével foglalkozott. rámutatott:

sok munkába és erőfeszítésbe került. hogy eljutottunk a most helsinki folyó előkészítő tárgyalásokhoz. további nagyon sok munkára és erőfeszítésre lesz szükség ahhoz, hogy az előkészítő tárgyalások valóban elvezessenek a biztonsági és együttműködési konferencia tényleges megtartásához.

a konferenciára irányuló kezdeményezésnek és az utkereső tárgyalások sorozatának már eddig is jótékony hatása volt a nemzetközi életre. elég összehasonlítani a mai nemzetközi légkört a budapesti felhívást - 1969 tavaszát - megelőző nemzetközi légkörrel. és ha ezt az összehasonlítást megtettük, élesen kirajzolódik előttünk a különbség. ebben a kétoldali konzultációk megszámlálhatatlan sorozata nagy szerepet játszott és játszik még ma is.

/folyt.köv./

16.50/um

- 56 -

M 17²⁰

parlament

bkk 3. /folytatja 20. /folyt./um

mindenki előtt világos, hogy a konferenciára irányuló kezdeményezés az európai szocialista országoktól indult ki és kezdetben majdnem kizárólag ezek tevékenykedtek a terv megvalósulásáért. a magyar népköztársaság képviselői is minden igyekezetükkel, különböző fokokon, a legmagasabb fokoktól kezdve a diplomáciai élet különböző szakaszaig, részt vettek ebben a munkában.

az előkészítő értekezlet azonban csak akkor kezdődhetett meg, amikor az összes érdekelt országok kormányai eljuttattak annak felismeréséig, hogy a szocialista országok kezdeményezése összeurópai érdekeket szolgál.

különleges megbecsüléssel kell megemlékeznünk a finn köztársaság vezetőinek megfontolt állásfoglalásairól, javaslatairól, amelyekkel elősegítették, hogy az érdekelt kormányok egyetértésre jussanak az előkészítő értekezlet összehívása tekintetében. európa történetében példátlan a diplomáciai tárgyalásoknak az a sorozata, amelynek a budapesti felhívás kibocsátása óta a helsinki értekezlet megkezdéséig tanúi lehettünk. őa mi képviselőink is tárgyaltak kivétel nélkül minden egyes európai országgal, az egyesült államokkal és kanadával is. minden szocialista ország tárgyalt minden más rendszerű országgal és minden más rendszerű ország tárgyalt minden szocialista országgal.

a tárgyalásoknak ez az özőne kellett ahhoz, hogy az európai biztonság megszilárdításában érdekelt országok eljussanak az általunk javasolt biztonsági és együttműködési konferencia tervének elfogadásához, és ez nem volt könnyű. az európai kormányoknak ez a sorozatos közvetlen tárgyalása és közvetett javaslat-sorozata elősegítette olyan légkör kialakítását, amelyben lehetségessé vált a szovjet-nyugatnémet, a lengyel-nyugatnémet, a nyugat-berlinre vonatkozó négyhatalmi, a berlin-bonni, a szovjet-amerikai salt-vonatkozású tárgyalás.

a konferencia előkészítésére irányuló magyar külpolitikai tevékenységből két témakört indokolt kiemelni.

/folyt.köv./

16.55/um

M 17²⁵

- 57 -

parlament

bkk. 3. / folytatja.... 21. folyt./rj

az egyik a következő: a konferencia szükségességéről és lehetőségéről kellett meggyőznünk nyugati partnereinket. mi már tulajdonképpen régóta készen vagyunk a konferencia egybehívására. az 1969-es budapesti felhívásban azt közöltük, hogy javasoljuk: fél éven belül üljön össze a konferencia. de várnunk kellett az előkészítő értekezlettel is addig, amíg minden nyugati partner meg nem győződött a terv helyességéről. nagy erő-kifejtés, sok argumentum felsorakoztatása kellett ahhoz, hogy a nyugati hatalmak is felismerjék: a különböző rendszerű európai országok közös érdeke a konferencia megtartása.

a másik kérdés, amellyel sokat kellett foglalkoznunk: a két német állam tényének elismertetése, s ebben nyugat-németország és szövetségesei érdekelttségének a kimutatása. mi évek óta nem folytattunk úgy tárgyalást nyugat-európai kormányok képviselőivel, hogy ne foglalkoztunk volna a német demokratikus köztársaság nemzetközi elismerésének a szükségességével az európai politikai viszonyok javítása érdekében. ez lényeges kérdés volt az előkészítés folyamatában.

most, amikor a két német állam egymáshoz való viszonya rendezésére irányuló szerződés elkészülte után, nemzetközi szervezetekben és kétoldali kapcsolatokban szinte lavinaszerűen indult meg a német demokratikus köztársaság elismerése, indokolt nagy megbecsüléssel megemlékezni a német demokratikus köztársaság kormányának, népének csodálatra méltó eredményeiről. a német demokratikus köztársaság nagy sikerei nélkül az európai biztonsági konferencia ügyét illetően nem tudtunk volna előbbre jutni, nem tudtuk volna megszervezni a helsinki előkészítő konferenciát. a szovjet-nyugatnémet, a lengyel-nyugatnémet tárgyalások sem érhetek volna el kielégítő eredményeket, az ezekben kifejezett megállapodások nem jöhettek volna létre a német demokratikus köztársaság otthoni és nemzetközi nagy sikerei nélkül.

további sok diplomáciai munkára lesz még szükség a biztonsági konferenciát előkészítő értekezlet sikere és a konferencia egybehívása érdekében. ennek a munkának a jellegét az előkészítés eddigi tapasztalatai alapján lehet meghatározni. a két- és sokoldalu tárgyalások valóban sok tapasztalatot, tanulságot nyújtanak a további feladatok szempontjából.

/folyt.köv./

17.08 rj

- 58 -

14 17 25

parlament

bkk 3. /folytatja 22.folyt./um

mi az, ami segített eddig az előkészítésben? a konferencia ügyében érdekelt országok magatartásának hármasságának tulajdonsága. az első: a partnerek figyelmes meghallgatása, a második: az előterjesztett javaslatok rugalmas kezelése, a harmadik: a fő célkitűzés következetes érvényesítése.

a konferencia fő célját és feladatát kell minden további munkában figyelmünk középpontjába állítanunk. ez a fő feladat az összes eddigi megnyilatkozásból világos: a mai viszonylagos európai biztonságot az érdekelt országok együttműködésére építve meg kell szilárdítani és közös megállapodással, megfelelő szervezethez intő intézményessé kell tenni.

ezután is az eddigi tapasztalatok figyelembe vételével, még körültekintőbben, minden érdekelt véleményére még gondosabban figyelve, a javaslatokat még rugalmasabban kezelve, a fő célkitűzést még következetesebben szem előtt tartva kell részt venni minden országgal együttműködve az előkészítés további munkáiban. majd magának a konferenciának a tárgyalásaiban is.

mi azt ígérhetjük az európai együttműködési konferenciában érdekelt minden ország kormányának, hogy nagyon gondosan megvizsgálunk minden javaslatot, amit előkészítünk és nem fogunk megfontolatlan javaslatokkal zavart, nyugtalanságot okozni. mi minden javaslat lényegét nagyon pontosan fogjuk mérlegelni, minden kezdeményezést a fő célkitűzés figyelembe vételével fogunk megítélni, vagyis abból a szempontból, hogy melyik milyen mértékben szolgálja a fő célt, tehát az európai biztonság és ezen keresztül általában a nemzetközi biztonság megszilárdítását.

voltak olyan javaslatok, hogy a konferencia napirendjére kellene tűzni az európai fegyverzet kiegyensúlyozott, kölcsönös csökkentésének a kérdését is. főleg egyes kisebb nato-országok kormányai képviselték ezt a nézetet. mi ezt helytelenítettük. ebből egyes nyugati körök azt vélték kiolvasni, mintha mi ellene lennénk a haderők kiegyensúlyozott, kölcsönös csökkentése tervének.

/folyt.köv./

17.25/um

14 17 25

- 59 -

parlament

bkk 3. /folytatja 23.folyt./um

a szocialista országok a varsói szerződés tagállamai, együtt, testületi határozatok formájában és külön-külön, egyéni kezdeményezésekkel is évek óta tesznek javaslatokat az általános és részleges fegyverzetkorlátozás és leszerelés különböző megoldásaira. tehát azt állítani, hogy a szocialista országok nincsenek a kölcsönös és kiegyensúlyozott fegyverzet-csökkentés terve mellett, a történelmi tények figyelembe vételével nem lehet. az együttműködés és biztonsági konferenciát azonban nem tartjuk megfelelő fórumnak az ilyen kérdés tárgyalására - a konferencia és a témakör lényege miatt. a haderők csökkentésének kérdése ugyanis nagyon gondos tanulmányozást igényel. Európában ma viszonylagos biztonság van, s ez bizonyos fokig összefügg a jelenlegi katonai szövetségi rendszerek helyzetével és egymáshoz viszonyított arányával. ha az európai fegyverzeti viszonyokhoz kellő vizsgálat és gondosan előkészített javaslat nélkül nyúl hozzá bármilyen konferencia, felborulna a biztonsági helyzet, s ennek következményei kiszámíthatatlanok. mi eredeti elveinknek és sok korábbi javaslatunknak megfelelően készek vagyunk a közép-európai haderők csökkentéséről tárgyalni azzal a célkitűzéssel, hogy a tárgyalás és annak eredménye ne csökkentse, hanem erősítse a biztonsági viszonyokat Európában.

tisztelt országgyűlés!

kedves képviselőtársak!

az európai nemzetközi légkör javulása együtt haladt a tárgyalások rendezés esélyeinek növekedésével az emberiség mai legsúlyosabb problémájával kapcsolatban, a délkelet-ázsiai háború, a vietnami demokratikus köztársaság elleni agresszió és a dél-vietnami intervenció vonatkozásaiban.

itt az országgyűlésben is mély meghatottsággal, tisztelettel és egyben hálával gondolunk a vietnami népre. mély hálával gondolunk a vietnami népre, vezetőire és széles tömegeire azért a történelemben szinte példátlan hősiességért, amellyel sok-sok évi harc után a régiek után az új agresszor ellen ki tudta bontakoztatni hősiességét, s a politikai, katonai, stratégiai és taktikai vállalkozások, harcok és ellentámadások sorozatával, sok bölcs és nagyon mélyen átgondolt akcióval meg tudta akadályozni a támadó katonai és politikai céljainak elérésében. a vietnami nép, harcával, nemcsak saját ügyét védte, hanem a népek egyetemes ügyének is nagy szolgálatot tett. a nemzetközi életnek azért a viszonylag kedvező fejlődéséért, az új nagy kedvező változásokért is nagy szolgálatokat tett, amelyekről ma a nemzetközi helyzetben általában beszélhetünk.

/folyt.köv./

17.25 rj

- 60 -

№ 17 25

parlament

bkk. 3. / folytatja... 24. folyt./rj

a szocialista országok, a világ haladó népei minden kontinensen és minden országban tisztelettel tekintenek vietnam hős népére, s igyekeznek minden rendelkezésükre álló eszközzel ma is segítségére lenni.

ez év októberében nagy reménység született. a világ népei azt remélték a vietnami-amerikai megállapodás alapelveinek nyilvánosságra kerülése idején, hogy hamarosan véget ér a világtörténelem legértelmetlenebb háborúja. ismeretes, hogy e helyett mi történt. a megegyezés alapelveinek összegezése után az agresszió folytatása következett és a saigoni rezsim háborus akcióinak támogatása minden korábbi agresszív akciónál és eszkalációnál súlyosabbnak minősülő módon.

ha nemzetközi törvényekbe ütközött az agresszió minden mozzanata, mint ahogyan valóban abba ütközött, akkor most, a megegyezés alapelveinek kölcsönös tisztázása után - a nemzetközi törvényekbe ütköző cselekményeken túlmenően, minden korábbi minősítéssel felül - a lehető leglelkiesmeretlenebb és a lehető legcinkosabb eljárás mind a vietnami népet, mind az egyesült államok katonáit és pilótáit az esztelen háborus cselekmények sötét tragédiáiba lökni.

mi mindazokkal együttműködve, akik eddig támogatták a hős vietnami népet, ezután is mindent megteszünk a velük való együttműködésben. a támogatást a továbbiakban is következetesen megadjuk a vietnami népnek.

már minden érdekelt előtt világos, hogy mi lesz ennek a vietnami háborúnak a vége. az egyesült államok és a saigoni rezsim mostani fegyveres akciói ezen semmit sem változtatnak. könyörtelenül és embertelenül pusztítanak még újabb százakat és ezreket, valamiféle homályos diplomáciai manőverezés véres támogatásaként.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 61 -

№ 17 30

parlament

bkk 3. /folytatja 25.folyt./um

kedves képviselőtársak !

annak jelzésére, hogy a hős vietnami népnek minden igazi vezetője milyen felelősséggel viseli a vietnami háború sebeit és a tárgyalások gyötrelmeit -, mert a tárgyalások is gyötrelmesek - idézem pham van dong elvtársnak, a vietnami demokratikus köztársaság miniszterelnökének a nyilatkozatát, amelyet a newsweek című amerikai politikai hetilapnak adott a harcok és a tárgyalások legkritikusabb időszakában, október végén. az amerikai újságíró kérdése így szólt: gondolja -e miniszterelnök ur, hogy közel van a tárgyalásos rendezés és a háború vége? pham van dong válasza ez volt: „ezt remélem. és nagyon keményen dolgozunk is ezért, jóakarattal és őszintén. de ennek kölcsönösnek kell lennie. optimista hangütéssel fejezem be mondanivalómat: megegyezésünk után új kapcsolatokat teremtünk országaink és népeink között új alapokon. akik rólunk eddig torz képet alkotva írtak, azt mondták és írták, hogy mi, vietnamiak meg akarjuk alázni a világ legerősebb hatalmát, az egyesült államokat és rögeszmékké lett ez a háború. kedves barátom, ez sohasem volt a mi törekvésünk. ezt csak ránk erőszakolták. harcoltunk értelmesen, intelligensen és hősiességgel, de nem azért, hogy önmagunkat megalázzuk, hanem azért, hogy véget vessünk az amerikai beavatkozásoknak ügyeinkbe, és hogy barátságot teremtünk a vietnami és az amerikai nép között. együttműködve új korszakot kell nyitnunk kapcsolataink történetében,„

tisztelt országgyűlés !

kedves elvtársak !

abban kell biznunk, hogy amint a háború eszkalációját nem lehetett a végtelenségig fokozni és az uton vissza kellett fordulni, ahogyan a vietnamizálási kísérlet nem járhatott és a jövőben sem járhat sikerrel, úgy a mostani, a tárgyalásokkal párhuzamosan folyó öldöklés sem tarthat sokáig, s a kialakított alapelveken a fegyverszüneti megegyezés hamarosan létrejön.

a magyar népköztársaság, együttműködve mindazokkal, akik eddig is támogatták a vietnami népet, minden rendelkezésére álló eszközzel továbbra is támogatja és szolidaritásáról biztosítja háborúban és békében egyaránt a vietnami népet.

/folyt.köv./
17.40/um

- 62 -

M 17¹⁰

parlament

bkk 3. /folytatja26.folyt./um

kedves képviselőtársak !

a közel-keleti problémákban is érezteti hatását - legáltalában bizonyos fokig - az európai légkör enyhülése, ennek keretében a szovjet-amerikai viszony javulása. a probléma rendezése nem kezdődött ugyan még meg az 1967 novemberi biztonsági tanácsi ENSZ határozat által kijelölt uton, de az egyesült nemzetek közgyűlésében folyt vita és a határozat mutatja - néhány nappal ezelőtt volt a vita és most hozták a határozatot -, hogy erősödött a nemzetközi életben a világháborús kockázattal járó új közel-keleti konfliktus veszélye ellen a világ népeinek és kormányainak állásfoglalása.

nőtt a követelmény, hogy izrael mai kormányának eddigi bátorítói szüntessék meg az agresszor bátorítására irányuló eddigi tevékenységüket. addig azonban a tényleges békés rendezés nem indul meg a közel-keleten, amíg izrael kormánya fel nem ismeri, hogy biztonságát csak a szomszédos arab országokkal való megegyezés útján érheti el. az ilyen megegyezéssel kapcsolatos garancia vállalásában az ENSZ biztonsági tanácsa bizonyára készséggel együttműködne és a magyar népköztársaság diplomáciai tevékenysége, minden lehetőséget figyelembe véve, ebbe az irányba halad.

tisztelt országgyűlés!

különleges hangsúllyal szeretném megemlíteni, hogy folyamatban van ma egy olyan tárgyalás is két ország között, amelyre a világ népei különösen nagy reménységgel, bizakodással és jókívánnal tekintenek. ez a szovjetunió és az egyesült államok tárgyalása a stratégiai atomfegyverek korlátozásáról, az úgynevezett salt tárgyalás. nem kizárt dolog, sőt valószínű, hogy az emberiség egészének jövője szempontjából ennek a tárgyalásnak különösen nagy a jelentősége. a termonukleáris háború lehetőségének korszakában a két termonukleáris hatalom egyezkedése az emberiség jövőjének sorsát döntheti el.

/folyt.köv./

- 63 -

17.47/um

8

parlament

bkk 3. /folytatja27.folyt./um

ismert dolog, tisztelt országgyűlés, hogy mi ellenez-
zük a „szuperhatalom”, és a „szuperhatalmak”, minősítés al-
kalmazását. mert a kifejezést egyesek arra találták ki, hogy
azt a hiedelmet keltsék, mintha a szovjetunió és az egyesült
államok között a világ érdekszférákra és hatalmi körökre való
felosztásáról folyna tárgyalás. ilyen értelemben tehát ellen-
zünk minden olyan politikai megnyilatkozást, amely szuperha-
talmakról beszél. azt azonban kétségtelen ténynek kell tekint-
tenünk, hogy a szovjetunió és az egyesült államok olyan két
nagyhatalom, amilyenhez mérhető nincs még egy a mai hatalmak
között. az emberiség története során sohasem volt hozzájuk
mérhető nagyhatalom és minden jel azt mutatja, hogy valószí-
nűleg soha nem is lesz. ez a történelemben páratlan erejű
két nagyhatalom természetesen a mi politikai mérlegünkön nem
egyenértékű. mi a két hatalmat osztálytartalmuk, világ-
politikai törekvésük szerint különböztetjük meg egymástól. azt
pedig az emberiség komoly, alapvető érdekének tekintjük, hogy
a szovjetunió és az egyesült államok közös megegyezéssel kor-
látozza a fegyverkezési versenyt, keresse meg együtt a fegyver-
zet csökkentése felé vezető utat, és működjék együtt társa-
dalmi és ideológiai ellentétei ellenére is a népek mai élete
legalapvetőbb problémáinak megoldásában. mi diplomáciai mun-
kánkban az erre irányuló törekvéseket támogatjuk minden terü-
leten.

tisztelt országgyűlés!

az új nagy változások, amelyeknek jelei között élünk, a
szocialista országok közös erőfeszítései és kezdeményezései
nyomán jöttek létre. éppen ez is igazolja kormányunk törek-
vését, hogy a szovjetunióval való alapvető közösség és szövet-
ség alapjain a szocialista országok együttműködéséért dol-
gozzék, és törekedjék minden szocialista ország együttműködésé-
nek, egymáshoz fűződő kapcsolatainak javítására.

/folyt.köv./

- 64 -

17.55/um

KA 18²⁰

L

bb.32./befejeződöttfolyt./ok

a nemzetközi kollokvium résztvevői közül többen foglalkoztak
a színház és az iskolák együttműködésének fontosságával, kiemelve
a színházi előadások hasznosságát, az idoralom órán tanultak elmélyi-
tésében, magyar részről az a javaslat vetődött fel, hogy pedagó-
gusok, pszichológusok és más szakemberek bevonásával speciális
bizottság alakuljon az összetett esztétikai nevelés érdekében.
több külföldi résztvevő beszámolt színházak tapasztalatai-
ról, a különböző más kulturális intézményekkel való együttműködésben
az új közönség nevelése érdekében. valamennyien egyetértettek ab-
ban, hogy a fiatalság saját magát kívánja viszont látni a szinpa-
dok deszkáin, saját életét, saját gondolkodásmódját. nem szabad
megfeledkezni azonban arról sem - tették szóvá az ülésen. hogy
a gyermek- és ifjúsági színház a népek közötti barátság, az inter-
nacionálizmus nagyszerű szószéke is lehet, jelentősen elősegítheti
a népek kölcsönös jobb megismerését. a nozzászólók egy része külön-
teret szentelt annak a missziónak, amelyet a színház napjainkban
betölt az ifjúság körében, akkor, amikor egyre inkább fenyeget
az iskolai programban a reáltárgyak túlzott előretörése. így mint-
egy visszállítja egy-egy jó előadás a humán tárgyak elbillent egyen-
súlyát a tantervben.

a nemzetközi színházi intézet háromnapos kollokviuma befeje-
zéseként ismertették a tanácskozás határozati javaslatát, amelyet
a tavasszal sorra kerülő moszkvai nemzetközi kongresszuson vitat-
nak meg./mti/

felhasználható: 19.30 után!

bb.34. ünnepi heine-est

t nn/pá/ok -cz

1972. december 13.

szerdán az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központ-
jában ünnepi heine-estet rendeztek a költő születésének 175. év-
fordulója alkalmából. a nagy német lírikus léteét, munkásságát
dr. nans-georg werner professzor a halle-wittenbergi Luther márton
egyetem germanisztika és művészeti tudományok szekciójának igaz-
gatója méltatta./mti/

16.50/ok

- 25 -

NA 1715

bb.37. idős házaspár gázmérgezése

vid/kz/ok -cz

1972. december 13.

propán-butángáz mérgezéssel szállították a mentők szerdán a dorogi kórházba a harvanhárom éves csipke jánost és ötvenöt éves feleségét, tokod-altáról lakosokat. a szomszédok figyeltek fel arra, hogy az idős házaspár lakásából nyögés, hörgés hallatszik ki. feltörték a lakást, értesítették a mentőket, akik súlyos, eszméletlen állapotban szállították a két idős embert akórházba. a gázmérgezés ügyében vizsgálat indult./mti/

bb.38. a „hamupipőke”, bemutatója debrecenben

vid/ká/ok -cz

1972. december 13.

gyermekek részére tartott bemutatót szerdán a debreceni csokornai színház társulata. nagy közönségsikerrel adták elő romhányi józsef - fényes szabolics hamupipőke című kétrészes zenés játékát. a darab főbb szerepeit farkas zsuzsa, zsolnai julia bánsági il-dikó, kátpáti tibor és novák istván alakították. a rendező szász károly ./mti/

bb.39. baráti találkozó a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának 12. évfordulója alkalmából

t ro/pá/ok la

1972. december 13.

az országos béketanács és a magyar szolidaritási bizottság szerdán baráti találkozót rendezett a hazafias népfront országos tanácsának klubjában a dél-vietnami nemzeti felszabadításifront megalakulásának 12. évfordulója alkalmából. a meleg hangulatu, bensőséges találkozón - amelyen megjelent hoang cuong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete és felesége, huynh van than, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivője, valamint a vdk és a dvk nagykövetségének munkatársai - harmati sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke, az országos béketanács alelnöke mondott beszédet.

/folyt.köv./

- 26 -

L. ideiglenes

17.15/ok

17.15/ok

bb.39./baráti találkozó ...folyt./ok

bevezetőjében utalt arra, hogy ezekben a napokban emlékeznek meg világszerte a szocialista országok dolgozó tömegei és minden más haladó és békeszerető ember, száz és százmillió egy történelmi jelentőségű eseményről, a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front 12 év előtti megalakulásáról. soha korábban még nem volt példa arra, hogy egy óriási hatalommal rendelkező gyarmatosító és belső támaszait vereségre ítél az a nép, amely többé nem hajlandó rabként élni. az agresszor - amely pedig a világ legerősebb imperialista hatalma - egyik vereséget a másik után szenved. a dnff megalakulása óta nagy sikerrel vezette az igazságos harcot és bizonyította: a szocialista világ léte, a szovjetunió világhatalommá erősödése és a nemzeti felszabadító mozgalmak fennmaradása lehetetlenné teszi a gyarmatrendszer fenntartását és új gyarmati rendszerek létrehozását és megerősödését. bebizonyosodott, hogy még a legerősebb gyarmatosító hatalomra is vereséget mérhet az a nép, amely elhatározta szabadsága és függetlensége kivívását. harmati sándor kifejezte meggyőződését, hogy az agresszorok felett aratott győzelem egyben nagy szolgálat a béke ügyének, mivel bizonyítja, hogy a háboru nem oldhat meg semmit.

meggyőződésünk - mondotta - hogy most, amikor a dnff 12. évfordulóját ünnepeljük, olyan helyzet állt elő, amikor az agresszornak előtt-utóbb be kell fejeznie vére háborúját. amíg ez nem következik be, tovább támogatjuk a harcot, de ha véget ér a háboru, segíteni fogunk a békés építőmunkában is.

az évforduló alkalmából a béketanács és a szolidaritási bizottság megbízásából tisztelettel köszöntötte azoknak a kórházaknak orvosait, ápolóit, azoknak az intézményeknek, társadalmi szervezeteknek a képviselőit, amelyek különösen sokat tettek a vietnami és a laoszi sebesültek gyógyulásáért, felépülésük utáni nyugodt pihenésükért.

harmati sándor beszéde után huynh van than, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivője mondott köszönetet a párt, a kormány és az egész magyar nép hatékony segítségéért, a felszabadító harc sebesültjeinek gondos, odaadó ápolásáért. le thi no dél-vietnamból, kham sing laoszból sebesültként érkezett hazánkba.

/folyt.köv./

L. ideiglenes

- 27 -

17.25/ok

17.25/ok

bb.39./baráti találkozó ...folyt./ok

a baráti találkozó résztvevői előtt elmondották, mennyire hálásak egész népünknek, az orvosoknak és ápolóknak gyógyulásukért, de mindketten hangsúlyozták, elsősorban azért örülnek, mert felépülve hamarosan újra folytathatják a harcot a felszabadulásig.

a találkozó kedven színteljes volt thuy tien dél-vietnami, és bich van észak-vietnami, hazánkban tanuló villamosmérnök hallgatók vietnami és magyar népdal bemutatója./mti

...-

bb.40. kitüntetés

mné/ok la

1972. december 13.

fazekas lászlót, a lipóti/ipei tisz elnökét és dr. pinter györgyöt, a zöldség - gyümölcs kereskedelmi egyesülés vezérigazgató helyettesét a zöldség-gyümölcs forgalmazás terén végzett több évtizedes munkájuk elismeréseként a munka érdemrend arany fokozatával tüntették ki. a kitüntetéseket szabó istván, az elnöki tanács tagja, a tot elnöke adta át. az átadásnál jelen volt dr. molnár frigyos, a szövetség elnöke./mti/

...-

bb.41. korszerű műveltség - tananyag korszerűsítés

mné/ok la

1972. december 13.

címmel az országos pedagógiai intézetben - az intézet megalakulásának 10. évfordulója alkalmából csütörtökön háromnapos tudományos ülés kezdődött./mti/

...-

bb.42. a csehszlovák kultúra

mné/ok la

1972. december 13.

filmklubjában szerdán este miroslav zvyrocky, a csehszlovák szak-szervezetek filmbizottságának titkára nagyszerű filmvetítéssel egybekötött környezetvédelmi és munkavédelmi előadást tartott. az esten részt vett jan gothe, a budapesti csehszlovák kultúra igazgatóhelyettese./mti/

...-

17.30/ok

- 28 -

M 18¹⁰

v

parlament

bkk. 3. / folytatja... 28. folyt./rj

péter jános a továbbiakban rámutatott:

most, amikor az európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészítésével foglalkozunk, a nato országok tanácsuléseinek egyesek feltűnő érvelésekkel sürgetik a nato országok hadierőjének fokozását. ez történt néhány nappal ezelőtt brüsszelben. itt-ott persze lehet olyan vélemény, mintha ugyanilyen következtetés lenne az új biztonsági rendszerre való javaslatainkkal, törekvésünkkel szemben, hogy mi is a varsói szerződés erősítésére, nemzeti haderőnk fokozására törekszünk. ebben az összehasonlításban figyelembe kell venni a két katonai tömörülés eredetét. a nato hamarosan a második világháború után, 1949-ben szerveződött meg. a szocialista országok utána több évet vártak, és csak 1955-ben hozták létre védelmi katonai közösségüket, a varsói szerződést. ez az időbeli különbség szembetűnő. mi a mostani helyzetben mindaddig, amíg a nato hatalmak nem készek arra, hogy katonai szervezetüket az új együttműködési biztonsági rendszerért feloldják, éppen a biztonság megőrzése érdekében a mindenkori viszonyoknak megfelelően erősítjük saját hadseregünket és a nemzetközi béke és biztonság megszilárdítása érdekében a varsói szerződés tagállamainak együttműködését erősítjük mind politikai, mind katonai téren. a nemzetközi viszonyok mai javítása éppen ezeknek a törekvéseknek is a következménye.

a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataink összefüggésében szükséges olyan szocialista relációnkról szólnom, amely nem a varsói szerződéshez tartozó tagállamot, de a kölcsönös gazdasági segítség tanácsával sok téren együttműködő szocialista országot, a baráti és szomszédos jugoszláviát érinti. éppen ebben az időben különösen indokolt ez. természetesen mi nem foglalkozhatunk jugoszlávia belügyeivel, nem is akarunk. azt szeretném nyomatékosan hangsúlyozni, hogy jól fejlődnek baráti kapcsolataink. ezt sok jel jól mutatja, a politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi élet minden terén. remélem, hogy az új év ennek erőteljes további fejlesztésére új alkalmakat is kínál majd.

/folyt.köv./

18.00 rj

- 65 -

M 18²⁰

:

parlament

bkk. 3. / folytatja... 29. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

kedves képviselőtársak!

a szocialista országok együttműködésében van két különösen fájdalmas probléma. ha jól meggondoljuk, a kettő tulajdonképpen egy. ez pedig a kínai népköztársaság és albánia viszonya a többi szocialista országhoz. sajnáljuk, hogy albánia nem vesz részt az európai biztonsági konferencia előkészítésében, és sajnáljuk azt is, hogy a kínai népköztársasággal nem tudunk úgy együttműködni, ahogyan szeretnénk, sem a kétoldalu kapcsolatok, sem általában a nemzetközi élet terén.

ismertek azok az elméleti és gyakorlati problémák, ellentétek, amelyek zavarják kapcsolatainkat. mi ezektől függetlenül, de ezeket természetesen nem lebecsülve, államközi kapcsolataink javítására törekszünk. ezt követeli tőlünk a szocializmus ügyének leg-
alapvetőbb és legszentebb érdeke. ha vannak is ennek a törekvésnek szerény eredményei, sajnos messze elmaradnak azoktól az új, nagy változásoktól, amelyek általában jellemzik a mai nemzetközi életet.

tisztelt országgyűlés!

az új nagy változások jele az ugynevezett harmadik világ országai, ázsia, afrika, latin-amerika, országai életében is felismerhetők, és ezeknek az országoknak egymáshoz való kapcsolatai fejlődésében és általában nemzetközi tevékenységében is megmutatkoznak.

a szocialista országokhoz fűződő szövetségünk és közösségünk ápolása mellett külpolitikai tevékenységünk egyik fő feladata kapcsolataink fejlesztése az ugynevezett harmadik világ országai-
val. a szovjetunió kezdeményezése nyomán növekszik az érdeklődés valamivéle ázsiai biztonsági rendszer iránt. az európai biztonsági rendszer előkészítésére irányuló tárgyalások ébresztgetik más kontinenseken is, azok politikai életében a saját regionális biztonsági rendszerük megteremtésére irányuló késztséget. ázsiában az ilyen lehetőség feltárása minden bizonnyal a szovjetunió, kina, japán, india és az egyesült államok erre irányuló közös hajlandóságától függ. miként Európában sok apró részlettárgyalásból tevődött össze - hosszú ut után - a helsinki folyó előkészítő értekezlet, ázsiában is sok vizsgálódás és konzultáció lesz szükséges a lehetőségek feltárásához.

/folyt.köv./

18.10 rj

MT 1840

- 66 -

parlament

bkk. 3. / folytatja... 30. folyt./rj

ezzel kapcsolatban említette meg a külügyminiszter a koreai népi demokratikus köztársaság kezdeményezését a dél-koreai vezetővel való tárgyalásra vonatkozóan, annak érdekében, hogy a békés egyesítés feltételeit megkeressék és megteremtsék.

ez a törekvése a koreai népi demokratikus köztársaságnak máris jelentős változást idézett elő az egyesült nemzetek szervezetében a koreai kérdés körül, és az egész problémakör körül a távol-keleten is. mi üdvözljük a koreai elvtársaknak a törekvését a problémáik békés rendezésére vonatkozóan.

- biztatónak ígérkezik, tisztelt országgyűlés, japán újonnan megnövekedett tevékenysége nemzetközi kapcsolatai fejlesztésére. ide tartozik elsősorban a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatainak bővítése. úgy ítéljük meg, hogy japánnak ez az új törekvése nem átmeneti jellegű, hanem a mai nemzetközi viszonyoknak megfelelő és részben azok által kiváltott tartós irányvonal. éppen ezért mi is feladatunknak tekintjük, hogy az eddiginél nagyobb figyelmet fordítsunk a magyar-japán kapcsolatok fejlesztésére, elsősorban gazdasági téren, de egyéb vonatkozásban is.

az indiai szubkontinensen, a súlyos válság időszaka után normalizálódni látszik a helyzet. minden tárgyalásból, amire alkalmunk volt a közelmúltban, közvetlenül is, közvetetten is tapasztaljuk, hogy minden érdekelt jóakarattal és őszintén törekszik a normális viszonyok megteremtésére. örvendetesen fejlődő indiai kapcsolataink mellett törekszünk az új helyzetnek megfelelő kapcsolatok bővítésére mind bangla desh-sel, mind pakisztánnal és a térség többi országával.

/folyt.köv./

18.15 rj

MT 1845

- 67 -

parlament

bkk. 3. / folytatja...31. folyt./rj

tisztelt országgyűlés! sokféle módon bővülnek kapcsolataink az afrikai országokkal. életükre általában az jellemző, hogy erősödik ellenállásuk a neokolonialista törekvésekkel szemben és fokozzák harcukat a gyarmati rendszer maradványainak felszámolásáért. az afrikai országok egység-szervezete nemcsak az afrikai országok egymás közötti problémái rendezésében bizonyul egyre hatékonyabbnak, hanem hasznosan hallatja szavát a más kontinenseket is érintő általános nemzetközi kérdésekben is.

kormányunk mindig nagy figyelemmel kíséri az afrikai országok szervezetelnek értekezleteit, megnyilatkozásait, és nagyon gondosan értékeljük azokat, tanulmányozzuk, és azokból megfelelő következtetéseket is vonunk le.

az ugynevezett harmadik világ országai körében az afrikai országok mutatják a legjobb eredményeket a közös összefogással szervezett nemzetközi akciók sikerében. ennek elsősorban az is magyarázata, hogy ázsíával és latin-amerikával összehasonlítva, az afrikai országokról lehet a leginkább elmondani, hogy túlnyomó többségükben nagyjából egyidőben és egymással azonos körülmények között szabadultak meg a gyarmati iga hagyományos formáinak a bilincseitől.

tisztelt országgyűlés! ma különösen nagy nemzetközi figyelem összpontosul latin-amerikára. az új, nagy változások jelei ott is szaporodnak. egyfelől a hagyományos függőség megszűnőben van, másfelől az új viszonyok között növekszik a problémák tárgyalásos rendezésének lehetősége.

az uttörés érdeme kétségkívül kubáé. most az új viszonyokból adódó lehetőségekkel is minden jel szerint bátran él kuba hős népe; megőrzi forradalmi eredményeit, és felhasználja az új lehetőségeket. ennek tudatában ünnepeztük latin-amerika nagy hősének, a kubai nép vezetőjének, fidel castronak közöttünk való látogatását.

/folyt.köv./

18.25 rj

- 68 -

KA 1852

parlament

bkk. 3. / folytatja... 32. folyt./rj

ugy lehet mondani, hogy bomlik az amerikai országok szervezetének kuba-ellenes egységfrontja. megkezdődött, ha közvetetten is, az első hivatalos tárgyalás kuba és az egyesült államok között

másfelől chilében az amerikai és a nemzetközi monopol-tőke folytogató támadásai ellenére is szilárdul az új népi hatalom. og a demokratikus törekvéseknek erős hagyományai, nemzedékekre visszanyúló hagyományai vannak chilében. ezekre a demokratikus hagyományokra épül- sok harc- egyre növekvő nemzetközi megbecsülés közepette a népi chile jövője, chile mai vezetőinek otthoni és nemzetközi akciója. más latin-amerikai országok is egyre nagyobb mértékben bővítik kapcsolataikat a szocialista országokkal. latin-amerika most kezd igazán bekapcsolódni az általános nemzetközi élet vérkeringésébe, és ebből sok jó származik majd nemcsak latin-amerika népei, hanem az egész nemzetközi közélet számára is.

tisztelt országgyűlés! az államközi kapcsolatok terén a legnagyobb változás az utóbbi években és hónapokban az európai szocialista országok és a fejlett tőkés országok viszonylatában vált egyre nyilvánvalóbbá. ebben a folyamatban a magyar népköztársaság is részt vett és kezdeményezésével segítette is a folyamat kibontakozását. a nemzetközi élet új nagy változásai ebben a viszonylatban valóban a legszembevetőbbek.

példaadón jó a kapcsolatunk ausztriával. 1958-ben hangzott el először itt, az országgyűlés tárgyalásai keretében külpolitikai törekvésünk ilyen megfogalmazása: „a magyar-osztrák kapcsolatokat a különböző rendszerű országok együttműködésének példaképevé szeretnénk kifejleszteni,..

/folyt.köv./

18.30 rj

- 69 -

KA 1852

parlament

bkk. 3. / folytatja... 33. folyt./rj

a feladat nem volt egyszerű. kölcsönösen mindkét ország kormányának számos bonyolult kérdést kellett megvizsgálnia és rendeznie. a két kormány kölcsönös jóakarattal segítette elő a mostani jószomszédság kialakítását.

diplomáciai kapcsolatok nélkül is kölcsönös megértés van - nem is csak hallgatólagosan, hanem nyíltan vallottan is - tisztelt országgyűlés, a magyar és a nyugatnémet kormány között egyrészt abban, hogy diplomáciai viszony nélkül is fejlesztjük kapcsolatainkat a kölcsönös érdekeknek megfelelően, másfelől abban, hogy a diplomáciai kapcsolatokat akkor vesszük fel, amikor mindkét kormány úgy látja, hogy az ilyen lépés által tovább javítja az európai politikai viszonyokat. nem akarunk olyan lépést tenni, amellyel zavarhatjuk ezeket a viszonyokat. reméljük, hogy az európai kérdések rendeződése sorában közeli lesz csehszlovákia és nyugat-németország viszonyának normalizálása a müncheni diktátumból adódó problémák kiküszöbölésével.

az általános nemzetközi viszonyok kedvező változásával együtt halad előre kapcsolataink javulása az amerikai egyesült államokkal.

kölcsönösen megindítottuk a konzuli egyezményünk megerősítésére irányuló kormányzati eljárásunkat, s tervbe vettük - az egyesült államok kormányával egyetértésben és annak hozzájárulásával - new yorkban és clevelandban magyar konzulátusok felállítását. kölcsönösen gondosan vizsgáljuk, hogy milyen újabb lépésekkel lehet kapcsolataink fejlődését előbbre vinni. érlelődik lényegében a kapcsolatainkat érintő minden nyitott kérdés megoldása is.

a magyar-francia kapcsolatok jók és a nemzetközi életben az együttműködést is lehetővé teszik főleg az európai biztonság ügyében. a francia külügyminiszter napokban tett kijelentése is ezt támasztja alá. mivel kölcsönösen tudjuk, hogy gazdasági kapcsolataink szintje elmarad a lehetőségek mögött, ezért indokolt ezen a téren kölcsönösen új kezdeményezéseket tenni. remélem, hogy az új év jó alkalmat nyújt majd kormányközi, gazdasági és kulturális kapcsolataink fokozására.

/folyt.köv./

18.40 rj

- 70 -

M 1900

bb. 36. budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának ipari főosztálya közli

il cz

1972. december 13.

hogy a budapesti tanácsi vállalatok, ~~szövetkezetek~~ szövetkezetek és magánkisiparosok, fodrász, fényképész, valamint szikvizárusító üzleteinek 1972. december 25-26. /karácsonyi/ és 1973. i. 1./ujévi/ ünnepekre vonatkozó nyitvatartási rendjét a 2058/1961. sz. korm. határozatban, illetve a főv. tanács vb.172/1962. sz. határozatában biztosított jogköre alapján az alábbiakban szabályozta:

fodrászüzletek:

dec. 23-án /szombaton/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint

dec. 24-én /vasárnap/ szocialista szektor üzletei: 6-tól 16-ig
magánkisiparosok: 8-tól 14-ig.

dec. 25-én /hétfőn/ minden üzlet zárva

dec. 26-án /kedden/ minden üzlet zárva

dec. 27-én /szerdán/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 30-án /szombaton/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint

dec. 31-én /vasárnap/ szocialista szektor üzletei:
6-tól 20-ig,
magánkisiparosok: hétköznapi nyitvatartási rend szerint

1973. jan. 1-én /hétfőn/ minden üzlet zárva

jan. 2-án /kedden/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

a szállodákban, fürdőkben és palyaudvarokon működő fodrászüzletek nyitvatartása fentiekből függetlenül az igényeknek, illetve a fürdők nyitvatartásának megfelelően történik.

fényképész üzletek:

dec. 23-án /szombaton/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 24-én /vasárnap/ vasárnapi nyitvatartási rend szerint.
/folyt.köv./

- 29 -

18.10/il

NA 1940

bb. 36./ budapest folyt./ il

dec. 25-én /hétfőn/ minden üzlet zárva.

dec. 26-án /kedden/ minden üzlet zárva.

dec. 27-én /szerdán/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 30-án /szombaton/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 31-én/vasárnap / vasárnap nyitvatartási rend szerint

1973. jan. 1.-én /hétfőn/ minden üzlet zárva

jan. 2.-án /kedden / hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

szikvizárusító üzletek:

dec. 23-án/szombaton/hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 24-én /vasárnap / a főv. ásványvíz- és jégipari váll. kiskereskedelmi üzletei 8-14-ig nyitvatartanak. magánkiszárusítók hétköznapi nyitvatartási rend szerint

dec. 25-én /hétfőn/ minden üzlet zárva

dec. 26-án/kedden/ a főv. ásványvíz- és jégipari váll. kiskereskedelmi üzletei 8-14-ig nyitvatartanak, magánkiszárusítók 8-12-ig nyitvatartanak

dec.27-én /szerdán/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

dec. 30-án /szombaton/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint

dec. 31-én / vasárnap/ a főv. ásványvíz- és jégipari váll. a kiskereskedelmi üzletei 8-14-ig nyitvatartanak magánkiszárusítók hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

1973. jan. 1-én /hétfőn/ minden üzlet zárva

jan. 2-án /kedden/ hétköznapi nyitvatartási rend szerint.

/mti/

..

- 30 -

NA 1950

btl

parlament

bkk. 3. /folytatja... 34. folyt./rj

a magyar-olasz tárgyalások hasznosak voltak a legutóbbi évek, hónapok során, az európai biztonság ügyeiben és kétoldalu kapcsolatainkban is. élénkültek gazdasági, politikai és kulturális kapcsolataink és együttműködésünk lehetőségei az európai biztonság kérdéseiben. ennek fokozására törekszünk az új évben is.

tisztelt országgyűlés! egész Európának talán leglényegesebb és legkényesebb kérdése ma az észak-írországi tragikus helyzet, mind az egyesült királyság kormányának, mind Írország kormányának, főként pedig észak-írország népének kívánjuk a békés rendezés útjának megtalálását, ami nyilvánvalóan a nemzedékekkel ezelőtt megindult ír szabadságmozgalmak győzelmeinek végső és befejező aktusa lesz. ez nagyobb mértékben engedi majd, hogy mind az egyesült királyság, mind az ír köztársaság az eddiginél intenzívebben vegyen részt a nagyobb, az igazi európa közös ügyeiben, ne csak a közös piac ügyeiben.

örvendetesn jól fejlődnek kapcsolataink mind a benelux országokkal, belgiummal, hollandiával, luxemburggal, mind a skandináv államokkal: dániával, norvégiával, svédországgal. ezeket a kapcsolatokat indokolt továbbfejlesztetni, főként az ipari együttműködés terén. mi az európai biztonság megteremtésében a különböző rendszerű országok ipari együttműködését az egyik leglényegesebb tényezőnek tekintjük- a feszültségek növekedése ellen és az enyhülés folyamatának a megszilárdítása érdekében.

finnország nemzetközi szerepét kiemelttem már az európai együttműködési konferencia előkészítésével kapcsolatban. a kétoldalu magyar-finn kapcsolatokról elmondható, hogy a magyar-finn hagyományos rokon kapcsolatok a mai nemzetközi viszonyok között jó lendületet adnak a mindkét nép javára gyümölcsöző politikai, gazdasági és kulturális, baráti együttműködés fejlesztésének.

az európai szocialista országok és a nyugat-európai kapitalista országok kapcsolataiban új kapu nyílik majd a duna-majna-rajna víziutak egybekapcsolásával, az épülő csatorna-rendszer révén, a dunai országok előtt is az együttműködés új lehetőségei tárulnak fel ennek következtében, s a budapesten székelő duna bizottság is új kérdésekkel kerül majd szembe.

/folyt.köv./

18.50 rj

- 71 -

NA 1910

parlament

bkk. 3. / folytatja... 35. folyt./rj

tisztelt országgyűlés! nem fejezhetem be külpolitikai beszámolómat úgy, hogy a külföldön élő magyarokhoz fűződő kapcsolatainkról is ne szóljak. Magyarország - úgy lehet mondani - a világ egyetlen olyan országa, amelynek határain kívül az országot alkotó nemzetből eredően annyian élnek, amennyi eléri az ország saját lakosságának 30, sőt 40 százalékát is. ez közép-európa sajátos történelmi következménye és egyúttal sajátos problémája. határainkon túl, itt a szomszédos országokban és a világ távolabbi tájain élő magyarokhoz fűződő kapcsolatainkról ebben az új és nagymértékben változó világhelyzetben a következőket mondhatom:

itt, a szomszédos országok kormányaival közösen, azokkal egyetértve, és együtt is működve, kölcsönösen arra törekszünk, hogy a nemzetiségek ne elválasztó tényezők, hanem összekötő kapcsok legyenek a szomszédos országok között. a világ más tájain élő magyarokkal kapcsolatban azt szeretném mondani, hogy a magyar népköztársasághoz fűződő kapcsolataikkal javítóan hathatnak a nemzetközi légkörre. azt kívánjuk, hogy új otthonukban boldogan és környezetük megbecsülésével övezetten élhessenek. mi azzal, ahogyan országunk dolgait intézzük, és ahogyan a szomszédos országokkal és népekkel együttműködve közös dolgaink rendezésére törekszünk, a más rendszerű országokban élő magyaroknak is meg kívánjuk könnyíteni az óhazához és a szülőföldhöz fűződő kapcsolataik ápolását.

tisztelt országgyűlés! kedves képviselőtársak! beszámoló végéhez értem. a kormány által előterjesztett költségvetés minden vonatkozásban olyan, hogy számol a nemzetközi viszonyok mostani fejlődésével és ez a fejlődés segíti a költségvetésben foglalt feladatok megteremtését. ugyanakkor a költségvetésben kifejezett intézkedések biztosítják azt, hogy a nemzetközi együttműködésben, a testvéri szocialista országok közösségében a nemzetközi viszonyok további javítását munkálhassuk, a többi szocialista országokkal együtt, a saját gazdasági eredményeink révén is.

/folyt.köv./

30.55 rj

N 1915

-- 72. --

parlament

bkk. 3. / folytatja... 36. folyt./rj

péter jános ezután kérte az országgyűlést, hogy a költségvetési törvényjavaslatot fogadja el, majd befejezésül hangsúlyozta:

- külpolitikai tevékenységünkkel arra törekszünk, hogy a nemzetközi viszonyok kedvező változásait minél teljesebben érvényesítsük és használjuk fel a szocializmus és a béke ügye, a magyar népköztársaság javára. konkrétan és pontosan: a magyar népköztársaság vonatkozásában ez azt jelenti, arra törekszünk, hogy a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusán megfogalmazott irányelvnek megfelelően minél kedvezőbbek legyenek a nemzetközi feltételek a szocializmust építő magyar népköztársaság számára.

péter jános után skaliczky károlyné

----- /békés megye 2.vk./
gyári munkás szólalt fel, s a vidéki ipartelepítés néhány kérdésével foglalkozott. az anya-vállalatok vidéken szervezett gyáregységei alkalmasak arra, hogy a vidéki települések vonzáskörzetében élő lakosságnak munkát nyújtsanak. a gyáregységekben dolgozó munkások átlagos bérszintje azonban olykor 15-16 százalékkal is alacsonyabb, mint az anyavállalatoknál dolgozóké. még az olyan országosan ismert nagy üzemnél, mint a kner nyomda is jelentősen elmaradt a bérszint a fővárosi nyomdákhoz képest. szerencsére a központi bizottság novemberi határozata ezeket a kérdéseket is orvosolja. további gond marad azonban, hogy a fejlesztési alapok az anyavállalatoknál összpontosulnak. ebből következően a gyáregységek műszaki fejlesztésének üteme lelassult, a dolgozók élet-és munkakörülményei nem fejlődnek kellő mértékben. a gyáregységeknek nincs ezekben a kérdésekben megfelelő döntési joguk, hatáskörük. az elmaradás elsősorban a közművesítésben és a gyermekintézmények létesítésében, illetve fenntartásában mutatkozik meg. több gyáregység közművesítése még megoldatlan, ami veszélyezteti a közegészségügyet, sőt hovatovább az adott gyáregység működésének lehetőségét is.

a vidéki iparosítás nyomán szervezett új munkahelyek jelentős nányada könnyűipari jelleg; közülük számos alkalmas a nők foglalkoztatására. elsősorban az jelent problémát, hogy a nőket nagy arányban foglalkoztató üzemek közül még néhány idényjellegű, vagyis nem biztosít folyamatos munkát, tehát folyamatos kereseti lehetőséget sem.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./
19.00/um

- 73 -

N 1910

bkk 3. /folytatja 1eu.folyt./u

darvasi istván

----- /bp. 18. vk./ , a magyar hírlap főszerkesztője a szovjet párt-és kormányküldöttség közelmultban tett magyarországi látogatása kapcsán kifejtette, hogy a testvéri magyar-szovjet viszony a két ország érdekeit szolgálja, és üdvös az egész szocialista közösség szempontjából. még a nyugati sajtóvisszhangból is az állapító meg, hogy a magyar-szovjet tárgyalások és a közlemény tovább emelik a magyar népköztestársaság nemzetközi tekintélyét. annak ismételt bizonyossága ez - hangsúlyozta a képviselő -, hogy a szövetség a szovjetunióval, az internacionalizmus, a szocialista országok kollektív szervezeteihez való hűség, az elvi következetességű külpolitika, nem hátrány, hanem előny. nem-szocialista partnereink mindig úgy találkoznak, úgy tárgyalnak és úgy egyeznek meg velünk, mint egy erős szövetség szilárd tagjával, amelyről eleve tudják, hogy védelmezi nemzeti érdekeit és - mivel nincs és nem lehet ellentmondás a kettő között - szem előtt tartja, szolgálja a közös érdekeket is.

soha sem jelenti és nem is jelneheti vita tárgyát - jelentette ki darvasi istván -, hogy képviselőink kétoldalu és nemzetközi tárgyalásokon egyaránt független ország meghatalmazottaként ülnek a tárgyaló asztalnál, hiszen világos, hogy egy szocialista ország függetlenségének nem az a kritériuma, mi a véleménye erről valamely tőkés államnak vagy államcsoportnak. nemzeti érdekeink maradéktalan érvényesítése külpolitikánkban - meggyőző bizonyítéka függetlenségünknek és szuverenitásunknak. ebben a meggyőződésben veszünk részt most a helsinkiben zajló nagyköveti előkészítő konferencián, majd pedig az európai biztonsági értekezleten, így dolgozunk az ensz-ben és számos más nemzetközi szervezetben.

arról is beszélt a képviselő, hogy beérőben van a gyümölcse a szocialista országok több évtizedes fáradozásainak. ma már tárgyalnak a kormányok, és örvendetes számban születnek meg egyezések a különböző társadalmi rendszerű országok között. az elért eredményekben döntő szerepe volt és van a népek, a társadalmi erők negyedik százada visszatekintő békeharcának, a béke világtanácsba tömörült nemzeti békeerőknek, köztük a magyar békemozgalomnak és más - egyházi, ifjúsági, női - békemozgalomnak. sokat tettek azért, hogy a népek előtt világossá váljék az imperializmus részéről fenyegető veszély, olvadjon a hidegháboru jege, és a tőkés országok kormányai ráébredjenek a valóságra: felismerjék a megváltozott erőviszonyokat és elfogadják a tárgyalások politikáját.

/folyt.köv./

- 74 -

19.08/um

NA 1970

parlament

bkk 3. /folytatja 38.folyt./um

y szólt a nemzeti parlamentek nemzetközi kapcsolatainak fontosságáról. a parlamentek - hangsúlyozta - sajátos helyet foglalnak el az országok életében. tagjai törvényhozók, akik a néptől, választóiktól kapják megbízatásukat. nemcsak a törvényhozásért felelősek tenát választóik előtt, hanem népük békéjéért és biztonságáért is. ez teszi lehetővé, egyszersmind előírja a parlamentek külpolitikai tevékenységét, amelynek a kétoldalu találkozókön kívüli nemzetközi fóruma: az interparlamentáris unió. az enyhülés irányzata behatolt az unió falai közé is: mindinkább sikerült inne is számüzni a hidegháboru szellemét, mind több a békés egymás mellett élés politikájától áthatott határozat. január végén helsinkiben összeül az ipu-nak az európai biztonsággal foglalkozó konferenciája. joggal várható, hogy a kedvező előzmények elősegítik majd e képviselői értekezlet sikerét, a siker pedig kedvező előzménye lesz az 1973-ban minden bizonnyal összeülő kormányközi európai biztonsági konferenciának.

elfogadta a törvényjavaslatot.

ezután szünet következett, majd beresztóczy miklós elnökletével folytatta munkáját az országgyűlés.

nics jános

----- /fejér m., 9.vk./ , a dunai vasmű üzemvezetője hozzászólásában a vaskohászat fejlődéséről szólva egyebek közt arról számolt be, hogy 1972-ben országosan mintegy száz-ezer rendelést kellett kielégítenie a vaskohászatnak. felhívta a figyelmet: fontos feladat, hogy a továbbiakban fokozatosan csökkentésük az acéltermelés önköltségét, hiszen ez kihat más iparágakra és befolyásolja az árakat. fontos teendő a gazdálkodás javítása és a hatékonyság fokozása is. folyamatos és tervszerű korszerűsítésre van szükség a termelő berendezéseknél is. a kohászat fejlesztésében nagyobb súlyt kell helyezni a magnezitipar és a kohászati gyárépítő vállalat korszerűsítésére, mert ezek alapvetően befolyásolják az ágazat termelését.

a képviselő kitért arra, hogy ózd városa, az idén ünnepli 700 éves fennállását. az évfordulóra az ózdi kohászati üzemek szép felajánlást tett: ebben az esztendőben - s erre korábban nem volt példa - megtermelnek egymillió tonna acélt. eddigi eredményeik azt ígérk, hogy felajánlásukat sikerrel teljesítik. bejelentette, hogy a dunai vasmű kollektívája hasonló vállalatot tett, s a felajánlást bizonyára ők is teljesítik: december végéig egymillió tonna acélt adnak a népgazdaságnak.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

- 75 -

19.13/um

NA 1970

parlament

bkk 3. /folytatja ... 39.folyt./um

kalmár jános

/pest megye 26.vk./ a máv dunakeszi járműjavítójának üzemvezető főmérnöke elmondotta, hogy üzemében már bértömeggazdálkodást folytatnak. ennek előnye, hogy a tervezettnél termelékenyebb munkából származó létszámmegtakarítás bérhányadának 80 százaléka az átlagbérek növelésére használható fel. a tapasztalatok szerint a bértömeggazdálkodás rendszerében rejlő anyagi ösztönzési lehetőség kedvezően hat a gazdaságos termelésre, a munkaidő optimális kihasználására. a bértömeggazdálkodás csökkenteti fluktuációt is. a dunakeszi járműjavítóban a helyes bérarányok kialakításához hozzájárult az 1971-ben megjelent rendelet, amely a munkások és alkalmazottak új alapbérét szabályozza. ennek alapján tudták a kvalifikáltságnak, a munka nehézségi fokának, a minőségi követelményeknek megfelelő helyes értéksorrendet kialakítani. differenciálni tudták az alapbéreket, érvényesíthették a szocialista elosztás elvét. kalmár jános felhívta a figyelmet a bértömeggazdálkodás esetleges káros hatásaira is, amelyek azonban fokozott ellenőrzéssel elkerülhetők.

a képviselő végezetül örömmel nyugtázta az mszm kb állásfoglalásának azt - a költségvetésben is tükröződő - részét, amely a lakásépítő szervezeteknél a készpénz előtörlesztés összegét lakásonként átlagosan 20.000 forinttal mérsékli.

a költségvetés tervezetét elfogadta.

somogyi józsef

/bp. 16.vk./ szobrászművész, főiskolai tanár örömmel szólt arról a pezsgő alkotókedvről, amely az utóbbi esztendőkből a művészeti élet legkülönösebb területein megfigyelhető. a kedvező alkotói légkör - amely a határozott, de egyáltalán nem merev kulturális politika eredménye - sokszínű, változatos, művészi produktumokkal jár. a kulturális politika felismerte és vállalja is ezt a művészeti mozgást. hangsúlyozta a képviselő, hogy a kultúra, s a kultúra terméke, az alkotás soha nem válhat áruvá - jóllehet akadnak akik mindent árunak tekintenek. helyes tehát az a döntés, hogy a kulturális vállalatok gazdasági szabályozóit felülvizsgálják /folyt.köv./

19.17/um

- 76 -

§ 19²⁵

parlament

bkk 3. /folytatja 40.folyt./um

elismeréssel szólt a tanácsok erőfeszítéseiről - például a műterem-építkezésekről, a művésztalépek szervezéséről - amelyekkel a szocialista szellemű művek megszületését mecénásként is támogatják.

a magyar falvak építészetében a népművészeti sajátosságok szellemi kincset, ma is ápolandó tradíciót jelentenek. a korszerű falusi építkezések nem szükségszerűen rekesztik ki a sajátost, a népi elemet, a hagyományt. gondolkozni kellene azon, miként lehetne ebben érdekeltté tenni a ma építkező embereket.

sajnálatos tény, hogy a középiskolákban a rajz fakultatív tantárgy lett. a képzőművészetben való jártasság a szellemi teljesség tartozéka. kérte az országgyűlést, járjon közbe illetékes testületének részvételével e kérdés felülvizsgálatában.

a nagyszabású ipari rekonstrukciókkal összefüggésben hangsúlyozta, hogy az ipari esztétika színvonala ma még elmarad a kívánalmak mögött. pedig valamennyi áru formája - izlésnevelő, erre tehát nagyobb gondot kellene fordítani. a lakáskultúra, az ipari belső tervezés esztétikai értéke szintén elmaradott.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

- 77 -

19.20/um

§ 19²⁵

parlament

bkk 3. /folytatja 41. folyt./um

mivel több képviselő nem jelentkezett felszólalásra, az elnöki dr. beresztóczy miklós bezárta a vitát és megadta a szót a pénzügyminiszternek, aki válaszolt a vitában elhangzottakra.

faluvégi lajos bevezetőben elismeréssel állapította meg, hogy gondolatokban gazdag volt a véleménycsere: az országgyűlési bizottságokban 90-en, a parlament plenumán pedig 37-en szóltak hozzá a költségvetési törvénytervezethez. számos felszólalásból kicsengett, hogy gazdasági és pénzügyi politikánk határozott, de nem merev. ezen az úton fogunk továbbhaladni - jelentette ki a pénzügyminiszter.

- két fő törekvés lesz a jövő esztendőben a termelő ágazatokban: a gazdasági szerkezet megfelelő átalakítása/ különös tekintettel az autóbuszprogramra, a számítástechnikára, a könnyűipar rekonstrukciójára és más, hasonlóan nagy feladatokra/, illetőleg a termelékenység és a hatékonyság javítása. ezeket a törekvéseket alátámasztották, megerősítették a felszólalások - hangoztatta.

- a kormányzati szervek foglalkoznak a távlati energiámérleg és energiakoncepció kidolgozásával. ezt a koncepciót majd bele kell illeszteni a távlati tervbe. az energiakoncepció témája várhatóan a jövő esztendő első negyedévében kerül a kormány elé. az energiahálózattal kapcsolatban megemlítette faluvégi lajos, hogy a fejlesztésre ebben az évben a korábbinál 100 millió forinttal nagyobb összeget fordítottunk, s a fejlesztést tovább kell segíteni.

a talajjavítással, a belvizrendezéssel összefüggő képviselői észrevételekre reagálva elmondta, hogy ilyen célokra a költségvetés a jövő évben sem biztosít kevesebbet, mint korábban, igaz, az anyagiakon változó mértékben osztoznak a megyék. szólt arról is, hogy foglalkoznak a kormányzati szervek a gyenge termelőszövetkezetek gazdasági szerkezetének átalakításával. e tekintetben hosszabb távu és a helyzetet lényegesen javító programra van szükség. a szarvasmarha-program keretében ezeknek a szövetkezeteknek külön beruházási keretet biztosítanak. az általános hitelfeltételeknél kedvezőbb módon juthatnak e szövetkezetek fejlesztési forrásokhoz. a zárt termelési rendszerek támogatására 1973-ban az eddiginél nagyobb hitelkeret áll rendelkezésre.
/folyt.köv./

- 78 -

19.40/um

14.195

v

parlament

bkk 3. /folytatja42. folyt./um

a tanácsi gazdálkodásban az új tanácstörvény megszületése, a negyedik ötéves terv megindulása után kiegyenlített a helyzet. nincsenek ugyan kiugróan nagy többletforrások, de nincsenek nagy lemaradások sem a pénzügyi forrásokat illetően. felhívta a figyelmet arra, hogy a tanácsoknál meg kell teremteni az összhangot a várható anyagi források, a tartalékok és a tervfeladatok között.

kitért az óvodák és az általános iskolák helyzetével foglalkozó felszólalásokra is. mint mondta, nagy a felelősségünk abban, hogy az ezredforduló generációjának derékada milyen képzettséggel, milyen meggyőződéssel lép majd elődei nyomába. nagy erőfeszítések segítik az általános iskolák helyzetének javítását, s itt nem kevés pénzről van szó. felidézte a pénzügyminiszter, hogy bérrendezés történt a pedagógusoknál, s az általános iskolák dologi kiadásaira 1973-ban, 1972-höz képest 25 százalékkal többet fordítanak. megemlítette, hogy a tanácsok és a művelődésügyi minisztérium rendelkezésére álló 125 millió forint céltámogatást gondosan fogják „teríteni”, különös tekintettel a tanyai iskolák, a munkáskerületek, a peremkerületek, a körzetesítés segítésére. a kormányzati szervek egyetértenek azzal, hogy a vállalatokkal összefogva lehetőleg minél hamarabb teljesíteni kell az ötéves terv óvodai programját, gondolva az esetleges túlteljesítésre is. ugyanakkor a tanácsok nem mentesíthetők azon kötelezettségük alól, hogy összehangolják a fejlesztési forrásokat és a költségvetési fenntartási eszközöket. elmarasztalólag szólt az olyan gyakorlatról, hogy előbb megépítenek óvodai létesítményeket, s aztán kezdik keresgélni, hogy miből biztosítsák a fenntartás költségeit. bejelentette faluvégi lajos, hogy új pedagógusotthon épül a jövő esztendőben, ehhez az anyagiak rendelkezésre állnak, s rövidesen kijelölik a kivitelezőt.

megemlítette még a tanácsi gazdálkodás kapcsán a közművesítés témáját: fontos e tekintetben - mondta -, hogy az állami támogatással elsősorban a korszerű, városias építési módokat segítsék elő.

/folyt.köv./

- 79 -

19.47/um

14.2000

p a r l a m e n t

bk k 3. /folytatja 43. folyt./um

a soron levő intézkedések közül először a bérintézkedések végrehajtásáról szolt. utalt arra, hogy a vitában is nagy hangsúlyt kapott: a vállalatoknál differenciáltan - a szakmai képzettségre, a teljesítményekre, a nőkre és a nehéz fizikai munkát végzőkre tekintettel - kell végrehajtani a bérfejlesztést. a bértömeg -szabályozással kapcsolatban rámutatott: változatlan a vélemény, hogy a bértömeg-szabályozást kísérletnek tekintik, előnye, hogy rövid távon felszínre hozza a tartalékokat. árnyoldala viszont, hogy hosszabb távon, a gyakorlatban béraránytalanságok kialakulásához vezethet.

a kereskedelem terén rendkívül fontos, hogy a jövő esztendőben a kgst-országokhoz fűződő kötelezettségeinket maradéktalanul teljesítsük, kihasználjuk a jó exportlehetőségeket a világpiacon. a belkereskedelemnek a küszöbönálló szociális intézkedések nyomán várható növekvő keresletet megfelelő árualappal kell kielégítenie.

a kormány - mondta faluvégi Lajos - már kétszer foglalkozott az mszmp központi bizottságának állásfoglalásával kapcsolatos feladatokkal, e feladatok megoldásáról szóló munkatervvel. ehhez kapcsolódik majd az a szokásos kormányjelentést, elemző áttekintés, amely a parlamenti ülészekről készül, értékelésként és a teendők foglalataként. ígéretet tett arra, hogy a vitában felmerült valamennyi kérdésre az illetékes miniszterektől választ kapnak a felszólalók. végezetül azzal summázta a vita tanulságait, hogy a felszólalásokból a kormányzati munka iránti bizalom csendült ki, s erre számítanak, építenek is az 1973. évi terv és költségvetés végrehajtása során.

az elnöklő beresztóczy miklós ezután szavazásra bocsátotta a törvényjavaslatot, az országgyűlés az 1973. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta.

az országgyűlés csütörtökön 10 órakor a népgazdsági tervezésről szóló törvényjavaslat tárgyalásával folytatja munkáját.

x x x

- 80 -

/folyt.köv./

19.57/um

Zj 2022

parlament

bkk 3. /folytatja 44.folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk 3. /folytatja/ számú hírre:

a 19. folytatás 3. bekezdésének 4. sorában a szolgálja szó helyett sz o l g á l t a irandó!

a 26. folytatás 1. bekezdésének 3-4. sorában a szöveg:

... a probléma r e n d e z ő d é s e nem kezdődött ugyan

a 35. folytatás utolsó bekezdésének 4. sorától a szöveg helyesen:

....segíti a költségvetésben foglalt feladatok teljesítését,

elősegíti a feladatok teljesítéséhez szükséges feltételek

megteremtését . ugyanakkor

a 36. folytatás 3.bekezdésének 1.sorában a felszólaló képviselő neve helyesen:

s k a l i c z k i k á r o l y n é

a 37. folytatás utolsó bekezdésének 6.sorában a szöveg:erők negyed s z á z a d r a visszatekintő

a 41. folytatás 2.bekezdése 3.sorának végén a szám helyesen: 29 .

a 43. folytatás 3.bekezdésének 4.sorában a szöveg helyesen:

...majd az a szokásos k o r m á n y j e l e n t é s , elemző

/mti/

--

- 81 -

20.20/um

NA 2100

bb.43. belföldi híreink jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

11 la

1972. december 13.

24. felemelték a tanácsi szolgáltatás-fejlesztési alapot
 25. sertéstelep
 26. a mezőgép tröszt sajtótájékoztatója
 27. autóbusz átadás
 28. kulturális küldöttség utazott bulgáriába
 29. hnf küldöttség utazott berlinbe
 30. „Legényvizsga,, Luca napján
 31. halálos gázolásért szabadságvesztés
 32. színházi intézet konferenciája
 33. gombóc idény
 34. ünnepi heine est
 35. üzletek ünnepi nyitvatartása
 36. fővárosi tanács vb
 37. idős házaspár gázmérgezése
 38. a „hamupipőke,, bemutatója
 39. baráti találkozó a dnff évfordulója alkalmából
 40. kitüntetés
 41. korszerű műveltség
 42. csehszlovák kultúra
 43. hírjegyzék
- /mti/

--

bb.44. időjárásjelentés

mné/ok la

1972. december 13.

a meteorológiai intézet jelenti 1972. december 13-án szerdán, 19.00 órakor:

felhős, párás idő

várható időjárás csütörtök estig: túlnyomóan felhős, párás idő, néhány helyen ónos szitálás. napközben mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 2-7 fok között.

/mti/

szekesztoségek figyelmébe!

11 la

a bb. 20. sz. hír/ elhunyt kondor béla/ első sora helyesen

életének 42. évében elhunyt

18.35.

31-

NA 2000

bb.45. emlékülés a jövő század regényének centenáriuma alkalmából
1 ms/tr/ok la 1972. december 13.

az írószövetség tudományos-fantasztikus irodalmi munkabizottsága és a magyar irodalomtörténeti társaság rendezésében szerdán emlékülés kezdődött jókai világhírű sci-fi regényének, a jövő század regényének centenáriuma alkalmából. a kétnapos ülészenon ismert irodalomtörténészek és kutatók tartanak előadásokat jókai fantasztikumáról, utópizmusának kérdéseiről, műveiben a valóság és a képzelet viszonyáról./mti/

bb. 46. jugoszláv pártmunkás küldöttség érkezett hazánkba
il la 1972. december 13.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására zvonko liker-nek, a jugoszláv kommunisták szövetségének elnöksége tagja vezetésével szerdán este jugoszláv pártmunkás küldöttség érkezett budapestre. a jugoszláv vendégeket a keleti pályaudvaron jakab sándor, a kb osztályvezetője fogadta. jelen volt ziga vodusek, jugoszlávia magyarországi nagykövete./mti/

--

kk. 47. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig

il la

44. időjárás
45. a jövő század regénye
46. jugoszláv pártmunkás küldöttség
47. hírjegyzék

--

- v é g e -

- 32 -

21.45/11

NA 2245

n:159-490

ka-
102,

ma-

NA

bb.45. emlékülés a jövő
1 ms/tr/ok la

az írószövetség tudor
sága és a magyar irodalom
emlékülés kezdődött jóka
zad regényének centenári
ment irodalomtörténeti

H.
dec. 14.

centenárium alkalmából
december 13.

irodalmi munkabizott-
rendezésében szerdán
regényének, a jövő szá-
étnapos ülészekon is-
k előadásokat íóka

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 15.

bb.1. tudományos konferencia hadtörténelmi intézetben - megemléke
zés petőfi sándor születésének 150. évfordulójáról és az 1848-49-
es szabadságharcról

1 vt/pf/ok -cz

1972. december 15.

a hadtörténelmi intézet és múzeum a zrinyi miklós katonai aka-
demiával közösen december 18 és 19-én tudományos konferenciát rendez,
amelyen megemlékeznek petőfi sándor születésének 150., valamint
az 1848-49-es forradalom és szabadságharc közelgő 125. évforduló-
járól.

a tanácskozás második napján délben a hadtörténelmi múzeumban
ünnepélyesen megnyitják a „petőfi sándor a népszabadság halhatat-
lan kötője,, című dokumentációs kiállítást, amelyet később a nép-
hadsereg különböző alakulatainál is bemutatnak./mti/
-.-

bb.2. a jeges ár ellen is véd majd a síó- torkolati mű

vid/ká/ok -cz

1972. december 15.

a gemenci erdő kselyüsi részében épül a síó- torkolati mű,
a dunántul egyik legnagyobb vízi- létesítménye. az idei őszi
kedvező időjárás is előmozdította, hogy már elkészült a duzzasz-
tóművet, a hajózákamrát és hajózási lipet, és a felszíntől 42 méter ma-
gasságú vezérlőtornyot magába foglaló műtárgy, zö-
mében elkészültek a medervédelmi munkák, a mólók és a vezető-
művek, a hajókat terelő szakaszok is.
/folyt.köv./

- 1 -

NA